

दुहवी नगरपालिका सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

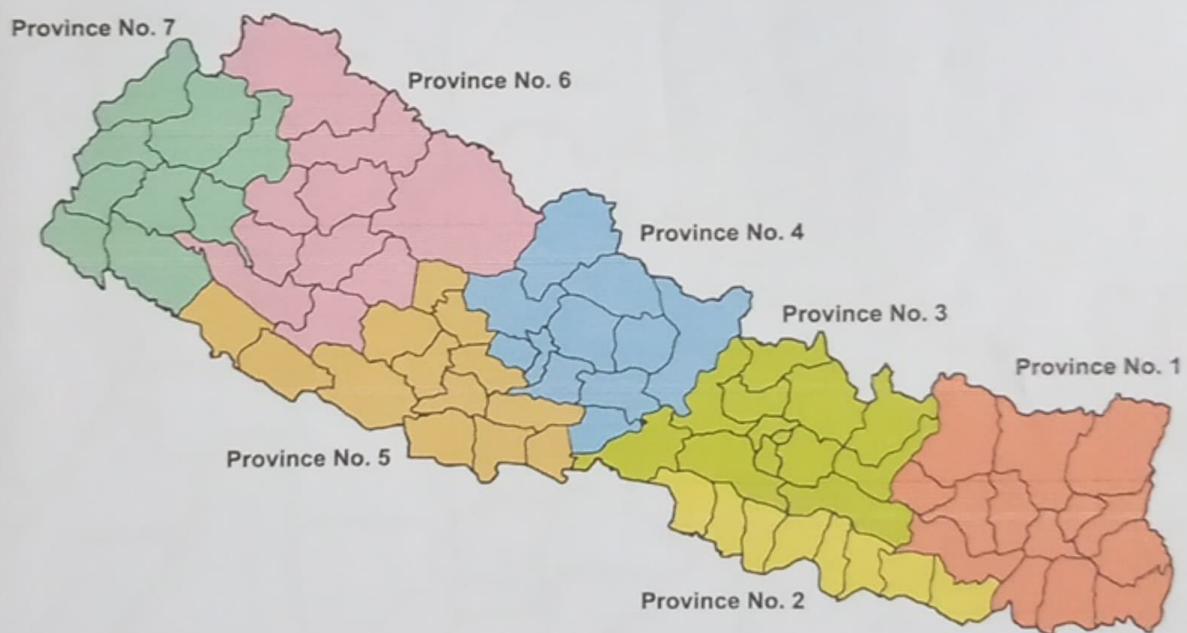
दुहवी नगरपालिकाको

राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

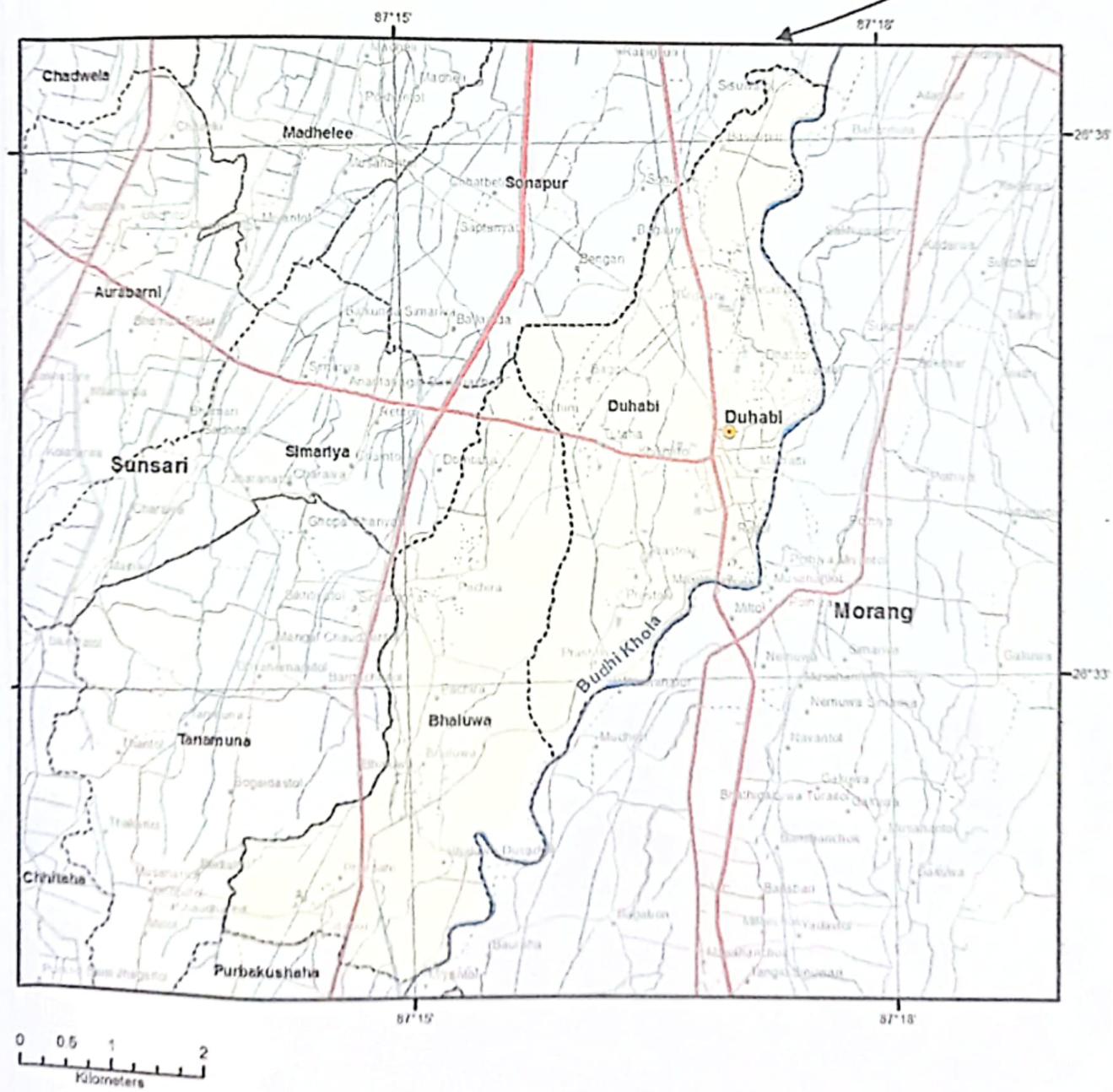
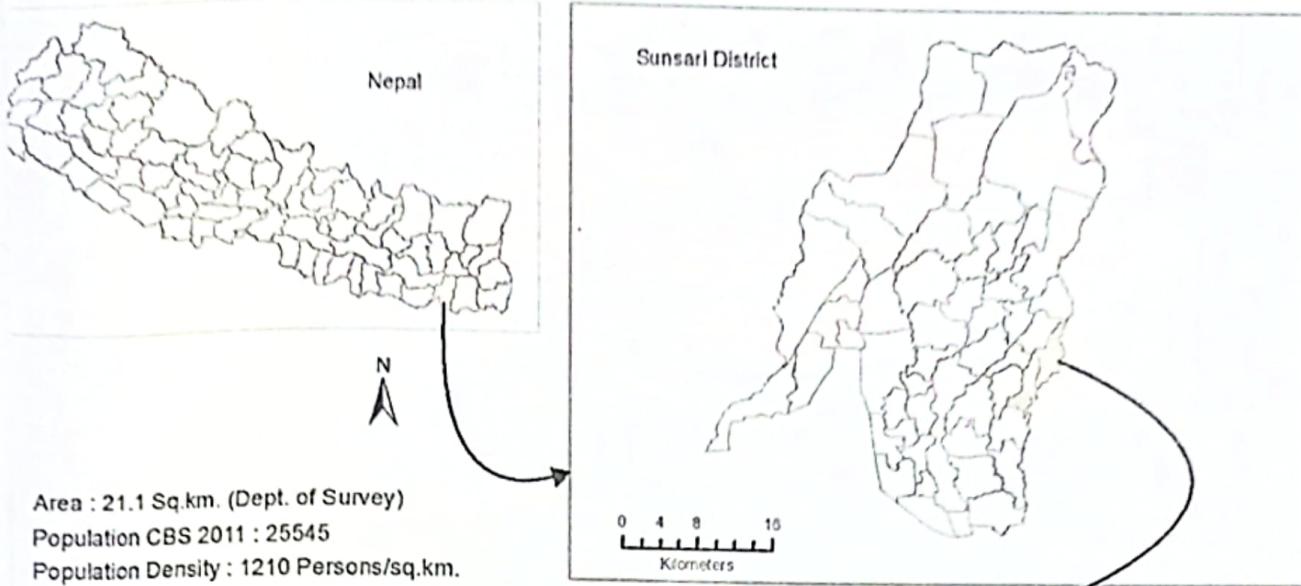
दुहवी नगरपालिका सुनसरी

नेपालको नक्सा

Location of Duhabi Bhaluwa Municipality

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

भूमिका

नेपालको संविधान २०७२ का अनुसार नेपालका नगरपालिकाहरु स्थानीय सरकारको मर्यादामा रहेका छन्। यिनीहरूलाई स्थानीय सरकारको मर्यादा दिनुको अर्थ स्थानीय स्तरमा नागरिकलाई सरकारबाट प्रदान गरिने सेवासुविधाहरू स्वायत्त रूपमा प्रवाह गर्नसक्ने बनाउनु हो। नेपालका स्थानीय तहहरू भखरै पुनर्संरचित भएका छन्।

आम नागरिकलाई शान्ति, स्थीरता र विकास पुर्याएर मात्र हुँदैन। सबैले सूचनाको अधिकार प्राप्त गर्न सक्नु पर्दछ। नगरपालिकालाई विकास गर्नका लागि आगामी दिनमा रणनीति के के छन् र त्यसका लागि सम्भाव्य स्रोत र साधनको भूमीका काति छ भन्ने कुरा अवगत हुनुपर्दछ।

यस नगरपालिकामा उद्योगको अवस्था के छ? हाट बजार कुन कुन छन्। लगायत राजश्व प्राप्त हुने श्रोत के छ, लगायतको बारेमा पर्याप्त सूचना तथा जानकारी आवस्यक पर्दछ। सूचनालाई सार्वजनिक वस्तु तथा सम्पत्तिको रूपमा लिन थालिएको वर्तमान परिवेशमा यस नगरपालिकाले आफुले गरेका कामहरूको प्रभावकारिता अनुगमन र मुल्याकान गर्न सामाजिक परिक्षणको आवस्यता महसुस गरेको हो। वर्ष भरीका योजना सम्पादन गर्दा के कस्ता प्रतिकृया आए र सर्वसाधारणको त्यसमा अपनल्त हुन सकोस भन्ने अभिप्रयायले समाजिका परिक्षण गरिएको हो। यसमा विजहरूले सम्बन्धित विषयमा आफ्नो सुझाव पनि दिनुभएको छ। यस प्रति म हार्दिक धन्यवाद समेत दिन चाहान्छु। यो प्रतिवेदन तयार गरी सहयोग पुर्याउने कम्पनीलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु।

आफ्नो कार्यालयको कामलाई असर नपर्ने गरी अथक परिश्रमका साथ सूचना सङ्कलनको कार्यमा सहयोग गर्ने नगरपालिकाका पदाधिकारी, राजनीतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरू, वडा सचिवज्यूहरू र अन्य कर्मचारी साथीहरू सबै धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ। यस नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, प्रहरी चौकी लगायत विविध क्षेत्रवाट सूचना उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण व्यक्ति र निकायहरूलाई समेत धन्यवाद दिन चाहान्छु। तथ्याङ्क विश्लेषण समूहका सम्पूर्ण विश्लेषकहरू तथा भाषा सम्पादनमा समय र सीप लगाउनु हुने मित्रहरूलाई पनि धन्यवाद नदिई रहन सकिन्न।

अन्तमा, यो प्रतिवेदन सिमित समय र कार्यक्रमका बाबजुत पनि नगरपालिकाको स्रोत र साधनले भ्याएसम्म त्रुटिरहित बनाउन प्रयास गरिएको छ। अझै पनि केही कमजोरी भएमा आगामी दिनमा सुधार गर्दै लागिने छ। देखिएका कमजोरीहरू औल्याई सकारात्मक पृष्ठपोषण दिनहुन सम्बन्धित सबैमा हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

.....
वेद नारायण गच्छदार
नगर प्रमुख

दुहवी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

मन्त्रव्य

नगरपालिकाको राजश्वको स्रोत के छ भन्ने कुरा जानकारी नभए सम्म योजना बनाउन र त्यसको कार्यान्वयन गर्न सम्भव छैन।

राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन अन्तर्गत नगरपालिकाको योजना, नीति, कार्यक्रम, आयोजना कार्यान्वयन र सेवा प्रवाहले आर्थिक सामाजिक विकासमा गरेको समय योगदानको लेखाजोखा, विश्लेषण र मूल्याङ्कन पर्दछन्। राजश्व सम्भाव्यता अध्ययनमा नगरपालिकाका कार्यक्रम, आयोजनाको लक्ष, उद्देश्य, बजेट, आम्दानी तथा यसबाट प्राप्त नतिजा, उपलब्धि र खर्च आदिका बारेमा सरोकारवालाहरु बीच जानकारी गराउने, लेखाजोखा गर्ने र मूल्याङ्कन गर्ने कार्य पर्दछन्।

राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन कार्यले तिनीहरूले तय गरेका कार्यक्रमको लक्ष र उद्देश्य जानकारीमा आउने छन्। यसबाट उद्देश्य बमोजिम कार्यक्रम भए नभएको र उपलब्धिको स्तर पता लाग्नेछ। यसबाट अर्को आर्थिक वर्षमा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सहयोग मिल्ने छ भन्ने कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृयामा सुधार गर्न आवश्यक विषयवस्तुका बारेमा पनि जानकारी प्राप्त हुने छ। यसले नगरपालिकाको दिगो कार्यक्रम तर्जुमा तथा त्यसको कार्यान्वयन प्रकृयामा सहयोग मिल्ने छ। आम नागरिकलाई शान्ति, स्थीरता र विकास पुर्याएर मात्र हुदैन।

सबैले सूचनाको अधिकार प्राप्त गर्न सक्नु पर्दछ। नगरपालिकामा वर्षभरीमा विकास कति भयो र त्यसको अवसर र प्रभावकारिता कस्तो रह्यो भन्न जानकारी पनि सबैले प्राप्त गर्नु अपरिहार्य रहेको छ।

सूचनालाई सार्वजनिक वस्तु तथा सम्पत्तिको रूपमा लिन थालिएको वर्तमान परिवेशमा यस नगरपालिकाले आफुले गरेका कामहरूको प्रभावकारिता अनुगमन र मुल्याकांन गर्न सामाजिक परिवर्तनको आवस्यता महसुस गरेको हो। वर्षभरीका योजना सम्पादन गर्न कति राजश्वका स्रोत साधन के छन्। भन्ने कुराको विश्लेषण गर्नु पर्दछ।

.....
सुनिता दाहाल साह
उप प्रमुख

दुहवी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

मन्त्र

राजश्व संकलन र परिचालन विना मुलुकको विकास संभव छैन । स्थानीय तहहरु राज्यका प्रतिनिधि र स्वयत्त निकाय हुन । संघीय संरचनामा मूलुक गई सकेको र नेपाल सरकारले नेपाललाई ७५३ स्थानीय तह कायम गरीसकेको परिप्रेक्ष्यलाई अध्यनजर गर्दा स्थानीय सरकारलाई स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन तथा नियमावलीले दिएको अधिकार भन्दा विल्कुलै फरक अनी आफ्नो कानून आफै बनाउन सक्ने सम्मको अधिकार दिएको अवस्था छ ।

सो सन्दर्भमा स्थानीय तहको अधिकार सँगै जिम्मेवारी र दायित्वमा बढोत्तरी भएको देखिन्छ । नगरपालिकाहरुको आन्तरिक श्रोत परिचालनको अवस्थालाई अझ बढी व्यवहारिक, न्यायोचित र पूर्वानुमानयोग्य बनाउन यसका प्रमुख आधारहरुलाई सहभागितामुलक प्रकृयाबाट अध्ययन तथा विश्लेषण गरी नितिजाको आधारमा आवश्यक कार्यान्वयनयोग्य नीति तजुमा र संस्थागत गर्न आवश्यक छ ।

नेपाल सरकारले हरेक वर्ष नगरपालिकालाई उपलब्ध गराउने थप अनुदानलाई उनीहरूले पालना गर्नु पर्ने न्युनतम शर्तहरु तथा उनीहरूको कार्य सम्पादन क्षमताको आधारमा वितरण गर्ने परिपाटीको थाली विगत वर्षहरु देखी नै हुँदै आएका छन् । संघीय संरचनामा समेत यो कुरा यदाकदा रहने नै देखिन्छ । प्रत्येक वर्ष करको दर र दायराको व्यवस्थापन द्वारा घटिमा वीस प्रतिशत राजश्व बढाउनुपर्ने देखिन्छ । यसका लागी स्थानीय तहमा कियासिल राजनितिक दलहरु, समाजिक संगठनहरु, नागरीक समाज, पूर्वजनप्रतिनिधिहरु, राजश्व परामर्श समिति, समुन्नत नगरपालिका निर्माणका लागि योगदान गर्ने विद्वतवर्ग र सरोकारवाला अन्य सँग व्यापक परामर्श गरी यस प्रतिवेदनमा प्रस्ताव गरीए वमोजिमका दर रेटहरु कायम गर्न एवम् सुझावहरु कार्यान्वयन गर्न यस नगरपालिकाको स्थानीय तहका लागि निर्वाचित जनप्रतिनिधिले सके यो नगरपालिकाको वर्तमान जनसंख्या, क्षेत्रफल, विकास प्रतिको जनताको उत्साहा र सहभागिताका कारण नेपालकै सम्भावना भएको नगरपालिकाको रूपमा स्थापित हुने कुरामा दुई मत छैन ।

.....
खेम राज ओभा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

OPEN MEDIA AND CONSULTANCY PVT LTD.

हार्दिक कृतशता

प्रत्येक नगरपालिकाले राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन गर्नु जरुरी छ । एक वर्षमा नगरपालिकाले समग्र आर्थिक जिम्मेवारी पूरा गरेनगरेको लेखाजोखा गर्ने व्यवस्था नेपाल यसकार स्थानीय निकाय (आर्थिक प्रशासन) नियमावली २०६४ को उपनियम २०१ (१) ले गरेको छ ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५, स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली २०५६ र राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन गर्नु जरुरी छ । स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४ का आधारमा ने नगरपालिका हरुको सामाजिक परीक्षण कार्य सम्पन्न गर्ने व्यवस्था छ । सामाजिक परीक्षण कार्य अन्तर्गत नगरपालिका को योजना, नीति, कार्यक्रम, आयोजना कार्यान्वयन र सेवा प्रवाहले आर्थिक सामाजिक विकासमा गरेको समग्र योगदानको लेखाजोखा, विश्लेषण र मूल्याङ्कन पद्धति । राजश्व सम्भाव्यता अध्ययनमा नगरपालिकाका कार्यक्रम, आयोजनाको लक्ष, उद्देश्य, बजेट, आमदानी तथा यसबाट प्राप्त नतिजा, उपलब्धि र खर्च आदिका बारेमा सरोकारवालाहरु बीच जानकारी गराउने, लेखाजोखा गर्ने र मूल्याङ्कन गर्ने कार्य पद्धति । यो कार्यक्रम आर्थिक वर्ष समाप्त भएको पहिलो चौमासिक भित्र गरिसक्नु पर्ने प्रावधान छ ।

नगरपालिकाको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन कार्यले तिनीहरुले तय गरेका कार्यक्रमको लक्ष र उद्देश्य जानकारीमा आउने छन् । यसबाट उद्देश्य बमोजिम कार्यक्रम भए नभएको र उपलब्धिको स्तर पत्ता लाग्नेछ ।

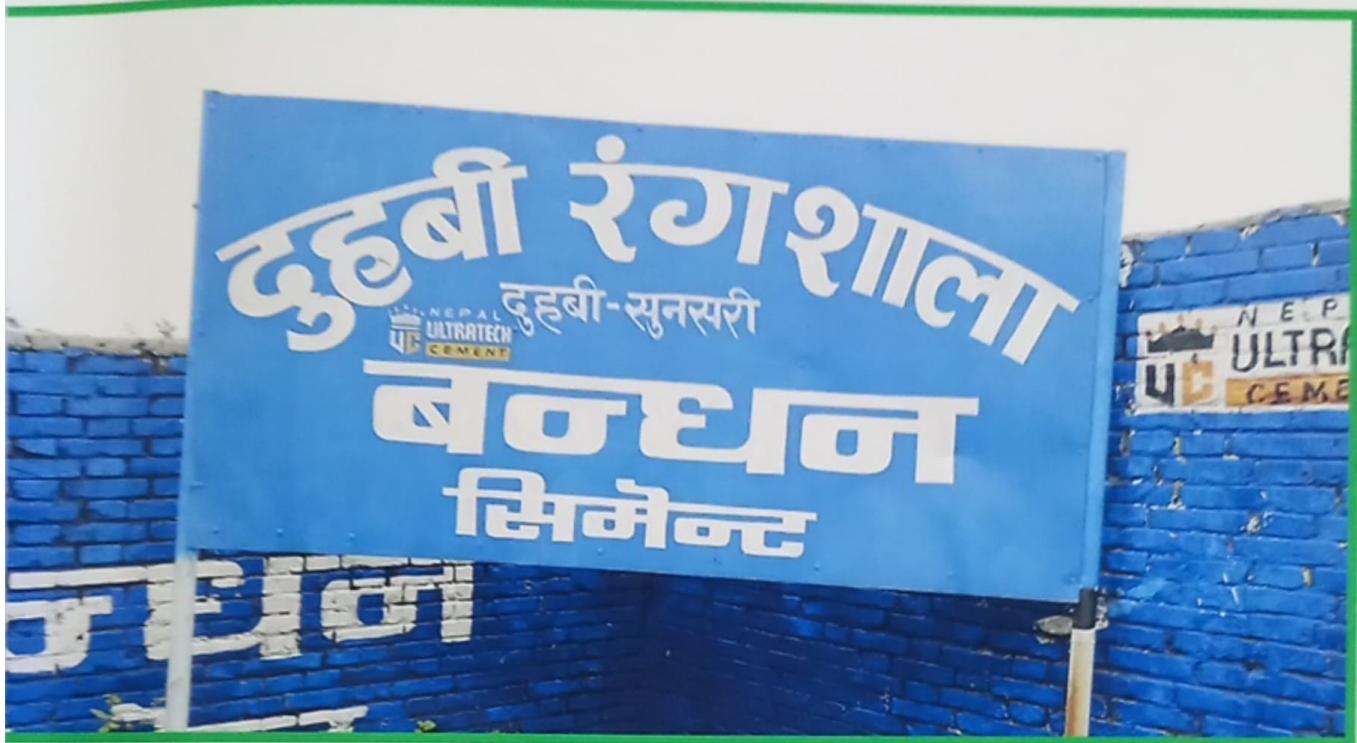
यस क्रममा हामीलाई विश्वास गरी जिम्मा दिने दुही नगरपालिकाका प्रमुख उपप्रमुख, लगायत सबै पदाधिकारी एवम् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबैलाई हृदयदेखि नै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

गजिन्द्र वहाङ्गुर किश्वकर्मा
निर्देशक

दुहवी

दुहबी रंगशाला

उद्योग कलकारखाना

उद्योग कलकारखाना

પશુબજાર

खसी, बाखा बजार

शजिबजार

दुहवी नगरपालिका सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

विषयसूची

अध्याय एक

राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन परिचय तथा विधि

पृष्ठभूमी

१

अध्याय दुई

विकेन्द्रीकरण देखि संघीयतासम्म

२

अध्याय तीन

दुहवी नगरपालिकाको परिचय

परिचय

३

अध्याय चार

नामकरण

आधारभूत तथ्यांक विश्लेषण

व्यक्तिगत विवरण

जनसंख्याको विवरण

४

लिंगअनुसार घरमूली

१२

सम्हगत उमेरको जनसंख्या

१३

आर्थिक रूपले सकृद जनसंख्या

१४

परिवारका सदस्य संख्या

१५

जातिगत जनसंख्या

१६

जातिगत समूहको जनसंख्या

१७

मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

१८

धर्मअनुसारको जनसंख्या

२१

साक्षरता

२२

जातिगत समूहको साक्षरता

२४

वैवाहिक अवस्था

२५

उत्तीर्ण गरेको तह

२६

शैक्षिक क्षेत्रअनुसारको जनसंख्या

२९

नागरिकताअनुसारको जनसंख्या

३०

अशक्तता

३१

वसाई सराई

३२

आर्थिक रूपमा सकृद जनसंख्या

३२

पेशा तथा व्यवसाय

३५

रोजगारी

३६

३७

दुहवी नगरपालिका सुनसरीको राजश्व सम्मान्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७५

अध्याय पाँच

घरायसी तथा पारिवारिक विवरण

घरको स्वामित्व र किसिम	४९
घरको छाना	५०
खानेपानी	५०
इन्धनको स्रोत	५१
सौचालयको व्यवस्था	५३
महिलाका नाममा घर	५५
साधन र सुविधाको प्रयोग	५६

अध्याय छ

राजश्व प्रक्षेपण तथा अध्ययन प्रतिवेदन

४७

अध्याय सात

कानुनी संरचनात्मक अवस्था र विश्लेषण

४९

अध्याय आठ

दुहवी नगरपालिकामा हाल कार्यान्वयमा रहेका राजश्वका क्षेत्रहरु ५१

अध्याय नौ

सम्पत्ति करको सन्दर्भ संभावना तथा अवस्था

५१

अध्याय दश

शिफारिस तथा निष्कार्ष

५५

अध्याय एघार

दुहवी नगरपालिकाका प्रश्नावित करका दरहरु

६८

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

अध्याय-१(एक)

पृष्ठभूमी

विकास अग्रमनको यात्रा हो । दुरगामी लक्ष्यलाई प्राप्त गर्ने कोरीएका लाखी गोरेटाहरू एकै ठाउंमा समाहित भई सहभागितामूलक साथै सहिष्णुभावलाई एकतामा रूपान्तरीत दीगों यात्राको अनन्त दुरी पार गर्ने प्रक्रिया पनि हो विकास । विकासले राज्यको मूल लक्ष्यलाई नागरिकका अपेक्षा र आकंक्षासंग साक्षात्कार गराउने अभिप्राय बोकेको हुन्छ ।

मुलत नेपाललाई अल्प विकसित राष्ट्रवाट विकासिल राष्ट्रमा स्तरोन्तती गर्ने मूल मर्मलाई आत्मसाथ गरी नेपाल सरकारले समृद्ध, आधुनिक शान्त र न्यायपूर्ण नेपालको परिकल्पना लाई साकार पार्ने हिमाल, पहाड, तराई र मधेशलाई समानुपातिक विकास गर्दै विश्व सामु नेपाललाई एक विकसित राष्ट्रको रूपमा परिचित गराउदै सम्पूर्ण नेपालीहरूको राजनैतिक चेतनाको वृद्धि संगै आर्थिक समाजिक एवम मनोवैज्ञानिक रूपमा सुसम्पन्न बनाउने दुरगामी सोचका साथ संघीय संरचनालमा देश गई सकेको सर्वविधितै छ । सोही कुरालाई मध्यनजर गरी भूगोल भन्दा पनि भावनालाई एकतामा बाध्न सकियो भने विकास प्रभावकारी हुने कुरालाई मध्यनजर गर्दै दुहवी नगरपालिका निर्माण गरिएको हो ।

संघीयता आफ्नै क्षमता विकास गरी आफै कार्यपालिकीय, व्यवस्थापकीय र न्यायपालिकीय अधिकारहरू उपयोग गर्ने माध्यम पनि भए बाट यस नगरपालिकाको आन्तरीक श्रोतलाई मजबुत बनाउदै नेपाल सरकारले घोषणा गरेका ७५३ स्थानीय तहमा यो नगरपालिकालाई समेत अच्छल बनाउन यस नगरपालिकाको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रक्षेपण गरीएको छ ।

विश्वका विकसित देशहरूमा शहरको नक्सा डिजाईन गर्दै सो स्थान लाई नगरहुन योग्य बनाए पश्चात मात्र नगरपालिका घोषणा गर्ने परम्परा भएता पनि नेपाल जस्तो अल्पविकसित र सेवा मुक्तिधाहरूको समानुपातिक विकास र वितरण नभएको मूलकमा त्यो कल्पना मात्र हुने कुरालाई मध्यनजर गरी केही शहर उन्मुख नगरहरूलाई नगरपालिका घोषणा गर्ने र सोही नगरपालिकालाई विकसित शहरमा रूपान्तरण गर्ने अभिप्राय साथ नेपाल सरकारले यो नगरपालिकाको घोषणा गरेको हो ।

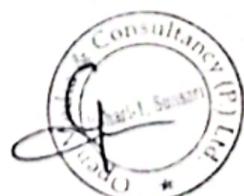
तथापी संघीय संरचनाको हिसावले अन्य नगरपालिकाको तुलनामा यो नगरपालिकाको तुलनामा यो नगरपालिका अलिक पछि नै रहेको पाइन्छ । यसको मूल कारण भनेको राजश्व प्रशासनलाई प्रभावकारी बनाउदै विकास व्यवस्थापनलाई नागरिक मैत्री बनाउन नसक्नु र नागरीकलाई विकासमा स्वामित्व सिर्जना गर्न नसक्नु नै हो । सोही कुरालाई मध्यनजर गरी राजश्व प्रशासनलाई कसरी प्रभावकारी बनाउन सकिन्दू भने उद्देश्यका साथ दुहवी नगरपालिकाको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन

प्रक्षेपण प्रतिवेदन तयार पार्ने हामीलाई अबमर दिनु भएकोमा यस नगरपालिका प्रति हामी आभार प्रकट गर्दछौं ।

नगरपालिकाका कराधारहरूको मुख्य अध्ययन गरी तयार पारिएको यो प्रतिवेदनलाई आधार यानी करका दरहरू कार्यान्वयन गरेमा यो नगरपालिका पुर्वमा सम्पादना थोकेको नगरपालिका मध्ये एक नगरपालिकाहुने कुरामा दुईमत छैन ।

सतहमा हेदा नगरपालिका घोषणा अवधारिक दर्शाएको, करका दरहरू बढेको स्थानीय स्वायत्त शासन ऐनका सूचकांक, MCPM को मापदण्डमा अनुसिरे भएका गाविसहरूलाई समेत नगरपालिका घोषणा गरी सरकारले नागरीकहरूवाट कर मात्र अगुल्ने सोच त बनाएको हैन भन्ने गुनामाहरू समेत नदेखिएका हैनन, तर गहिराईमा हुवेर हेदा यस्तो गर्नुमा विकास अवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने दुरगामी सोचका साथ स्थानीय तहलाई विकास गर्दै नार्गिकलाई समृद्ध बनाउने नै रहन्दै ।

केन्द्रीय सरकारले स्थानीय नागरीकहरूका समस्या र गुनामाहरू तत्काल सम्बोधन गर्न सक्ने अवस्था रहन्न भने नागरीकका स्थानीय समस्याहरू स्थानीय जनश्रतिनिधीले मात्र बुक्न सक्ने देखिन्दै । यो अवस्थामा साविककमा गाविस स्तरमा एक जना गाविस सचिव र केही थोरै कर्मचारीहरूले गर्दै आएको काम केन्द्रीय सरकारको प्रचुर आर्थिक सहयोग र स्थानीय करका दर अनि दायराहरूलाई फराकिलो पारेर विकास अवस्थापनमा श्रोतहरूको परीचालन गर्न सक्ने विकास अवस्थापनमा थेरै प्रभावकारीता हासिल हुने देखिन्दै । यसका साथै नगरपालिकाले बनाउने नीति, तथा कार्यक्रमको दायरा फराकिलो र प्राविधिक जनशक्तिको मनमन्यनवाट निश्चिकाएका प्रभावकारी कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनले गाउलाई एक सुसम्पन्न नागरीकहरूको मुन्द्र शहर निर्माण गर्न भूमीका खेल्ने कुरामा समेत दुई मत हुनै सक्दैन ।

जनायोग तरिकाले चिफारीसका आधारमा विकेन्द्रीकरण ऐन, २०३९ जारी भयो ।

विकेन्द्रीकरण ऐन २०३९ ले स्थानीय निकायहरूलाई जिल्ला स्तरीय विकास कार्यको संचालन गर्ने उत्तरदायित्व तत्कालिन स्थानीय पञ्चायतको हुने र विकाससँग सम्बन्धित कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य वन आदि मन्वालयका जिल्ला स्तरीय कार्यालयहरू जिल्ला पञ्चायत सचिवालयका शास्त्राको रूपमा स्थापित हुने व्यवस्था गरेको थियो । उक्त काम सम्पादन गर्न स्थानीय निकायहरूलाई कर, इस्तुर, शुल्क लगाउने अधिकार यस ऐनले प्रदान गरेको थियो भने गाउँ तथा नगर स्तरमा पञ्चायत विकास तथा जग्गा कर सर्वसंचित कोषमा ५ प्रतिशत, जिल्ला पञ्चायतमा १५ प्रतिशत र बाँकी सम्बन्धित गाउँ तथा नगरलाई दिने व्यवस्था गरिएको थियो ।

वि.सं. २०४६ सालमा प्रजातन्त्रको पुनःस्थापना पश्चात स्थानीय निकायलाई थप तुदृढ बनाउन साविकका गाउँ, नगर तथा जिल्ला पञ्चायत ऐनलाई खारेज गरी गाउँ विकास समिति, नगरपालिका र जिल्ला विकास समिति ऐन २०४८ जारी गरियो । यी ऐनहरूमा स्थानीय निकायहरूलाई विभिन्न करहरू लगाउने क्षेत्राधिकारहरूको व्यवस्था गरिएको थियो । तात्कालिन प्रधानमन्त्री गिरीजाप्रसाद कोइरालाको अध्यक्षतामा गठित उच्च स्तरीय प्रशासन सुधार आयोग, २०४८ ले केन्द्रीय सरकारले स्थानीय निकायलाई अधिकार, कार्य जिम्मेवारी र श्रोत साधन निक्षेपण गर्न सिफारीस गरेको ।

आ.व. २०५३-०५४ देखि मालपोत उठाउने अधिकार गाउँ विकास समिति र नगरपालिकाहरूलाई दिइयो । प्रजातन्त्रको पुरस्थापना पञ्चायत पनि उक्त ऐनहरू साविकको पञ्चायती व्यवस्था अनुरूपका ऐन भन्दा केही फरक नभएका कारण वि.सं. २०५३ सालमा शेरबहादुर देउवाको अध्यक्षतामा उच्चस्तरीय विकेन्द्रीकरण समन्वय समितिको गठन गरिएको थियो । उक्त समितिले विकेन्द्रीकरण क्षेत्रमा तयार गरेको प्रतिवेदन अनुसार हालको सानो संविधानको उपमाले पुकारीने स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र सो अनुसारको नियमावलीको व्यवस्था गरियो ।

स्थानीय निकायहरूलाई राजश्वका श्रोत तथा राजश्व बाँडफाँडका विषयलाई थप गरी निक्षेपणको सिद्धान्तका आधारमा एकीकृत रूपमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र सो अनुसारको नियमावलीहरूको व्यवस्था गरियो । तर उक्त ऐन तथा नियमावलीमा केन्द्रबाट राजश्व बाँडफाँड घरजग्गा रजिस्ट्रेशन, विद्युत रोयल्टी आदि तल्लो तह गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकामा बाँडफाँड गर्नु पर्ने व्यवस्था नगरे पनि जिल्लाले सम्बन्धित नगरपालिकाका क्षेत्र बाट उठाएको ऊन, खोटो, जडिवुटी, कवाडी माल, ढुंगा, स्लेट, बालुवा तथा प्रचलित कानूनले निषेध नगरिएका मृत जिवजन्तुको हाड खिंग, खुर आदि बाट संकलित रकमको ३५ देखि ५० प्रतिशत सम्बन्धित गाउँ विकास समिति र नगरपालिकालाई दिनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

देशका पुराना ५८ नगरपालिकाहरूको कुल राजश्व मध्ये भण्डै ५४ प्रतिशत स्थानीय विकास शुल्कबाट उट्ने गरेको छ । नेपाल सरकारले स्थानीय विकास शुल्क खारेज गरी सकेको अवस्थामा नगरपालिकाहरूले त्यसको विकल्प खोज्नु अपरिहार्य भएको छ । नगरपालिकाहरूको हाल सम्मको योजना कार्यान्वयनलाई हेदा आवधिक योजनाले निर्दिष्ट गरेको लक्ष्य र श्रोत परिचालनको विचमा ठोस सम्बन्ध देखा पर्दैन । विभिन्न समिक्षाका निष्कर्षहरू हेदा स्थानीय तहका धेरै जसो

आयोजनाहरूले आफ्नो लक्षित नतिजा प्राप्त गर्न सकेको अवस्था छैन । नगरपालिकाले योजना तर्जुमा गर्दा विभिन्न निकायहरूबाट विनियोजन गरिने सचिलाई समेत समावेश गर्न सकेको सण्डमा कुन कार्य गर्न कुन श्रोत बाट संचालन हुने भन्ने कुरा सुनिश्चित हुन गई आवधिक योजना बढी यथार्थपरक र प्रतिफलमूखी हुन जान्छ ।

नगरपालिका एक स्वायत्त निकाय भएकोले यसलाई प्रचलित कानूनको अधिनमा रही स्थानीय स्तरमा नै श्रोत परिचालन तथा राजश्व असुल नीति निर्धारण, दररेट निर्धारण र असुल गर्ने अधिकार समेत रहेको छ । नगरपालिकाको लागि स्थानीय श्रोतहरू बाट प्राप्त हुने रकम नै आयको प्रमुख श्रोतको रूपमा रहेको भए पनि यस क्षेत्रमा नीतिगत तथा व्यवहारिक अस्पष्टता एवं संभाव्य श्रोतहरूको पहिचान हुन नसक्दा आन्तरिक श्रोतको पूर्ण दोहण, उपयोग र परिचालन हुन सकिरहेको छैन ।

संघीय संरचनामा मूलुक गई सकेको र नेपाल सरकारले नेपाललाई ७५३ स्थानीय तह कायम गरीसकेको परिप्रेक्ष्यलाई अध्यनजर गर्दा स्थानीय सरकारलाई स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन तथा नियमावलीले दिएको अधिकार भन्दा विल्कुलै फरक अनी आफ्नो कानून आफै बनाउन सक्ने सम्मको अधिकार दिएको अवस्था छ ।

सो सन्दर्भमा स्थानीय तहको अधिकार संगै जिम्मेवारी र दायित्वमा बढोत्तरी भएको देखिन्छ । नगरपालिकाहरूको आन्तरिक श्रोत परिचालनको अवस्थालाई अझ बढी व्यवहारिक, न्यायोचित र पूर्वानुमानयोग्य बनाउन यसका प्रमुख आधारहरूलाई सहभागितामुलक प्रकृयाबाट अध्ययन तथा विश्लेषण गरी नतिजाको आधारमा आवश्यक कार्यान्वयनयोग्य नीति तर्जुमा र संस्थागत गर्न आवश्यक छ ।

नेपाल सरकारले हरेक वर्ष नगरपालिकालाई उपलब्ध गराउने थप अनुदानलाई उनीहरूले पालना गर्नु पर्ने न्युनतम शर्तहरू तथा उनीहरूको कार्य सम्पादन क्षमताको आधारमा वितरण गर्ने परिपाटीको यालनी विगत वर्षहरू देखी नै हुदै आएका छन् । संघीय संरचनामा समेत यो कुरा यदाकदा रहने नै देखिन्छ । प्रत्येक वर्ष करको दर र दायराको व्यवस्थापन द्वारा घटिमा वीस प्रतिशत राजश्व बढाउनुपर्ने देखिन्छ ।

यसका लागि स्थानीय तहमा कियासिल राजनितिक दलहरू, समाजिक संगठनहरू, नागरीक समाज, पूर्वजनप्रतिनिधिहरू, राजश्व परामर्श समिति, समुन्नत नगरपालिका निर्माणका लागि योगदान गर्ने विद्वतवर्ग र सरोकारवाला अन्य संग व्यापक परामर्श गरी यस प्रतिवेदनमा प्रस्ताव गरीए वर्मोजिमका दर रेटहरू कायम गर्न एवम् सुभावहरू कार्यान्वयन गर्न यस नगरपालिकाको स्थानीय तहका लागि निर्वाचित जनप्रतिनिधिले सके यो नगरपालिकाको वर्तमान जनसंख्या, क्षेत्रफल, विकास प्रतिको जनताको उत्साहा र सहभागिताका कारण नेपालकै सम्भावना भएको नगरपालिकाको रूपमा स्थापित हुने कुरामा दुई मत छैन ।

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

अध्याय-३(तीन)

दुहवी नगरपालिको परिचय:-

सुनसरी जिल्लाको सदरमुकाम इनरुवावाट १४ किलोमिटर दक्षिण पूर्वमा दुहवी नगरपालिका रहेको छ। नेपाल सरकारको २०७१ वैशाख २५ को निर्णय अनुसार तत्कालिन दुहवी र भलुवा गाविसलाई जोडेर दुहवी भलुवा नगरपालिकाको निर्माण गरिएको हो। पछि वि.स. २०७३ फागुन २७ गतेको नेपाल सरकार स्थानीय तह निर्धारण आयोगको निर्णयमा सुनसरीका सोनापुर, सिमरिया, तनमुना र पूर्वकुसाहा समेतलाई जोडेर दुहवी नगरपालिकाको नामाकरण गरिएको हो।

स्थातिप्राप्त शक्तीपिठ दुहवीमाई मन्दिरको नामवाट दुहवी वजारको नाम रहेको र सोही वजारलाई नगरपालिकाको रूपमा नामाकरण गरिएको पाइन्छ।

३४ हजार ४ सय ४४ हेक्टर क्षेत्रफलमा फैलिएको दुहवी नगरपालिकालाई १२ वडामा विभाजन गरिएको छ। यस नगरपालिकाको औषत लम्बाई १४ किलोमिटर र औषत चौडाई १.९० किलोमिटर रहेको छ। विराटनगर धरान कोशी हाइवे र विराटनगर इनरुवा जोड्ने पक्की सडक दुहवी नगरपालिकाको मुख्य वजार हुँदै जाने गर्दछ। यस नगरपालिकाको पूर्वमा मोरड, पश्चिममा गढी गाउँपालिका, उत्तरमा इटहरी उपमहानगरपालका र दक्षिणमा वर्जु गाउँपालिका पर्दछन्। यही नगरपालिका भएर सुनसरी र मोरडको सिमान छुट्याउने बुढी खोला वग्ने गर्दछ भने टेंग्रा नदी पनि यही नगरपालिका वाट बगेको छ।

समुन्द्री सतहवाट ८३ मिटर उचाइमा रहेको दुहवी नगरपालिका समथर भु भाग र खेतियोग्य जमीनका रूपले परिचित छ। हावापानीमा न्यानो उष्ण मनसुन रहने यस नगरपालिकामा न्यूनतम ५ डिग्री सेल्सियस र अधिकतम ४० डिग्री सेल्सियस तमकम रहने गर्दछ। यस नगरपालिकाको करिव तीन हेक्टर जमीनमा जंगल रहेको छ भने यहाँ अधिकतम ११४.३ मिलिलिटर सम्म वर्षा हुने गरेको तथ्याङ्क छ।

२०६८ सालको जन गणना अनुसार यस नगरपालिकामा २५ हजार ५ सय ४५ जनशांख्या रहेको छ। ५,३२७ घरधुरी रहेको यस नगरपालिकामा १२,७९७ पुरुष र १२७४८ महिला रहेका छन्। जसमध्ये १२,८०३ जना मतदाता छन्। यस नगरपालिकाको साक्षरता प्रतिशत ६८.४५ रहेको छ।

दुहवी नगरपालिकामा मंगलवार र शुक्रवार लाग्ने हाटियाको निकै ठूलो महत्व रहेको छ। यस हाटियामा चौपायाका अतिरिक्त दैनिक उपभोग्य सामाग्रीको किनबेच हुने गरेको छ।

दुहवी नगरपालिका प्राकृतिक, धार्मीक, ऐतिहासिक, और्योगिक तथा कृषि उत्पादन र पशुपालनको जितावने परिपूर्ण छ । सुनसरी मोरड और्योगिक करिडोरको मुट्ठै अवस्थित यो नगरपालिका शिक्षा, स्वास्थ्य, संचार, यातायात, विद्युत, सानेपानी, र उच्चोग व्यवसायको हिसावने अग्रणी छ । विभिन्न जातजाति, भाषा, धर्म, परम्परा, रितिरिवाज, चाडपर्व र भेषभूषा यस नगरपालिकाका गहना हुन् ।

सुनसरी जिल्लामा २६ किलोमिटर दुरीमा बाने बुढी खोलाले नगरपालिका मित्र १०.२५ किलोमिटर धोत्रफल छने गर्दछ । टेंग्रा नदी, धनउण्णा नदी, हनुमान पोखरी, दुवी सुवी पोखरी, उदयनारायण पोखरीले दुहवी नगरपालिकाको पर्यटकीय महत्वलाई बढाएका छन् ।

दुहवी नगरपालिकाका काली मन्दिर, शिव मन्दिर, विष्णु मन्दिर, दुहवी सुवी माड मन्दिर र गाधाकृष्ण मन्दिरले यहाँको आकर्षण बढाएका छन् । त्यसैगरी दिना भद्री मन्दिर, हनुमान मन्दिर, धर्मशाला साह सेवा समिति र कविर मठ यस नगरपालिकाका धरोहरको रूपमा रहेका छन् ।

२०६८ को जनगणना अनुसार नेपालमा १४६ जात रहेका छन् । दुहवी नगरपालिकामा भने यस मध्ये ७० वडी जातीको बसोबास रहेको छ । यहाँ बोलिने मुख्य भाषा हनुमान मन्दिर, धर्मशाला साह सेवा समिति र कविर मठ यस नगरपालिकाका धरोहरको रूपमा रहेका छन् ।

यस नगरपालिकाको बडा नं ७ मा एउटा निःसहाय वालवालिका सेवा आश्रम वि.सं २०५७ देखि संचालित छ । असाहाय वालकल्याण समाज धरान र नेदरल्याण्ड सरकार र स्थानीयको सहयोगमा आमा वावु नभएका वालवालिकाहरूको यस आश्रमले रेखदेख पालन पोषण र शिक्षा दिइरहेको छ ।

ऐतिहासिक पृष्ठभूमी

दुहवी नगरपालिकाको क्षेत्रको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि खोजी गर्दा यो क्षेत्र प्राचीन प्राग्ज्योतिष राज्यमित्र पर्दथ्यो । पछि गएर यसवाट मत्स्यदेश अलग्ग हुँदा जहदा भेग मत्स्यदेशमा पर्न पुग्यो । यदाकदा मिथिला, पुण्ड्र र किरातहरूको अधीनमा पर्ने तथा यस भेगका स्थानीय शासकले शासन गर्ने कार्य गर्दै पछि यो क्षेत्र मुरेहाङ्गको मोरडमित्र पन्यो । यसैगरी विजयपुर राज्यको स्थापना भएपछि भने दुहवी क्षेत्र विजयपुरकै अधीनमा रह्यो ।

अघि जहदा क्षेत्रलाई घना जड्गलले ढाकेको देखिन्छ । यहाँका नदी किनारमा केही जातजातिका मानिसहरूका ससाना वस्तीहरू थिए । घना जड्गलका कारण मानिसले खोला या नदीको किनारमा तथा पहाडको फेदीमा बस्न आवश्यक थियो । दुहवी भेगमा बेलाबेलामा पाइने पुराना बसोबासका अवशेषहरूले यसै कुराको सङ्केत गरेका छन् । दुहवीको आसपासमा यस्ता पुराना थुप्रै प्रकारका अवशेषहरू पाइएका छन् । तिनीहरू कतिपय नासिएका छन् भने कतिपय अझसम्म पनि उजागर हुन सकेका छैनन् ।

मोरडको विजयपुरमा विजयनारायणपछि पाल्याली सेन राजा लोहाङ्ग सेनले कब्जा गरेपछि भने यो भेग पाल्याली सेनहरूको अधीनमा पुग्यो । तत्काल पाल्याली सेन राज्य विभाजन हुँदा नारायणी पूर्वको मकवानपुर लोहाङ्गसेनले पाएको हुनाले यो भेग पनि मकवानपुरमित्र पन्यो । यसैगरी अझ पछि भने हरिहरसेनका नाति विधाता इन्द्रसेनले मकवानपुरबाट विजयपुरलाई अलग बनाएको हुँदा जहदा

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

लगायतको स्थान विजयपुरको अभिन्न अङ्ग बन पुग्यो । सेनकालमन्दा अधि नै जहदाको सिमा भन्दा केही उत्तरमा रहेको कसेनीमा धनपाल नामका एकजना रजौटाले शासन गर्दथे । तिनको राजधानी र दरबारका अवशेषहरू अहिले पनि रहेको छ । यसलाई स्थानीय मानिसहरूले संरक्षण गरेर रखेका छन्, जसलाई धनपालगढीका नामले चिनिन्छ । कालान्तरमा धनपालगढीको पतन भयो । धनपालको राज्य विजयपुरमा गाभियो । यता विजयपुर पनि स्थानीय रजौटाबाट सेनहरूको अधीनमा परेको देखिन्छ । यसै कममा वि.सं. १८३१मा पृथ्वीनारायण शाहले नेपालको एकीकरणसँगै यो भूमाग पनि वृहत्तर नेपालमा गाभिएको पाइन्छ । वि.सं. २०१८मा नेपाललाई १८ अञ्चल ७५ जिल्लामा विभाजन गरेर्देखि नै दुहवी नगरपालिकाले ओगटेको क्षेत्र मोरड जिल्लाको दक्षिणी अर्थात् सीमावर्ती भागका रूपमा रहन पुरयो । जसलाई नेपालको संविधान २०७२ ले अझीकार गरेको संघीय गणतन्त्र नेपालको राज्य पुनर्संरचना अनुसार दुहवी नगरपालिका बनेको हो ।

यसको सम्बन्ध द्वापर युगको विराटराजाको दरबारसँग पनि जोडिएको छ । भनिन्छ, पाँच पाण्डवहरू बनवासपछि एक वर्ष गुप्तवास बस्नका लागि विराटराजाको दरबारमा विभिन्न रूप धारण गरी बसेका थिए । त्यही विराटराजाको दरबार क्षेत्र रहेको साविक वुधनगर गाविस विभाजित भई केही भाग जहदा गाउँपालिकामा र विराटराजाको दरबारको भग्नावशेष रहेको भेडियारी हाल विराटनगर उपमहानगरपालिकामा परेको छ । त्यस आधारमा दुहवी नगरपालिकाले ओगटेको क्षेत्र पनि विराटराजाको दरबार क्षेत्रको नजिक रहेर महाभारतकालीन घटनाहरूको कुनै न कुनै रूपमा साक्षी यियो भन्न सकिने प्रशस्त आधारहरू रहेका छन् ।

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

पूर्वोत्तर नं. १, नेपाल

अध्याय-४(चार)

व्यक्तिगत विवरण (दुहवी नगरपालिका)

तालिका नं. १ नगरपालिकाको वडा नं., पर परिवार तथा निवास अनुसार जनसंख्या विवरण ।

वडा नं.	निवास (२०५८)		जम्मा	घरपरि वार संख्या	औपत परिवार संख्या	लैटिक अनुपात	निवास (२०५८)		जम्मा	औपत वार्षिक जनसंख्या पुरुष	औपत वार्षिक जनसंख्या महिला पुरुष	औपत वार्षिक जनसंख्या महिला पुरुष
	पुरुष	महिला					पुरुष	महिला				
१	१७३५	१७३४	३५४९	५५०	५.४६	१००.०५						
२	१८६४	१८४३	३००७	८७८	४.२२	१०१.१४						
३	१९२०	१९११	३७७१	८८४	४.२७	१०३.७३						
४	२१५८	२२५७	४४२५	८९५	४.९४	१०२.१९						
५	१६६७	१६१६	३२८३	६९३	४.७४	१०३.१६						
६	१६२२	१६२९	३१८१	५००	४.२१	१०४.०४						
७	१७११	१८३८	३६२९	७५०	४.८४	१०७.४४						
८	२१३६	२१३९	४११५	१५८३	३.८६	१०८.०६						
९	२००४	२००८	४५९२	१०२१	५.४८	१३.६३						
१०	२६४५	२७६२	५४७७	११५६	४.५०	१६.१३						
११	२६१०	२६२८	५८३५	१२४५	४.५५	१६.४९						
१२	३८६५	३८४७	७७१२	१४२९	२.०४	१००.४०						
जम्मा	२८१०७	२८१०९	५८२९६	११८९३	४.७३	१००.०५	२४१७५	२३८३३	४९००८	१.९०	१.५२	१.३०

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

२०५८ र २०६८ को लिङ्ग तथा जनसंख्याको क्रान्तभागिता

तालिका नं. २ नगरपालिकाको लिङ्ग अनुसार विभिन्न वर्षहरूको अनुमानित जनसंख्या विवरण ।

सि.नं.	लिङ्ग (२०६८)			२०७४ को अनुमानित जनसंख्या			२०७५ को अनुमानित जनसंख्या			जनसंख्या दोब्बर हुन लाग्ने समय
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	२८९०७	२८९०९	५६२९६	३००९७	३०५०४	६१००६	३०३४७	३०९२३	६१८४३	५१
जम्मा	२८९०७	२८९०९	५६२९६	३००९७	३०५०४	६१००६	३०३४७	३०९२३	६१८४३	५१

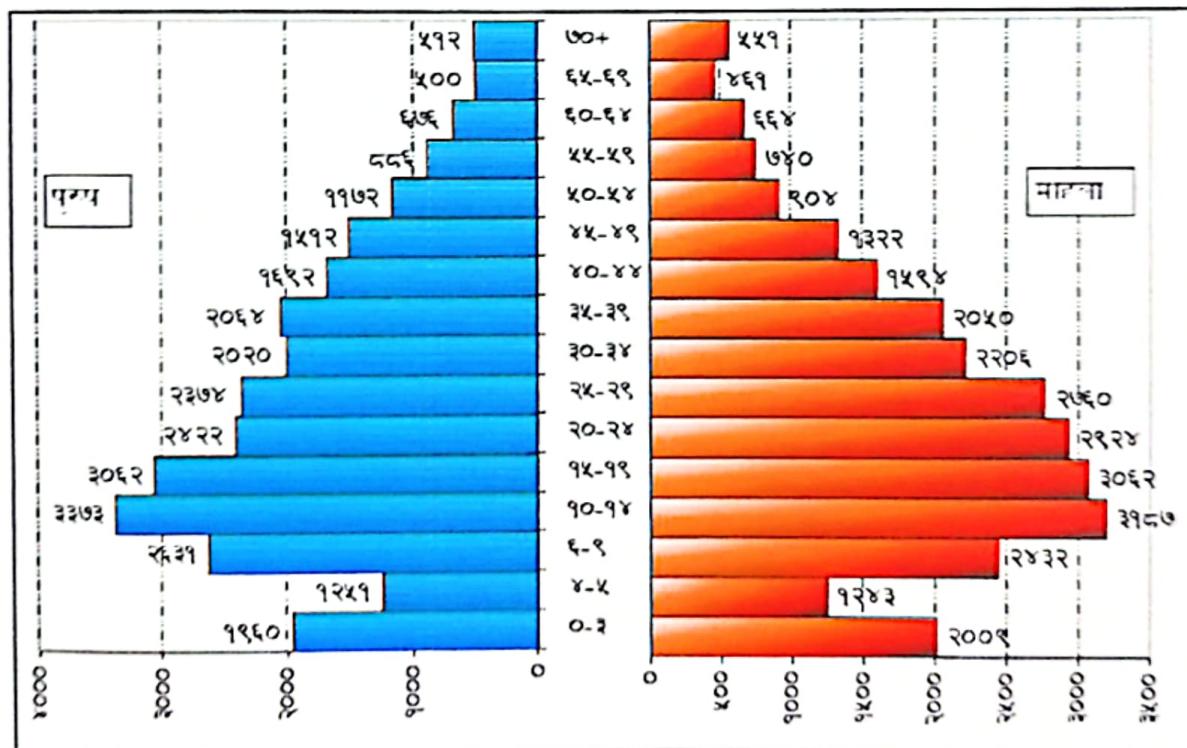
तालिका नं. ३ बढा नं. तथा लिङ्ग अनुसार घरपरिवार मूलीको संख्या ।

बढा नं.	लिङ्ग			जम्मा
	पुरुष	महिला		
१	५८१	६९		६५०
२	७६०	११८		८७८
३	७३२	१५२		८८४
४	७३५	१६०		८९५
५	५९९	९४		६९३
६	५०८	६९		५७७

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

	२५ देखि २९	२३७४	२७६०	१९३८	१९७३
८	३० देखि ३४	२०२०	२२०६	८०२६	३,४२
९	३५ देखि ३९	२०६८	२०१०	८११८	३,३२
१०	४० देखि ४४	१६९२	१५९६	३२८६	२,८२
११	४५ देखि ४९	१५१२	१३२२	२८३८	२,०८
१२	५० देखि ५४	११३२	१०८	२०३६	३,६९
१३	५५ देखि ५९	८८६	७८०	१६२६	२,८९
१४	६० देखि ६४	६७६	६६४	१३६०	२,३८
१५	६५ देखि ६९	५००	४६७	९६१	१,७९
१६	७० वर्ष भन्दा माथी	५१२	५२१	१०६३	१,८९
जम्मा		२८१०७	२८१०९	५६२९६	१००,००

लिहू तथा उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको पिरामिड ।

नामिका नं. ५ वडा नं. उमेर समूह तथा लिहू अनुसार नगरपालिका को जनसंख्या ।

मि.नं.	वडा नं.	उमेर समूह	लिहू		
			पुरुष	महिला	जम्मा

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१		३ वर्ग भन्दा कम	१६९	१३५	३०४
२		४ देखी ५	१३	१०७	२००
३		६ देखी ९	२०५	१९५	४०३
४		१० देखी १४	२३८	२३०	४६८
५		१५ देखी १९	२११	१९०	४०१
६		२० देखी २४	१६५	१९१	३२६
७		२५ देखी २९	१४०	१३०	३१०
८		३० देखी ३४	९७	१०७	२०४
९		३५ देखी ३९	१०२	११९	२२१
१०		४० देखी ४४	८४	९३	१३३
११		४५ देखी ४९	८६	७५	१६१
१२		५० देखी ५४	५५	४३	९८
१३		५५ देखी ५९	४६	४१	८९
१४		६० देखी ६४	३३	३७	७०
१५		६५ देखी ६९	२६	२०	४६
१६		७० वर्ग भन्दा माथी	२३	१८	४१
जम्मा			१७३५	१७३४	३५४९
१७	२	३ वर्ग भन्दा कम	११७	१४३	२६०
१८		४ देखी ५	८४	७५	१५९
१९		६ देखी ९	१५६	१४८	३०४
२०		१० देखी १४	२११	२०९	४२०
२१		१५ देखी १९	२०५	२०३	४०८
२२		२० देखी २४	१६२	२०८	३३०
२३		२५ देखी २९	१८३	१८९	३७२
२४		३० देखी ३४	१३१	१४८	२७९
२५		३५ देखी ३९	१४२	१२०	२६२

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजशव सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

२६		४० देसी ४४	११८	९३	२१
२७		४५ देसी ४९	११५	९८	२३
२८		५० देसी ५४	६०	६४	१६४
२९		५५ देखी ५९	५२	४१	९३
३०		६० देखी ६४	३५	५१	८६
३१		६५ देसी ६९	३९	२५	६४
३२		७० वर्ष भन्दा माथी	३४	२८	६२
जम्मा			१८६४	१८४३	३००३
३३	३	३ वर्ष भन्दा कम	१३६	१०४	२६०
३४		४ देखी ५	६८	६१	१३३
३५		६ देखी ९	१७३	१३५	३०८
३६		१० देखी १४	२१०	१८६	३९६
३७		१५ देखी १९	१९३	१९५	३८८
३८		२० देखी २४	१५९	२४७	४०६
३९		२५ देखी २९	१८६	१९८	३८४
४०		३० देखी ३४	१५६	१६०	३१६
४१		३५ देखी ३९	१६०	१६१	३२१
४२		४० देसी ४४	१४६	११०	२५६
४३		४५ देखी ४९	९९	८२	१७३
४४		५० देखी ५४	८४	६५	१४९
४५		५५ देखी ५९	५९	४३	१०२
४६		६० देखी ६४	४२	३५	७७
४७		६५ देखी ६९	३०	२९	५९
४८		७० वर्ष भन्दा माथी	२७	३२	५९
जम्मा			१९२०	१८५१	३७७
४९	४	३ वर्ष भन्दा कम	१६२	१६०	३४२

दुहरी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्पाद्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१०		८ देसी ५	१४	११	११३
११		६ देसी ९	२१	२२५	४४४
१२		१० देसी १४	२३०	२८३	४६२
१३		११ देसी १९	२३८	२६०	४९८
१४		२० देसी २४	१८०	१३८	३१८
१५		२१ देसी २९	१३३	२२९	४०२
१६		३० देसी ३४	१६२	१६९	३३१
१७		३१ देसी ३९	१५२	१८०	३३२
१८		४० देसी ४४	१२२	१२१	२४३
१९		४२ देसी ४९	११३	११	२०४
२०		५० देसी ५४	८८	६३	१४४
२१		५२ देसी ५९	५८	६१	१११
२२		६० देसी ६४	४३	३६	७५
२३		६५ देसी ६९	३६	३३	७३
२४		७० वर्ष भन्दा माथी	३९	५१	१०
जम्मा			२१५८	२२६७	४४२५
६५	१.	३ वर्ष भन्दा कम	१३	१३	१८६
६६		४ देसी ५	७५	५६	१३१
६७		६ देसी ९	१३८	१२३	२६१
६८		१० देसी १४	१७१	१५२	३२६
६९		१५ देसी १९	१७६	२०२	३४८
७०		२० देसी २४	१५६	१३८	३३४
७१		२१ देसी २९	१४३	१५७	३००
७२		३० देसी ३४	१४४	१३९	२८३
७३		३५ देसी ३९	१२८	१२७	२५५
७४		४० देसी ४४	१२३	११४	२३७

दुहरी नगरपालिका, सुनसरीको राजशव सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१९		६ देखी १	१४३	१२८	२७
१००		१० देखी १४	१८८	११७	३८५
१०१		१५ देखी १९	२०६	११०	४२३
१०२		२० देखी २४	१४७	१३६	३२३
१०३		२५ देखी २९	१४८	१६४	३१२
१०४		३० देखी ३४	१२०	१५८	२०८
१०५		३५ देखी ३९	१४३	१४५	२८८
१०६		४० देखी ४४	१२८	११०	२३८
१०७		४५ देखी ४९	९७	१०३	२००
१०८		५० देखी ५४	८०	७३	१५३
१०९		५५ देखी ५९	७३	६३	१३६
११०		६० देखी ६४	४८	५८	१०६
१११		६५ देखी ६९	४०	३७	३३
११२		७० वर्ष भन्दा माथी	४७	४२	८९
जम्मा			१७९१	१८३८	३६२९
११३	८	३ वर्ष भन्दा कम	१३०	११०	३७०
११४		४ देखी ५	१२६	१३३	२५९
११५		६ देखी ९	२३४	२२५	४५९
११६		१० देखी १४	३५३	३०५	६५८
११७		१५ देखी १९	२९२	२६९	५६१
११८		२० देखी २४	३१६	३४०	६५६
११९		२५ देखी २९	३२०	३४४	६६४
१२०		३० देखी ३४	२५८	२८९	५४७
१२१		३५ देखी ३९	२८६	२५६	५४२
१२२		४० देखी ४४	२०६	१७९	३८५
१२३		४५ देखी ४९	२०३	१२१	३२४

दुहनी नगरपालिका, सुनसरीको राजशव सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१२४		५० देखी ५४	१४८	८३	२३७
१२५		५५ देखी ५९	१३	५०	१४३
१२६		५० देखी ६४	७१	८४	११६
१२७		५५ देखी ६९	५२	४४	९६
१२८		७० वर्ष भन्दा माथी	४८	६०	१०८
जम्मा			३७५	२९३९	६७७२
१२९	९	३ वर्ष भन्दा कम	२२०	२५२	४३२
१३०		४ देखी ५	१६४	१५६	३२०
१३१		६ देखी ९	३४६	२९३	६३९
१३२		१० देखी १४	३७	३५९	७३०
१३३		१५ देखी १९	३१६	३४६	६६२
१३४		२० देखी २४	२१४	३०८	५२२
१३५		२५ देखी २९	१९९	२५३	४५२
१३६		३० देखी ३४	१५०	१६७	३१७
१३७		३५ देखी ३९	१२६	१४८	२७४
१३८		४० देखी ४४	१३२	१५०	२८२
१३९		४५ देखी ४९	१३१	१३७	२६८
१४०		५० देखी ५४	१९	९५	१९४
१४१		५५ देखी ५९	७६	७२	१४८
१४२		६० देखी ६४	७५	५९	१३४
१४३		६५ देखी ६९	४५	४६	९१
१४४		७० वर्ष भन्दा माथी	४०	४७	८७
जम्मा			२७०४	२८८८	५५९२
१२९	१०	३ वर्ष भन्दा कम	१८९	२१७	४०६
१३०		४ देखी ५	१२४	१२५	२४९
१३१		६ देखी ९	२३४	२३०	४६४

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१३२		१० देखी १४	३३५	३३४	६६९
१३३		१५ देखी १९	२८९	२८७	५७६
१३४		२० देखी २४	२०५	२६७	६७२
१३५		२५ देखी २९	२१३	२३७	६५२
१३६		३० देखी ३४	१९०	२१७	६००
१३७		३५ देखी ३९	१९६	१९६	३९६
१३८		४० देखी ४४	१५२	१५८	३१०
१३९		४५ देखी ४९	१४२	१४०	२८२
१४०		५० देखी ५४	१०२	८६	१८८
१४१		५५ देखी ५९	१००	८६	१८८
१४२		६० देखी ६४	७३	७४	१४३
१४३		६५ देखी ६९	४९	४३	९२
१४४		७० वर्ष भन्दा माथी	६०	५९	११९
जम्मा			२६५५	२७६२	५४७३
१२९	११	३ वर्ष भन्दा कम	१७२	१८७	३५९
१३०		४ देखी ५	९९	९७	१९६
१३१		६ देखी ९	२५८	२२६	४८४
१३२		१० देखी १४	३५४	३२६	६८०
१३३		१५ देखी १९	३३०	३०३	६३३
१३४		२० देखी २४	२५६	२८८	५४४
१३५		२५ देखी २९	२१०	२८८	४९८
१३६		३० देखी ३४	२२२	२३३	४५५
१३७		३५ देखी ३९	२०६	२०२	४०८
१३८		४० देखी ४४	१८३	१९०	३७३
१३९		४५ देखी ४९	१७५	१६८	३४३
१४०		५० देखी ५४	१३८	११२	२५०

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजधानी सम्मान्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१४१		५५ देखी ५९	१०२	१३	१११
१४२		६० देखी ६४	८१	८२	१६३
१४३		६५ देखी ६९	१६	१२	१३०
१४४		७० वर्ष भन्दा माथी	६२	१५	१२०
जम्मा			२११०	२१२१	४२३१
१४५		३ वर्ष भन्दा कम	३१२	२८१	५९३
१४६		४ देखी ५	१२०	१८८	३०९
१४७		६ देखी ९	३८४	३००	५६१
१४८		१० देखी १४	४६२	४२९	८९१
१४९		१५ देखी १९	४१६	३९०	८१३
१५०		२० देखी २४	२७९	३०८	६१०
१५१		२५ देखी २९	३२३	३८३	६०६
१५२	१२	३० देखी ३४	२७६	२९०	५६६
१५३		३५ देखी ३९	३११	२८७	५१८
१५४		४० देखी ४४	१११	१८१	३३२
१५५		४५ देखी ४९	१७९	१७४	३५३
१५६		५० देखी ५४	१६५	१२६	२९१
१५७		५५ देखी ५९	१२७	१११	२३८
१५८		६० देखी ६४	१००	११०	२१०
१५९		६५ देखी ६९	६१	५९	१२०
१६०		७० वर्ष भन्दा माथी	८२	७६	१५८
जम्मा			३८६५	३८४७	७७१२

तालिका नं. ६ एकल उमेर अनुसार नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण ।

उमेर	लिंग		जम्मा	उमेर	लिंग		जम्मा
	पुरुष	महिला			पुरुष	महिला	
३ वर्ष भन्दा कम	१९६०	२००९	३९६९	४० वर्षसम्मको	२२०७८	२२६७२	४४६९०

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

४	५९५	५९५	११९०	४१	१७१	१२७	३०६
५	६५६	६४८	१३०४	४२	३४५	३१८	६६३
६	६०३	५७५	११७८	४३	१५६	१८८	३४१
७	७३१	६७६	१४०७	४४	१५१	१६५	३१६
८	७५४	६९४	१४४८	४५	७९४	६२८	१४२२
९	५४३	४८७	१०३०	४६	१९२	१९९	३०१
१०	८६८	६९७	१५६५	४७	१३०	१०५	२३५
११	४८८	४५२	१४०	४८	२७२	२९०	५६२
१२	७३५	७३८	१४७३	४९	८४	१००	१८४
१३	६१७	६५०	१२६७	५०	६२४	४३४	१०५८
१४	६६५	६५०	१३१५	५१	१३३	१०३	२४०
१५	६४०	६२०	१२६०	५२	२३०	१९८	४२८
१६	६७५	७२४	१३९९	५३	८७	८८	१७५
१७	५४०	५४५	१०८५	५४	९८	७७	१७५
१८	७८८	७४७	१५३५	५५	४४२	३६४	८०६
१९	४१९	४२६	८४५	५६	१२५	९८	२२३
२०	६०५	७९७	१४०२	५७	९६	७१	१६७
२१	४२६	४५६	८८२	५८	१४०	१४२	२६२
२२	६२६	७३२	१३५८	५९	८३	६५	१४८
२३	३५६	४४६	८०२	६०	४१०	४००	८१०
२४	४०९	४९३	९०२	६१	६८	६२	१३०
२५	७५९	९३०	१६८९	६२	१०६	१००	२०६
२६	४२१	४८०	८९१	६३	४३	६२	१०५
२७	३९८	४५४	८५२	६४	४९	४०	८९
२८	५७१	६८१	१२५२	६५	२८१	२८०	५६९
२९	२२५	२२५	४४०	६६	५०	४२	९२

दुहवी नगरपालिका, सुनसारीको राजपत्र सम्पाद्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७५

३०	८४४	१००४	१८४८	६७	८२	४०	८२
३१	२०१	१७०	३७	६८	९३	७१	१६६
३२	५२९	५३७	१०५६	६९	३१	२८	१९
३३	२२७	२३४	४६१	७०	१७७	१५७	३६६
३४	२१९	२६१	४८०	७१	३६	३१	६७
३५	९९५	९३०	१९२५	७२	४२	४०	८२
३६	३०२	३४७	६४९	७३	२०	१९	३९
३७	२३१	२१८	४४९	७४	१६	१०	२८
३८	३८०	४१३	७९३	७५	६६	७३	१३९
३९	१५६	१४२	२९८	७६ वर्ष भन्दा माथी	१५५	१११	३८६
४०	८६१	७९९	१६६०				
जम्मा	२२०१८	२२६७२	४४६९०	कुल जम्मा	२८१०७	२८१०९	५६२१६

तालिका नं. ७ जातजाती, तथा लिङ्ग अनुसार नगरपालिकाको जनसंख्या तथा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण।

सि.नं.	जातजाती	घर परिवार संख्या	लिङ्ग		जम्मा	जातजाती प्रतिशत	औपत परिवार संख्या
			पुरुष	महिला			
१	थारु	३२५५	६७७	७०११	१३७८२	२४.५२	४.२३
२	मुस्लिम	१५७३	४७०	४८८५	९५९५	१७.०७	६.१०
३	मुसहर	१००९	२४९२	२४७४	४९६६	८.८३	४.९२
४	झागड	८०६	१९१५	२०७५	३९९०	७.१०	४.९५
५	ब्राह्मण पहाड	६९८	१४०४	१४३१	२८३५	५.०४	४.०६
६	क्षेत्री	५३१	९८२	१०४९	२०३१	३.६१	३.८२
७	तेली	४०९	१०४०	१०३९	२०७९	३.७०	५.०८
८	यादव	२८५	७४९	६०७	१३५६	२.४१	४.७६
९	पासवान	२५८	६९४	६४९	१३४३	२.३९	५.२१

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

सि.नं.	जातजाती	घर परिवार संख्या	लिंग		जम्मा	जातजाती प्रतिशत	ओपृष्ठ परिवार संख्या
			पुरुष	महिला			
१०	राजवंशी	२४५	५४५	५४३	१०८८	१.९४	४.४४
११	हलुवाई	२३०	७१४	६९१	१४०५	२.५०	६.११
१२	बनिया	२२७	६९०	६२३	१३१३	२.३४	१.३८
१३	धानुक	१९७	४९१	४५३	१४४	१.६८	१.३९
१४	नेवार	१८४	३६०	३६२	७२२	१.२८	३.९२
१५	मगार	१४३	३०२	३१७	६१९	१.१०	४.३३
१६	ब्राह्मण तराई	१३४	२७०	२२२	४९२	०.८८	३.६७
१७	राई	१२३	२१३	२२६	४३९	०.७८	३.५३
१८	चमार	११३	२८६	२६८	५५४	०.९९	४.९०
१९	कार्मी	१०५	२४७	२२९	४७६	०.८५	४.५३
२०	सरवरिया	१०२	२५०	२४७	४९७	०.८८	४.८७
२१	तामाङ्ग	८०	१५९	१५२	३११	०.५५	३.८९
२२	कौरी	७५	११०	१४४	३३४	०.५९	४.४५
२३	बंगाली	७२	१५७	१४०	२९७	०.५३	४.९३
२४	सन्यासी	६०	१३०	११४	२४४	०.४३	४.०३
२५	खल्वे	५९	१३९	१२९	२६८	०.४८	४.५४
२६	राजपुत	५९	११४	८७	२०१	०.३६	३.४१
२७	मारवाडी	५९	१११	१५७	३४८	०.६२	५.९०
२८	बाँतर	५७	१४१	१४२	२८३	०.५०	४.९६
२९	मल्लाह	५१	१२०	१४०	२६०	०.४६	५.९०
३०	हजाम ठाकुर	५१	१४२	१३४	२७६	०.४९	५.४१
३१	कायस्थ	५१	१०२	८२	१६४	०.३३	३.६१
३२	कल्वार	३८	८७	९२	१७९	०.३२	४.७१

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजपत्र सम्मान्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

सि.नं.	जातजाती	घर परिवार संख्या	निवास		जम्मा	जातजाती प्रतिशत	औषत परिवार संख्या
			पुरुष	महिला			
३३	दमाइ	३५	६५	५२	१६६	०.२६	४.९९
३४	लिम्बु	३५	७१	५२	१२३	०.२२	३.५१
३५	डोम	२७	६८	५८	१२६	०.२२	४.६३
३६	बघाई	२६	७३	६३	१४०	०.२५	५.३८
३७	घर्ति भुजेल	२४	४८	५१	९९	०.१८	४.९३
३८	बडी	२२	४४	३९	८३	०.१५	३.७३
३९	कुर्मी	१९	५४	४०	९४	०.१३	५.९५
४०	गुरुङ	१८	३०	२३	५३	०.०९	२.९४
४१	सोनार	१७	३०	४२	११२	०.२०	६.५३
४२	लोहार	१६	३८	२४	६२	०.११	३.८८
४३	सुडी	१५	३६	४१	७७	०.१४	५.१३
४४	दनुवार	१४	३५	३३	६८	०.१२	४.८६
४५	बान्तवा	१३	१५	१८	३३	०.०६	२.५४
४६	ठकुरी	१२	३१	३६	६७	०.१२	५.५८
४७	चाम्लिङ्ग	१२	१८	१९	३७	०.०३	३.०८
४८	राजभार	११	१७	१८	३५	०.०६	३.१८
४९	सार्की	१०	२६	२८	५४	०.१०	५.४०
५०	पंजार्वा	९	२९	३०	५९	०.१०	६.५६
५१	केवट	८	१५	१३	२८	०.०५	३.५०
५२	सुनुवार	८	१७	११	२८	०.०५	३.५०
५३	धोर्वा	८	२६	२९	५५	०.१०	६.८८
५४	मार्की	८	२६	२२	४८	०.०९	६.००
५५	कुमाल	६	१३	१२	२५	०.०४	४.९३

दुहवी नगरपालिका, सुनसारीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

सि.नं.	जातजाती	घर परिवार संख्या	लिङ्ग		जम्मा	जातजाती प्रतिशत	औपत परिवार संख्या
			पुरुष	महिला			
५६	माली	५	२३	२०	४३	०.०५	८.६०
५७	थुलुङ्ग	५	७	११	१६	०.०३	३.६०
५८	बरै	४	११	९	२०	०.०४	२.००
५९	धिमाल	४	५	९	१४	०.०२	३.७०
६०	विन	४	१०	१०	२०	०.०४	२.००
६१	अमात	४	८	५	१३	०.०२	३.२५
६२	दृव	४	११	९	२०	०.०४	२.००
६३	कुम्हार	३	७	१३	२०	०.०४	६.६७
६४	पथरकट्टा	३	१०	१२	२२	०.०४	७.३३
६५	तत्मा	२	५	७	१२	०.०२	६.००
६६	यास्खा	२	२	१	३	०.०१	१.५०
६७	व्यासी	२	३	५	८	०.०१	४.००
६८	ह्याल्मो	२	२	०	२	०.००	१.००
६९	चवास	२	५	६	११	०.०२	५.५०
७०	अन्य	१३५	३३२	२९७	६२९	१.१२	४.६६
जम्मा		११८९३	२८१०७	२८१०९	५६२९६	१००.००	४.७३

तालिका नं. ८ जातीगत समुह अनुसार नगरपालिकाको जनसंख्या तथा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण ।

वडा नं.	जातजाती				जम्मा
	आदिवासी जनजाती	दलित	मधेशी पिछडा वर्ग	अन्य जातजाती	
१	६१७	४८९	२३७३	३०	३५४९
२	२४०६	२९	९८९	२८३	३७०७
३	१३५१	३९५	६००	१४२५	३७७

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७५

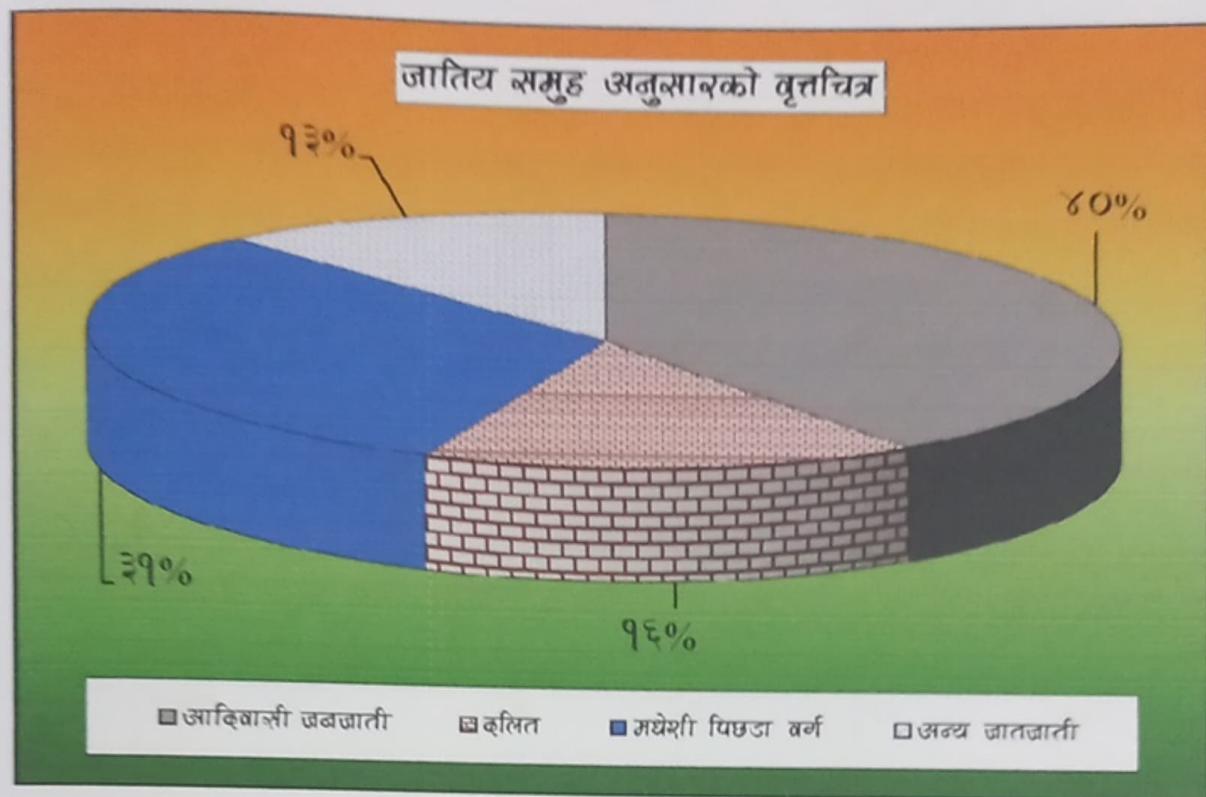
४	३५१	२७३	२३६	१०८०	४४३२
५	५४६	२०६	१६०	१०२५	३२६३
६	३८७	५२५	१७७	८७८	३१६१
७	२४५४	९३१	१८१	५१	३५२९
८	२४९९	७५०	९९२	१८५४	३११२
९	१३५६	८५०	३३५८	२८	२२१२
१०	२९८६	१६९१	४८६	२८४	२,६१९
११	३८३५	१२५८	६१२	१२०	२६३२
१२	३२९७	१४२७	२५१०	८७८	७३१२
जम्मा	२२४८५	८८४४	१७७६२	३१२५	२५२१५

तालिका नं. ९ जातीगत समुह तथा लिङ्ग अनुसार नगरपालिकाको जनसंख्या तथा घरपरिवार यम्बनी विवरण ।

सि.नं.	जातजाती	घर परिवार संख्या	लिङ्ग		जम्मा	जातजाती प्रतिशत
			पुरुष	महिला		
१	आदिवासी जनजाती	५१८४	११०५८	११४२७	२२४८५	३९.९९८
२	दलित	१८०२	४४७७	४३६७	८८४४	१५.७३२
३	मध्येशी पिछडा वर्ग	३१३९	८९६८	८७९४	१७७६२	३१.५९६
४	अन्य जातजाती	१७६८	३६०४	३५२१	३१२५	१२.६७४
जम्मा		११८९३	२८१०७	२८१०९	५६२९६	१००.०००

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

तालिका नं. १० लिंग तथा मातृभाषा अनुसार नगरपालिकाको जनसंख्या।

सि.नं.	मातृभाषाको नाम	लिंग		जम्मा	प्रतिशत
		पुरुष	महिला		
१	मैथिली	८८८८	८४३९	१७३२७	३०.८२
२	थारु	६७१४	६९५३	१३६६७	२४.३१
३	उर्दु	४९६७	४२८३	८४५०	१५.०३
४	नेपाली	३४३४	३५३८	६९७२	१२.४०
५	उराव	१९१३	२०६३	३९७६	७.०७
६	भोजपुरी	९३७	९००	१८३७	३.२७
७	राजवंशी	४६१	४४६	९०७	१.६१
८	मगर	२२५	२१६	४४१	०.७८
९	अवधी	१९८	१९५	३९३	०.७०
१०	नेवारी	१९५	१९४	३८९	०.६९
११	राजस्यानी	१४९	१२८	२७७	०.४९
१२	हिन्दी	१६५	१०४	२६९	०.४८

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

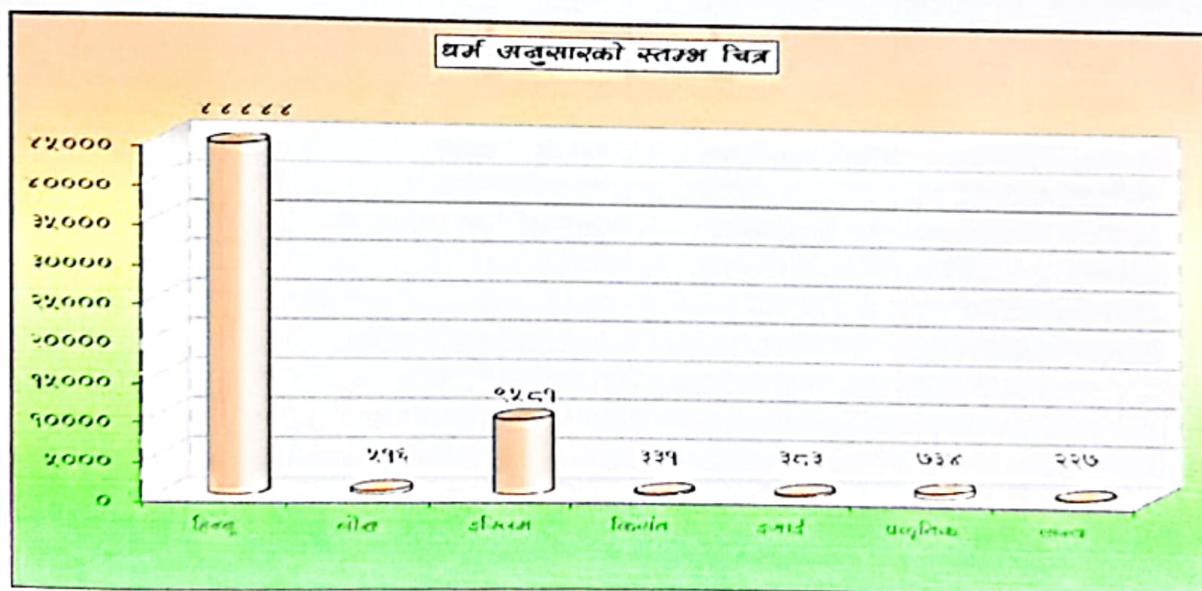
सि.नं.	मातृभाषाको नाम	लिंग		जम्मा	प्रतिशत
		पुरुष	महिला		
१३	तामाङ	११९	११८	२३७	०.४२
१४	राङ्ग	१००	१०४	२०४	०.३६
१५	बगला	१५	७	१६६	०.३०
१६	बान्लवा	४२	४८	९०	०.१६
१७	लिम्बु	४६	३१	७७	०.१४
१८	चाम्लिंग	२०	२५	४५	०.०८
१९	गुरुग	१५	१२	२७	०.०५
२०	घुलुग	५	१२	१७	०.०३
२१	सुनुवार	८	६	१४	०.०२
२२	धिमाल	५	८	१३	०.०२
२३	सन्धाली	४	५	९	०.०२
२४	खवास	४	५	९	०.०२
२५	सांगपांग	६	२	८	०.०१
२६	पुमा	४	४	८	०.०१
२७	हायु	३	५	८	०.०१
२८	मुस्लिमान	६	२	८	०.०१
२९	अन्य	१७९	१९२	३७१	०.६६
जम्मा		२८१०७	२८१०९	५६२१६	१००.००

तालिका नं. ११ धर्म तथा वडा नं. अनुसार नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण ।

वडा नं.	धर्म							जम्मा
	हिन्दू	बौद्ध	इस्लम	किरांत	इसाई	प्रकृतिक	अन्य	
१	१८२८	०	२०९४	०	०	६	२५	३५४९
२	२७०३	३०७	४५६	३०	६३	१४२	६	३७०७
३	३४९६	८८	१२४	६३	१८	०	२२	३७७

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजपत्र सम्माच्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

४	२५९८	२७	१७७९	१	३	०	१०	४४२५
५	३०९५	२०	५०	४९	१०	०	११	३२८३
६	२६६४	५	४४७	०	८	१२	३८	३१८१
७	३५७७	१९	१	०	३०	१	१	३६२०
८	५५४३	५७	२७१	१८८	३८	१	१	६११८
९	२२८०	१	३२८७	०	४	१	१०	२२९२
१०	५१८०	३०	१७७	०	२०	०	१०	२४१३
११	५५०७	१	१९	०	६४	२०७	३०	२५३१
१२	६३७७	१	६२९	०	११६	३५७	३२	३७१२
जम्मा	४४४४४	५१६	१५८१	३३१	३८३	७३४	२२७	५६२९६
जम्मा प्रतिशत	७९.०६	०.९२	१७.०४	०.५९	०.६८	१.३७	०.४०	१००.००

तालिका नं. १२ धर्म तथा जातियता अनुसार नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण।

सि.नं.	जातियता	धर्म							जम्मा
		हिन्दू	बौद्ध	इस्लाम	किरांत	इसाई	प्रकृतिक	अन्य	
१	आदिवासी जनजाती	२०६२६	५१५	०	३३०	२२५	७३२	५७	२२४८५
२	दलित	८६९७	०	०	०	१२७	२	१८	८८४४

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

३	मधेशी पिछडा वर्ग	८१२७	०	९५६९	०	०	०	६६	१७३६२
४	अन्य जातजाती	६९९४	१	१२	१	३१	०	८६	३२५
जम्मा		४४४४४	५१६	९५८१	३३१	३८३	७३८	२२७	५६२१६

तातिका नं. १३ परिवारमा सदस्य संख्या अनुसार नगरपालिकाको घरपरिवार तथा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण
।

परिवारमा सदस्य रहेको संख्या	परिवार संख्या	जम्मा सदस्य संख्या	परिवार संख्या प्रतिशत
१	५४२	५४२	०.९६
२	१०१६	२०३२	३.६१
३	१७९४	५३८२	९.५७
४	२७५९	११०३६	१९.६३
५	२३३१	११६५५	२०.७३
६	१५४०	९२४०	१६.४४
७	७८६	५५०२	९.७९
८	४५३	३६२४	६.४५
९	२४७	२२२३	३.९५
१०	१६७	१६७०	२.९७
११	८७	९५७	१.७०
१२	६५	७८०	१.३९
१३	४४	५७२	१.०२
१४	२०	२८०	०.५०
१५	१५	२२५	०.४०
१६	७	११२	०.२०
१७	५	८५	०.१५
१८	४	७२	०.१३
१९	२	३८	०.०७
२०	४	६०	०.१४
२१	३	६३	०.११
२२	२	४६	०.०८

दुहवी नगरपालिका, सुनसारीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

जम्मा	११६९३	५६२१६	१००.००
-------	-------	-------	--------

तालिका नं. १४ राष्ट्रियता तथा जातियता अनुसार जनसंख्याको विवरण ।

जातियता	राष्ट्रियता			जम्मा
	नेपाली	भारत	अन्य मुलकका	
आदिवासी जनजाती	२२४१८	४९	१८	२२४१८
दलित	८७९७	४०	७	८८४४
मध्येशी पिछडा वर्ग	१७४६४	२८५	१३	१७५६२
अन्य जातजाती	६८९७	२२४	४	७२५
जम्मा	५५५७६	५९८	४२	५६२१६

तालिका नं. १५ नगरपालिकाको ५ वर्ष भन्दा माथी साक्षरता प्रतिसत सम्बन्धी विवरण ।

सि. नं.	शैक्षिक अवस्था	लिङ्ग		प्रतिशत
		पुरुष %	महिला %	
१	साक्षर प्रतिसत	७५.५१	५६.०४	६५.७८

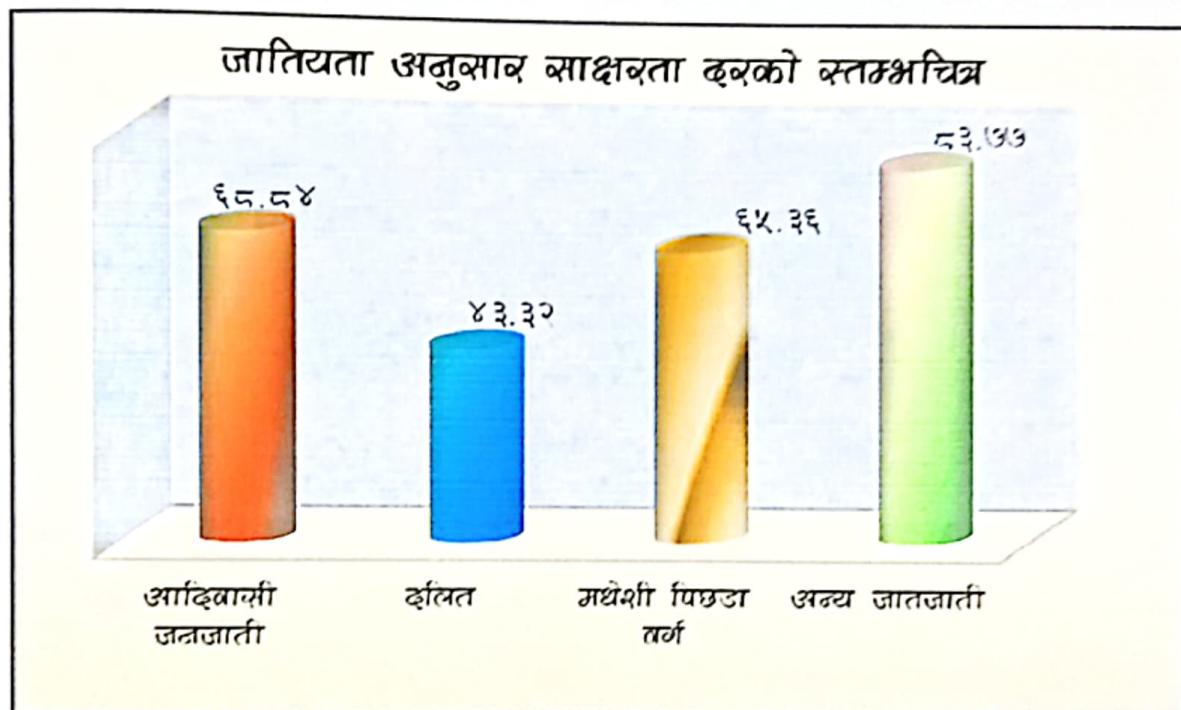
तालिका नं. १६ उमेर समुह तथा लिङ्ग अनुसार निरक्षर र साक्षरताको विवरण ।

सि.नं.	उमेर समुह	पुरुष			महिला		
		निरक्षर	साक्षर	साक्षर प्रतिशत	निरक्षर	साक्षर	साक्षर प्रतिशत
१	५-१५	१०५७	६२३१	८५.५०	११५६	५७२१	८३.१९
२	१६-४५	३२२७	१०५५२	७६.५८	६६६४	७९२०	५४.३१
३	४६-६०	१३२६	१८५९	५८.३७	२२३१	५०३	१८.४०
४	६१ भन्दा माथी	६४३	६३४	४९.६५	११४६	१२७	९.९८
	जम्मा	६२५४	१९२७८	७५.५१	१११९७	१४२७	५६.०४

तालिका नं. १७ जातजाति अनुसार निरक्षर र साक्षरताको विवरण ।

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

सि.नं.	जातजाती	निरक्षर	साक्षर	कुल जनसंख्या	साक्षरता प्रतिशत
१	आदिवासी जनजाती	६५०५	१४३५८	२०८७३	६६.८८
२	दलित	४४३८	३३८९	७८२३	४३.३२
३	मधेशी पिछडा वर्ग	५४४१	१०२६६	१७,५००	६१.३६
४	अन्य जातजाती	१०७०	७७२८	१२,९४	६३.७७
जम्मा		१७८५०	३३८८७	३०९९३	६१.७८

तालिका नं. १८ लिङ्ग तथा वडा नं. अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा माथीको जनसंख्याको साक्षरता दर।

वडा नं.	लिंग	निरक्षर	साक्षर	जम्मा	साक्षर प्रतिशत
१	पुरुष	८५७	११०६	१५६३	७०.७६
	महिला	८८७	७०५	१५९२	४४.२८
	जम्मा	१३४४	१८११	३१५५	५७.४०
२	पुरुष	३१२	१३८७	१६९९	८१.६४
	महिला	६४६	१०१६	१६६२	६१.१३
	जम्मा	९५८	२४०३	३३६१	७१.५०

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

	पुरुष	१७६	१८७९	१९५१	८९.९७
३	महिला	४४०	१२७१	१७१	७८.२८
	जम्मा	६१६	२८५०	३६६६	८२.२३
	पुरुष	४२७	१५०९	१९३६	८९.९८
४	महिला	८८२	११४९	२०३१	८६.७७
	जम्मा	१३०९	२६५८	३९६७	८३.००
	पुरुष	१५३	१३८०	१५३३	९०.०२
५	महिला	२८५	१२०७	१४९२	८०.९०
	जम्मा	४३८	२५८७	३०२५	८५.५२
	पुरुष	२४१	१२३८	१४७९	८३.७१
६	महिला	४८७	९०९	१३९६	८५.११
	जम्मा	७२८	२१४७	२८७५	७४.६८
	पुरुष	३८५	१२६२	१६४७	७६.६२
७	महिला	७३४	९५५	१६८९	५६.५४
	जम्मा	१११९	२२७७	३३३६	६६.४६
	पुरुष	५४४	२४०२	२९४६	८१.५३
८	महिला	१०१६	१६७८	२६९४	६२.२९
	जम्मा	१५६०	४०८०	५६४०	७२.३४
	पुरुष	७४७	१६६३	२४१०	६९.००
९	महिला	१३१७	१२४७	२५६४	४८.६३
	जम्मा	२०६४	२९१०	४७७४	५८.५०
	पुरुष	८१२	१५९४	२४०६	६६.२५
१०	महिला	१३११	११६२	२४७३	४६.९९
	जम्मा	२१२३	२७५६	४८७९	५६.४९
	पुरुष	७५४	१९३७	२६९१	८९.९८
११	महिला	१३१५	१३७७	२६९२	८९.९५

दुही नगरपालिका, सुनसारीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

	जम्मा	२०६९	३३१४	५३८३	६९.५६
१२	पुरुष	१२४५	२२१९	३४६४	६४.०६
	महिला	१६७७	१५९५	३६७२	४२.९४
	जम्मा	३१२२	३३१४	६९.३६	४८.९९

तालिका नं. १९ लिङ्ग अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा माथीको जनसंख्याले उत्तिर्ण गरेको शिक्षा तह ।

सि.न.	उत्तिर्ण गरेको शिक्षा	लिङ्ग		जम्मा
		पुरुष	महिला	
१	नसरी	७०६	६०७	१३१३
२	कक्षा १	१३०६	११८९	२४९५
३	कक्षा २	१२०५	१०८७	२२९२
४	कक्षा ३	१२८५	१०८९	२३७४
५	कक्षा ४	१३६२	१०२१	२३८३
६	कक्षा ५	२२१७	१५८८	३८०५
७	कक्षा ६	१११४	७९३	१९०३
८	कक्षा ७	१४०३	९७३	२३७६
९	कक्षा ८	१४९७	१०६१	२५५८
१०	कक्षा ९	१०८७	८४८	१९३५
११	कक्षा १०	१६२१	११२९	२७५०
१२	एस. एल. सी.	२२८७	१६३१	३९१८
१३	प्रविणता प्रमाणपत्र	१०२२	५१८	१५४०
१४	स्नातक तह	५०२	१५८	६६०
१५	स्नातकोत्तर तह वा माथी	१०५	२६	१३१
१६	अनैपचारिक शिक्षा	४४४	३५९	८०३
१७	उल्लेख नभएको	५४	५७	१११
	जम्मा	१९२९७	१४१३४	३३३५१

तालिका नं. २० वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा माथीको जनसंख्याको लिंग अनुसार हाल शिक्षाको स्थिती ।

दुहरी नगरपालिका, सुनारीको राजस्व सम्पाद्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

बडा नं.	हाल शिक्षाको स्थिती							जम्मा	
	पूर्ण			मर्दिना					
	हाल स्कूल गईरहेको	स्कूल जान छाडेको	उल्लेख नभएको	हाल स्कूल गईरहेको	स्कूल जान छाडेको	उल्लेख नभएको			
१	५००	९८४	१	१२६३	४९६	११०२	८	१२२२	
२	५७२	१०५७	२७	१५९९	२२९	१११२	१८	१६६२	
३	५८०	११४१	३४	१७२२	४९३	११७१	८७	१७११	
४	७८८	११५०	५६	१९३५	६८१	१२७७	१३	२०३१	
५	५२६	९५३	२४	१२३३	५०६	११९	२१	१६१२	
६	५११	८२९	१९	१४७९	५०५	८७२	११	१३७६	
७	५२३	१०२१	४३	१६४७	५२२	११३६	३१	१६५९	
८	८३०	१९०५	२१	२९४६	७०६	१८१२	१६	२६१४	
९	८६७	१३८६	१५७	२४१०	८०९	१५६५	१०	२५६४	
१०	७३१	१६५०	२५	२४०६	७१९	१७४०	१८	२६३३	
११	९०३	१७६२	२६	२६९१	८४५	१८१६	३१	२६१२	
१२	११८९	२२८६	१९	३४६४	१०५०	२४१३	९	३४३२	
जम्मा	८६१३	१६२०४	६७२	२५१२९	७७८३	१७१४८	५३७	२५४६८	

तालिका नं. २१ उमेर समुह तथा बालवालिकाहरु अनुसार हाल शिक्षाको स्थिती।

सि. नं.	उमेर समुह	हाल शिक्षाको स्थिती			जम्मा
		हाल स्कूल गईरहेको	स्कूल जान छाडेको	उल्लेख नभएको	
१	५-९	४९३२	१३३३	८२	६३४७
२	१०-१४	५६४३	८५२	६४	६५५९
३	१५ वर्ष	९४३	२९७	१९	१२५९
	जम्मा	११२१८	२४८२	१८५	१४७६५

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

तालिका नं. २२ उमेर समुह अनुसार हाल शिक्षाको स्थिती ।

सि. नं.	उमेर समुह	हाल शिक्षाको स्थिती			जम्मा
		हाल स्कूल गईरहेको	स्कूल जान छाडेको	उल्लेख नभएको	
१	५-१५	११५१८	२४८२	१६५	१४१६५
२	१६-४५	४९०२	२२५९५	८६६	२८३६३
३	४६-६०	१६	५७८५	११८	५९१९
४	६१ भन्दा माथी	०	२४९०	६०	२५५०
	जम्मा	१६४३६	३३३५२	१२०९	५०९९७

तालिका नं. २३ लिंग तथा उत्तिर्ण गरेको संकाय अनुसार उच्च शिक्षा पढेका जनसंख्याको विवरण ।

सि. नं.	उत्तिर्ण गरेको संकाय	लिङ्ग		जम्मा
		पुरुष	महिला	
१	मानविकी	३३४	१४४	४७८
२	व्यवस्थापन तथा प्रशासन	३८९	१४६	५३५
३	शिक्षा	१८२	१६६	३४८
४	विज्ञान	१७४	३६	२१०
५	स्वास्थ्य	२४	११	३५
६	इन्जीनियरिंग	३८	२	४०
७	कानून	२३	७	३०
८	सामाजिक शास्त्र	८०	२१	१०१
९	तथ्यांक तथा गणित	१२	१	१३
१०	अन्य विषय	१४	१	१५
	जम्मा	१२३०	५३५	१७०५

तालिका नं. २४ नगरपालिकाको १० वा १० वर्ष भन्दा माथीका जनसंख्याको औषत विवाह हुदाको उमेरको विवरण ।

सि. नं.	लिङ्ग	विवाह हुदाको औषत उमेर

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१	पुरुष	२१.२४
२	महिला	१७.८६

तालिका नं. २५ नगरपालिका अनुसार १० वा १० वर्ष भन्दा माथीका जनसंख्याको वैवाहिक अवस्था र अन्य विवरण ।

सि.नं.	वैवाहिक अवस्था	लिङ्ग		जम्मा
		पुरुष	महिला	
१	अविवाहित	८३७३	६६१९	१४९९६
२	विवाहित	१२८२९	१४५२४	२७३५३
३	वहुविवाह	३९८	६९	४६७
४	पुनविवाह	२९७	८७	३८४
५	विधुर विधुवा	३२८	१०२५	१३५३
६	सम्बन्ध विच्छेद	११	३३	४४
७	छुट्टाछुट्टे वसेको	२५	६८	९३
	जम्मा	२२२६५	२२४२५	४४६९०

तालिका नं. २६ नगरपालिकाको १८ वर्ष सम्मको विवाहित जनसंख्याको विवरण ।

सि.नं.	विवरण	लिङ्ग		जम्मा
		पुरुष संख्या	महिला संख्या	
१	विवाहित	१३८	५०२	६४०

तालिका नं. २७ उमेर समुह अनुसार औषत विवाह उमेर ।

स.नं.	उमेर समुह	लिङ्ग	
		पुरुषको (वर्ष)	महिलाको (वर्ष)
१.००	१० देखि १४	९	१२
२.००	१५ देखि १९	१७	१६
३.००	२० देखि २४	२०	१८
४.००	२५ देखि २९	२१	१८
५.००	३० देखि ३४	२२	१८

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

६.००	३५ देखी ३९	२२	१८
७.००	४० देखी ४४	२२	१८
८.००	४५ देखी ४९	२२	१८
९.००	५० देखी ५४	२१	१८
१०.००	५५ देखी ५९	२२	१८
११.००	६० देखी ६४	२१	१७
१२.००	६५ देखी ६९	२१	१७
१३.००	७० वर्ष भन्दा माथी	२०	१६

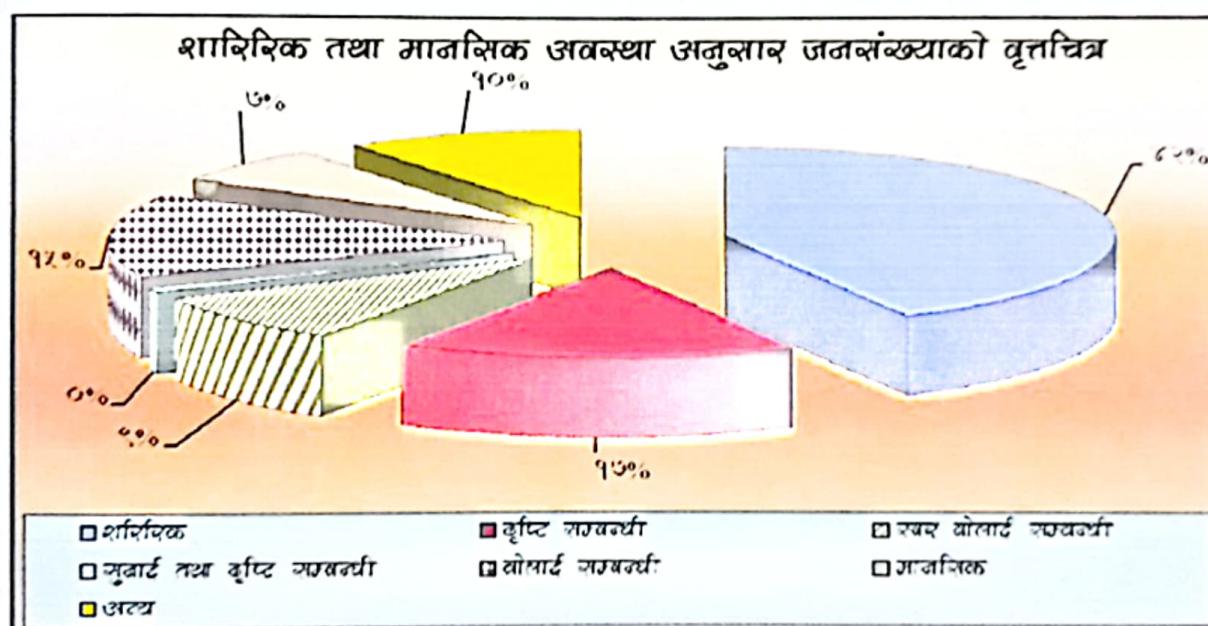
तालिका नं. २८ गाउँपालिकाको उमेर समूह अनुसार वैवाहिक स्थितिको विवरण (१० वर्ष वा सो भन्दामार्या)

उमेर समूह	विवाह नभएको	एक विवाह	बहुविवाह	पुनर्विवाह	विधुर / विधवा	पारपाचुके	छुट्टिएको	जम्मा
१०-१४	६५१४	४६	०	०	०	०	०	६५६०
१५-१९	५२७	८४४	६	१	०	१	१	६१२४
२०-२४	२२०३	३११४	५	६	८	४	६	५३४६
२५-२९	६६३	४३९५	२२	१८	१९	७	१०	५१३४
३०-३४	१८७	३९०३	४७	३६	३१	८	१४	४२२६
३५-३९	६३	३८८४	४४	४७	५४	१०	१२	४११४
४०-४४	३५	३०३६	७९	४९	६९	८	१०	३२८६
४५-४९	२१	२५९४	३०	५४	८२	१	१२	२८३४
५०-५४	१२	१८४७	५२	४३	११३	१	८	२०७६
५५-५९	१०	१३९०	४६	३४	१४१	२	३	१६२६
६०-६४	७	९८१	४०	४६	२६०	१	५	१३४०
६५-६९	२	६९१	२८	२८	२०७	०	५	१६१
७०+	८	६२८	२८	२२	३६९	१	७	१०६३
जम्मा	१४९९६	२७३५३	४६७	३८४	१३५३	४४	९३	४४६९०

दुही नगरपालिका, सुनारीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

तालिका नं. २९ गाउँपालिका अनुसार शारिरिक तथा मानसिक अवकाशाको विवरण।

सि.नं.	शारिरिक तथा मानसिक अवस्था	पुरुष	महिला	जम्मा
१	शारिरिक	१८७	१०७	२९४
२	दृष्टि सम्बन्धी	५९	५७	११६
३	स्वर बोलाई सम्बन्धी	३०	३२	६२
४	सुनाई तथा दृष्टि सम्बन्धी	२	२	४
५	बोलाई सम्बन्धी	५८	४६	१०४
६	मानसिक	२३	२३	४६
७	अन्य	४४	२५	६९
जम्मा		४०३	२९२	६९५

दुही नगरपालिका, सुनसरीको संचालन सम्भावना अध्ययन प्रतिवेदन २०७५

दुही नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुही, सुनसरी

पौत्रग नं. १, नेपाल

अध्याय-५(पाँच)

घरायसी तथा पारिवारिक विवरण

तालिका नं. १ नगरपालिकामा वडा नं. अनुसार घरको स्वामित्व अनुसार घरपरिवारको विवरण ।

वडा नं.	घरको स्वामित्व				जम्मा
	आफ्नै	भाइयामा	संसागत	अन्य	
१	६२३	०	०	२७	६२०
२	५७	१३१	५७	१६	८३८
३	५२३	३१०	२१	०	८५४
४	७३७	१४७	४	१५	८९७
५	४३७	२३	३१	४	६९३
६	४७९	८९	८	१	२७९
७	७४७	३	१	०	७५०
८	९०६	५१९	१२०	८	१५८३
९	९७०	३	०	४९	१०२१
१०	११४५	१६	३	४	११७६
११	१२४३	०	०	२	१२४३
१२	१४२७	१७	०	८५	१५२९
जम्मा	१००२८	१३५४	३०५	२०६	११८९३

तालिका नं. २ वडा नं. अनुसार घरहरूको जगको किसिम ।

वडा नं.	घरको जगको किसिम					जम्मा
	माटो तथा ढुगा इटा	रिमेन्ट र ढुगा इटा	रिमेन्ट पिलर	काठको सम्बा	अन्य	
१	१५१	१३६	०	३५२	१	६५०
२	४	२६४	९८	४०८	८४	८७८
३	१०	५३०	३२	२००	११२	८८४
४	४९	३२२	१७६	३२८	२०	८९५
५	७	२३०	२९८	१२६	२	६९३
६	२१३	२४८	२७	८५	१४	५७७
७	१३	२१	१०६	४००	१६०	७५०
८	१२	८५३	८१	४०८	१२९	१५८३
९	५	१५३	१७२	२१२	१७६	१०२१

दुहवी नगरपालिका, सुनसारीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१०	१४	१०८	५९	५२५	४३२	११७८
११	७	३१	५१	१०६३	११३	१२५५
१२	१७८	११०	५८	८८०	३०३	१५२९
जम्मा	७५३	३०७६	११३८	५२९०	१६३६	११८९३

तालिका नं. ३ वडा नं. अनुसार घरहरुको वाहिरी गाड्होको किसिम।

वडा नं.	घरको वाहिरी गाड्होको किसिम					जम्मा
	माटो र ढुङ्गा इटा	सिमेन्ट र ढुङ्गा इटा	काठ	बास	अन्य	
१	२०	११८	२५	४८६	१	६५०
२	५	३४६	१२	५०४	११	८७८
३	१४	५४२	९	३१३	६	८८४
४	२२	४७४	८	३७३	१८	८९५
५	६	५५२	३१	१०२	२	६९३
६	२०७	२८६	१६	५४	१४	५७७
७	११	६१	१	६६१	१६	७५०
८	६४	८६४	१४	६२६	१५	१५८३
९	७	२२२	११५	६६६	११	१०२१
१०	१४	१५५	१	८१९	१८९	११७८
११	८	७१	१३	११५२	११	१२५५
१२	१५	११६	३	१३६९	२६	१५२९
जम्मा	३९३	३८०७	२४८	७२५	३२०	११८९३

तालिका नं. ४ वडा नं. अनुसारे घरको छानाको किसिम।

वडा नं.	घरको छानाको किसिम				जम्मा
	पराल तथा खर	जस्तापाता	ठलान	अन्य	
१	२१३	३७०	६४	३	६५०
२	१७७	५१९	१६०	२२	८७८
३	७७	५०४	२८६	१७	८८४
४	११७	५१३	२३६	२९	८९५
५	१३	३०३	३५६	२१	६९३
६	८३	३८९	१२३	२२	५७७
७	४०१	३२१	१३	१५	७५०
८	२३६	१०३१	२९७	१६	१५८३
९	३५३	५९७	५७	१४	१०२१

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्मान्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१०	५२९	५८४	३१	३४	११७८
११	६७७	५५०	१८	१०	१२५५
१२	६२१	८२८	४३	३७	१५२९
जम्मा	३४६०	६५०९	१६८४	२४०	११८९३

तालिका नं. ५ नगरपालिका अनुसार विभिन्न साधान सुविधा उपयोग गर्ने घर परिवारको विवरण ।

सि.नं.	सुविधाको साधान	भएको घरपरिवार संख्या	नभएको घरपरिवार संख्या	जम्मा
१	टेडिया	४०२०	७८७३	११८९३
२	टेलिभिजन	६५५०	५३४३	११८९३
३	केवल टि.भि.	१८७७	१००१६	११८९३
४	कम्प्यूटर	३९१	७७८४	८१७५
५	इन्टरनेट	१२८	११७६५	११८९३
६	टेलिफोन	४५४	११४३९	११८९३
७	मोबाइल	७८७६	४०१७	११८९३
८	मोटर	५८	११८३५	११८९३
९	मोटरसाइकल	१२५४	१०६३९	११८९३
१०	साइकल	८९८९	३७०४	११८९३
११	फ्रिज	४६१	११४३२	११८९३

तालिका नं. ६ वडा नं. अनुसार पिउने पानीको स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या ।

वडा नं.	पिउने पानीको स्रोत			जम्मा
	धारा	टुवेल कल	अन्य	
१	१	६४८	१	६५०
२	१२६	७४०	१२	८७८
३	२७	६०३	१०	८८४
४	२२४	६६५	६	८९५
५	४८३	२००	१०	६९३
६	१५४	३८४	३९	५७७
७	२	७४०	८	७५०
८	४२	१५३४	७	१५८३
९	१०	९९६	१५	१०२१
१०	८	११४०	३०	११७८
११	२	१२४४	९	१२५५
१२	६	१४९८	२५	१५२९

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्मान्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

जम्मा	१३२९	१०३९२	१३२	११८९३
-------	------	-------	-----	-------

तालिका नं. ७ वडा नं. अनुसार खाना पकाउने इन्धनको मुल्य श्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या ।

वडा नं.	खाना पकाउने इन्धनको मुल्य श्रोत						जम्मा
	दाउरा	मट्टीतेल	ग्याम	गुड्गा	गोबरगद्याम	अन्य	
१	११९	०	८	४४२	१	०	६५०
२	३२०	३६	१८०	३२४	२	६	८३८
३	३३८	१६	४६४	४०	११	१४	८८४
४	५४८	५	३१२	२०	४	६	८९५
५	१६४	२४	४८७	१०	६	२	६१३
६	४१८	६	१४९	०	०	४	५३३
७	१४५	३	४	५९२	०	६	३५०
८	३९३	३९	७७३	२५४	१२	११२	११८९३
९	९९	९	२२	८२८	४	६३	१०२९
१०	२०६	२०	५३	८११	२	८६	११३८
११	१५८	६	६	१०३३	३	१	१२५५
१२	७९	९	२२	१३३९	२३	१३	१२२९
जम्मा	३०५९	१७३	२४८०	५७८३	६८	३३०	११८९३

तालिका नं. ८ वडा नं. अनुसार वर्तिको मुल्य श्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या ।

वडा नं.	वर्ति श्रोत				जम्मा
	विजुली	मट्टीतेल	सोलर	अन्य	
१	५०२	१४८	०	०	६५०
२	७२०	१४७	२	१	८३८
३	८३२	४२	०	१०	८८४
४	८५०	१४	०	३१	८९५
५	६८४	७	०	२	६१३
६	५४९	२४	०	४	५३३
७	५७०	१६८	२	१०	३५०
८	१४५३	११३	५	१२	११८९३
९	८०८	१९६	११	१०	१०२९
१०	६८०	४५८	१६	२४	११३८
११	५८९	६५८	४	४	१२५५
१२	९८५	५१०	१३	२१	१२२९
जम्मा	१२१८	२४८५	५३	१३३	११८९३

तालिका नं. ९ वडा नं. अनुसार शौचालयको व्यवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या ।

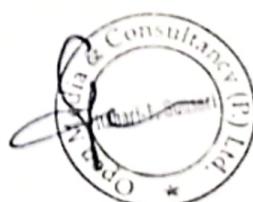
वडा नं.	शौचालयको सुविधा			जम्मा
	विकसित चर्फी	साधारण चर्फी	शौचालय नभएको	

दुहवी नगरपालिका, सुनसारीको राजश्व रामभाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

१	१४	१४	५७२	५२०
२	४३६	५९	३८३	८७६
३	३४०	३०६	२३८	८८८
४	१०१	३०९	२८२	८९२
५	५७	५९	६३	६२३
६	२११	१०१	२६५	२३३
७	१३७	५४०	७३	७१०
८	६१५	४९१	४७७	१२८३
९	१६३	८३	७७१	१०२१
१०	१८५	१२५	८६८	११७८
११	५४	५४२	६५९	१२५२
१२	१५७	९०	१२८२	१५२९
जम्मा	३१८४	२७६९	५९४०	११८९३

तालिका नं. १० वडा नं. तथा महिलाको नाममा घर जग्गा भएको घरपरिवार विवरण ।

वडा नं.	घर जग्गा	जग्गा	जग्गा नम्बरको	उल्लेख नम्बरको	जम्मा
१	१११	१४६	५०४	०	८१०
२	१५१	३३७	५३८	३	८७८
३	२३०	३१६	५६२	६	८८८
४	१४२	२०२	६७५	१८	८९५
५	१०२	२०१	४९२	०	६१३
६	७८	१००	४७५	२	५७७
७	३६	२७३	४६२	११	७५०
८	१५१	३९२	११४६	४५	१५८३
९	१४१	२९७	७२१	३	१०२१
१०	१६२	३२३	८३७	१८	११७८
११	१०६	३६२	८८५	८	१२५५
१२	१४७	४०३	११२०	६	१५२९
जम्मा	१५५७	३३५६	८४१७	१२०	११८९३

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

अध्याय-६(छ)

राजश्व प्रक्षेपण तथा अध्ययन प्रतिवेदन

राजश्व प्रक्षेपण तथा अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा नगरपालिकाले करका दर अर्नी दायराहरु लाई फराकिलो पार्दै आन्तरीक श्रोतको बढोत्तरीका लागि पूर्व तैयारी गर्नु पर्ने देखिन्छ। जनप्रतिनिधि उदाउन लागेको यो सुनौलो विहानीमा नगरपालिकाका करका आधारहरुलाई पहिचान गरी प्रतिवेदन हस्तान्तरण गर्ने नगरपालिकाको प्रमुख लक्ष्यमा यो अध्ययन प्रतिवेदन केन्द्रीत रहेको छ।

विगत गाविसहरुको आन्तरीक श्रोत एकदमै न्यून रहेको, मूल्य वृद्धिदर उच्च रहेको, नगरपालिकामा जग्गा जमिनको मूल्य आकाशिएको अवस्थामा समेत मालपोत लगायतका नगरपालिकाका आन्तरीक श्रोत भित्रका करका क्षेत्रहरुमा अत्यन्तै न्यून करका दरहरु कायम कायम गरीनु पनि यो नगरपालिकाको आन्तरीक श्रोत न्यून हुनुको मूल कारण देखिन्छ।

संघीय संरचना कार्यान्वयन भई यो नगरपालिका स्थानीय तहमा रूपान्तरण हुनु भन्दा पहिले साविक नगरपालिकाले गरेको नगर सभाबाट पारीत करका दर अर्नी दायराहरु प्रभावकारी नहुनुले पनि यो अध्ययनको औचित्यता पुष्टी गरेको छ। सो सन्दर्भमा यो राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन अलि फरक र नगरपालिकाको आन्तरीक श्रोतका दर अर्नी दायरा पहिचान गरी राजश्वको बढोत्तरी गर्ने काममा प्रभावकारी हुने कुरामा हामी विश्वस्त छौं।

३.१ अध्ययनको उपादेयता:

- नगरपालिकाको आन्तरीक श्रोतको सम्भाव्यता पहिल्याउन।
- श्रोतको दोहन, परिचालन र व्यवस्थापनमा देखा परेका समस्याहरुको व्यवस्थापन गर्न।
- आन्तरीक श्रोतलाई पूर्वानुमानयोग्य बनाउन।
- राजश्वको दर र दायरालाई फराकिलो पार्न।
- संविधानले दिएको अधिकार र ऐनमा तोकिएका राजश्वका श्रोतहरुको कार्यान्वयन गर्न।
- राजश्व अभिवृद्धिका लागि गर्न सक्ने कार्यहरुको पहिचान गर्न।
- राजश्वको सहि प्रक्षेपणबाट विकास आयोजनाहरुको समयमा कार्यान्वयन गर्न।
- राजश्व असूलीको कार्य योजना तयार गर्न।
- ठेकाद्वारा बन्दोवस्त गर्ने राजश्वका श्रोतहरुको न्यूनतम ठेक अंक कायम गर्न।
- वैज्ञानिक कर प्रणालीलाई स्थापित गर्न। सम्पती करको दुरागामी सकारात्मक प्रभावलाई स्थापित गर्न आदी।

नगरपालिकाले लिने करको वारेमा अवगत गराउन नसक्नु समेत अध्ययनको सिमा भित्र समेटिएको छ ।

- करका सन्दर्भमा नागरीकहरुका बीच बुफाईमा विविधता हुनाले सोधिएका प्रश्नहरुको सहि जवाफ प्राप्त हुन नसक्नु ।

अध्ययन विधि

यो अध्ययन दुहवी नगरपालिकाले हाल सम्म प्रयोगमा ल्याएका कर तथा राजश्वहरुको अवस्था, त्यसको प्रभावकारीता तथा भविश्यमा अर्थात आगामी अर्थिक वर्षमा प्रयोगमा ल्याउन सक्ने कर तथा राजश्वहरु के के हुन सक्छन भन्ने सम्बन्धमा केन्द्रित रहेको छ । त्यसै गरी यो अध्ययनले दुहवी नगरपालिकाको कर तथा राजश्वका क्षेत्रहरुको विश्लेषण गरी वर्णनात्मक रूपमा प्रतिवेदन प्रस्तुत गरीएको छ ।

दुहवी नगरपालिकाले संकलन गर्न सक्ने राजश्वलाई व्यवस्थित पार्दै वृद्धि गर्नका लागि राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन गर्न अध्ययनको शिलसिलामा प्रयोग हुने विभिन्न विधीहरुको प्रयोग गरिएको छ । अध्ययन अनुसन्धानमा प्रयोग हुने विधिहरु धैरे भए पनि यस अध्ययनमा आवश्यकता, सरलता र समय सिमा समेतका हिसावले देहाय अनुसारका विधिहरुको मात्र प्रयोग गरिएको छ ।

क. सरोकारवालाहरुसँगको अन्तरक्रिया:

विशेष गरेर स्थानीय तहका सन्दर्भमा व्यापारी/व्यवासायी तथा तिनीहरुको संगठन र अन्य स्थानीय सरकार सँग सम्बन्धित निकाय समेतका सरोकारवालाको रूपमा रहने भएकोले अन्य निकायमा भएको अभ्यास र यो नगरपालिकाले गरिरहेको अभ्यासका विच भएको भिन्नता र यस नगरपालिकाले आगामी दिनमा सङ्गलन गर्न सक्ने कर तथा राजश्वका क्षेत्रहरु परिचान गर्नका लागि विभिन्न चरणमा सरोकारवालाहरुसँग अन्तरक्रिया सम्पन्न गरिएको थियो ।

ख. लक्षित समूहहरुसँगको छलफल

नगरपालिकासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने करदाताहरु वर्तमानमा नगरपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका करहरुको वारेमा विभिन्न चरणमा छलफल गरीयो भने सो बाट नगरपालिकाले लिने गरेका करहरुको वारेमा लक्षित समूहको धारणा र दृष्टिकोणका बारे विचार संकलन र छलफल गरीयो ।

ग. स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४

स्थानीय तह कार्यान्वयनका लागि मूल ऐन नियम नआई सकेको अवस्था तथा जनप्रतिनिधि आए पश्चात राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सिमित समय हुने सन्दर्भमलाई मध्यनजर गर्दा हाललाई सन्दर्भको रूपमा नगरपालिकाले कर तथा राजश्व सङ्गलन गर्न पाउने अधिकार स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४लाई मूल आधार मानिएको छ । साथै संविधानको अनूसूची न मा भएको व्यवस्था, साफा अधिकारका रूपमा रहेका अन्य अनूसूचीका प्रवन्धहरु समेतका आधारमा नेपाल सरकारले हाल सम्मकै इतिहासमा पहिलो पटक स्थानीय तहको अधिकारको विस्तृतिकरण गरेको अवस्था छ । यद्यपी उल्लेखित वृस्तृतिकरणका प्रवन्धहरुले कानूनी आकार ग्रहण गर्न केही समय लाग्ने देखिन्छ । सोही सन्दर्भलाई मध्यनजर गर्दै जनप्रतिनिधिलाई राजश्व परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्न आधारको रूपमा राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन तथा प्रक्षेपण प्रतिवेदन तयार गर्न

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

अपरिहार्य भएकोले नजिरको रूपमा आगामी आ.व. सम्म मात्रका लागि राजश्व प्रक्षेपण प्रतिवेदन स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावलीलाई नै मूल आधार लिईएता पनि आगामी आ.व.हरुमा राज्यका तहहरुको सक्ती तथा अधिकार औपचारीक र कानूनी रूपमा विन्यास एवम विस्तृतिकरण भए पश्चात व्यापक सन्दर्भ समेतलाई समेटि राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रक्षेपण प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने देखिन्छ। जुन संघीयता कार्यान्वयनको प्रथम र प्राथमिक खुइकिलो हुनेछ।

घ. सहायक तथ्याङ्को (Secondary Data) अध्ययन :

नगरपालिकाका करदाताहरुको यथार्थ तथ्याङ्क संकलनमा नगरपालिका लागिरहेको अवस्था देखिन्छ। चालू आ.व.मा नगरपालिकाले आफ्ना करदाताहरुको विवरण कम्प्युटर प्रणालीमा समेटिरहेको छ। मालपोतलाई सफ्टवेयर सिस्टममा राखी मालपोत संकलन गर्ने गरेको अवस्था छ। तथापी हालसम्मको पूर्ण तथ्यांक संकलन भई नसकेको अवस्था देखिन्छ। पूर्ण तथ्यांक संकलनको क्रममा नगरपालिका रहेको भएता पनि नगरपालिकासँग हाल सम्म करदाताहरुको पूर्ण संख्या नभएकोले नगरपालिका क्षेत्र भित्र कस्ता करदाताहरु रहेको छन्, तिनीहरुको संख्या कती छ, त्यस्ता करदाताबाट कति कर तथा राजश्व सङ्गलन गर्न सकिन्छ भन्ने कुराको सामान्य रूपमा प्रक्षेपण गर्नको लागि अध्ययनको क्रममा विभिन्न सहायक तथ्याङ्को प्रयोग गरिएको छ।

ड. छिमेकी नगरपालिका र नगरपालिकाहरुको अध्ययन

यस अध्ययनको सिलसिलामा पूराना नगरपालिका मध्ये विराटनगर, इटहरी धरान, धनकुटा नगरपालिका र नयाँ नगरपालिकाहरु मध्ये सुन्दरहरैचा नगरपालिका उर्लावारी नगरपालिका केरावारी गाउँपालिका, रामधुनीभासी नगरपालिका र भिक्लाजुंग नगरपालिकाले तय गरी लागू गरेका राजश्वका दर रेटलाई समेत सन्दर्भको रूपमा तुलना गरी प्रक्षेपण गरीएको। संगै रहेका छिमेकी नगरपालिकाहरुलाई यस अध्ययनमा नजिरको रूपमा लिईएको छैन। यसको मूल कारण चाही छिमेकी नगरपालिका र नगरपालिकाहरुले गर्दै गरेको कर अभ्यास नै प्रभावकारी नहुनु हो। हाल स्थापना भएका स्थानीय तहहरु नेपाल भित्रका सबै तहहरुसँग प्रतिष्पर्धा गर्नु पर्ने सन्दर्भलाई पूर्व क्षेत्रमै स्थापित सुन्दरहरैचा नगरपालिका, इटहरी उपमहानगरपालिका, विराटनगरका साथै उर्लावारी नगरपालिका समेतलाई अध्ययन र सन्दर्भको रूपमा प्रयोगमा ल्याईएको छ। साथै यस नगरपालिकाले गत स्थानीय तहमा भएको सन्दर्भमा गरेका करका दर अनी दायराहरुलाई समेत समेटि यो प्रतिवेदन तयार पारीएको छ। चालू आ.व.मा नगरपालिकाले लागू गरेको करका दर अनी दायराहरुको बारेमा नगवासीका धारणा सहितका सुधार अनि संशोधन समेत प्रस्तुत गरीएको छ।

च. अवलोकन

नगरपालिकाले हाल सम्म करको पूर्ण दायरामा नल्याएका क्षेत्रहरु मूलत पटके सवारी कर, हाटबजार करमा प्रत्यक्ष अवलोकन गरी यथार्थ वस्तुस्थीति बुझी आगामी दिनकालागि राजश्व प्रक्षेपण गरीएको छ। जसले दुहवी नगरपालिकाले करका दरहरु नवढाई दायरालाई मात्र फराकिलो पारेमा पनि हालको आन्तरीक श्रोतमा अत्यधिक बढोत्तरी भई पूर्वमा स्थापित नगरपालिका र नगरपालिकाहरु कै दाजोमा यो नगरपालिका पुग्ने देखिन्छ।

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

अध्याय -७ (सात)

कानूनी संरचनात्मक अवस्था विश्लेषण

नेपालको संविधानको अनुसूची-८ वमोजिम देहाय वमोजिम स्थानीय तहका क्षेत्रहरु तोकिएको छ।
(धारा ५७ को उपधारा(४), धारा २१४ को उपधारा(२), धारा २२१ को उपधारा (२) र धारा २२६ को उपधारा (१) सँग सम्बन्धित)
स्थानीय तहको अधिकारको सूची

क्रम संख्या	विषय
१	नगर प्रहरी
२	सहकारी संस्था
३	एफ एम सचालन
४	स्थानीय कर (सम्पत्ति कर, घरबहाल कर, घरजग्गा रजिस्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, शेवा सुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर , भूमी कर मालापेत , दण्डजरीवाना, मनोरन्जन कर मालपोत संकलन
५	स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन
६	स्थानीय तथ्यांक र अभिलेख संकलन
७	स्थानीय स्तरका विकास आयोजना तथा परियोजनाहरू
८	आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा
९	आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई
१०	स्थानीय बजार व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता
११	थार्नाय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक, सिंचाई
१२	गाउँ सभा, नगर सभा, जिल्ला सभा, स्थानीय अदालत, मेलमिलाप र मध्यस्थिताको व्यवस्थापन
१३	स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन
१४	घरजग्गा धनीपूजां वितरण
१५	कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य, सहकारी
१६	ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भण्का व्यक्ति र अशक्तहरूको व्यवस्थापन
१७	वरोंजगारको तथ्यांक संकलन
१८	कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, संचालन र नियन्त्रण
१९	खानेपानी, साना जलविद्युत आयोजना, वैकल्पिक ऊर्जा
२०	विपद व्यवस्थापन
२१	जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण
२२	भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास

मालपोत तथा घर जग्गा करको दर : नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने मालपोत तथा भूमि कर र घर जग्गा करको न्यूनतम तथा अधिकतम दर अनुसूची-८ मा उल्लेख भए बमोजिम हुने छ। ऐन र नियमावलीले गरेको यो व्यवस्था बमोजिम नगरपालिकाले गाउँ क्षेत्र भित्र घर जग्गा कर लगाउन सक्ने व्यवस्था गरिएको छ। यो व्यवस्था लागू गरेको सन्दर्भमा यसका दरहरु नियमावलीको नियम १४० ले व्यवस्था गरी विस्तृत रूपमा दरहरुलाई अनुसूचीमा उल्लेख गरेको छ। नगरपालिकाले घर जग्गा कर लगाउदा नियमावलीले व्यवस्था गरेका दरमा कर लगाउन सक्ने छ।

ऐनले गरेको व्यवस्थाहरु:

दफा १३७ बहाल कर: नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, मेड (छप्पर) कारखाना, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आशिक तवरले बहालमा दिएकोमा नगरपालिकाले बहाल रकममा तोकिएबमोजिम बहाल कर असूल गर्न सक्नेछ।

नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र आफूले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेको हाट बजार, सार्वजनिक स्थल, ऐलानी जग्गा वा बाटोको छेउमा थाप्न दिएका अस्थायी पसलहरूमा तोकिएबमोजिम बहाल विटौरी लगाउन सक्नेछ। तर सार्वजनिक आवागमन र सर-सफाइमा वाधा पुग्ने गरी वा स्थायी पसल निर्माण गर्न दिन हुदैन।

नियमावलीले गरेको व्यवस्था

बहाल करको दर: नगरपालिकाले ऐन बमोजिम लगाउन सक्ने बहाल करको अधिकतम दर अनुसूची-९ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ। नगरपालिकाले बहालमा प्रयोग गर्ने गरी मासिक वा कुनै समय, अवधि तोकी बहाल लिने गरी बहालमा दिएको सम्पत्ति वाट नगरपालिका आफैले निर्माण गरेको वा सञ्चालन गरेको सार्वजनिक क्षेत्रको प्रयोगमा तोकिए बमोजि भन्नाले नियमावलीले व्यवस्था गरे बमोजिम बहाल तथा विटौरी कर सङ्गलन गर्न पाउने व्यवस्था रहेको छ।

ऐनले गरेको व्यवस्थाहरु:

ऐनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले नगरपालिकाले नगर क्षेत्र भित्रको कसैको निजी सम्पत्ति बहालमा लगाएकोमा सम्बन्धित धनी वाट बहाल रकमको २ प्रतिशत सम्म कर लिन पाउने व्यवस्था गरेको छ। साथै नगर क्षेत्र भित्र नगरपालिका आफैले निर्माण, रेखदेख वा सञ्चालन गरेको सार्वजनिक स्थलको निर्माण वा बजारमा प्रति वर्ग फिट मासिक २ देखि २० रुपैया सम्म कर लिन पाउने व्यवस्था गरेको छ।

दफा १३८ व्यवसाय साधन कर:

नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र तोकिएको व्यापार व्यवसाय वा पेशामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कागंवारको आधारमा तोकिएबमोजिम व्यवसाय कर लगाई असुल गर्न सक्नेछ।

नियमावलीले गरेको व्यवस्था

स्थानीय स्वयंत्र शासन ऐन २०५५ र स्थानीय स्वयंत्र शासन नियमावली २०५६ मा उल्लेख गरिएका कर र शुल्कहरुको विवरण निम्न अनुसार रहेका छन्।

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्मान्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७५

नियम १४२ व्यवसाय करको दर :

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने व्यवसाय करको न्यूनतम तथा अधिकतम दर अनुसूची- १० मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- व्यवसाय साधन करको व्यवस्था गर्दै ऐनले नियमावली बमोजिम निर्धारण गरेको व्यापार व्यवसाय वा पेशामा लगानी भएको पूँजी तथा त्यग व्यवसायले गर्ने आर्थिक कागेवारको मात्राका आधारमा तोकिए बमोजिम भन्नाले नियमावलीले व्यवस्था गरे बमोजिम व्यवसाय कर लगाई असुल गर्न पाउने अधिकार नगरपालिकालाई प्रदान गरेको छ ।
- ऐनको यो व्यवस्थाको सम्बन्धमा नियम १४२ मा व्यवसाय करको सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्दै व्यवसाय करका दरहरु अनुसूची १० बमोजिम हुने व्यवस्था गरेको छ । जसमा न्यूनतम ३६० देखि अधिकतम ५० हजार सम्म वार्षिक रूपमा नगरपालिकाले कुनै व्यवसायमा व्यवसाय कर लगाउन सक्ने छ । करको दर निर्धारण गर्दा ऐनले व्यवस्थागरे बमोजिम व्यवसायमा लगानी भएको पूँजी तथा व्यवसायले गर्ने आर्थिक कागेवारको मात्रा अनुसार नगरपालिकाले उचित दर निर्धारण गरी कर अनुल गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

ऐनले गरेको व्यवस्था

दफा १३९ सवारी कर:

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रका तोकिएको सवारीमा तोकिएबमोजिम सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर र आफ्नो क्षेत्रमा आउने सबै प्रकारको सवारीमा तोकिएबमोजिम पटके सवारी कर लगाउन सक्नेछ ।

नियमावलीले गरेको व्यवस्था

नियम १४३ सवारी करको दर

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने सवारी करको न्यूनतम तथा अधिकतम दर अनुसूची-११ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- सवारी करको सम्बन्धमा ऐनले दुइ वटा व्यवस्था गरेको छ । पहिलो व्यवस्था अनुसार नगर क्षेत्र भित्रका सवारी साधनहरुमा वार्षिक सवारी कर लगाउने सक्ने रहेको छ भने दोस्रो व्यवस्था अन्तर्गत नगर क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने सवारी साधनमा पटके सवारी कर लगाउन सक्ने व्यवस्था रहेको छ । तर यस्तो कर लगाउदा नगरपालिकाले नियमावलीमा तोकिए बमोजिम मात्र लगाउन सक्ने व्यवस्था ऐनले गरेको छ ।
- यसरी ऐनले तोकिए बमोजिम सवारी कर लगाउन सक्ने व्यवस्था गरेकोले नियमावलीले त्यसलाई स्पष्ट गर्दै ऐन बमोजिम लगाउन पाउने सवारी कर लगाउँदा नियमावलीको नियम १४३ बमोजिम अनुसुचि ११ मा व्यवस्था भए बमोजिमको दरमा मात्र नगरपालिकाले सवारी कर लगाई असुल गर्न पाउने अधिकार नगरपालिकालाई रहेको छ ।

ऐनले गरेको व्यवस्था

दफा १४० सम्पति कर:

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र तोकिएको दरमा सम्पति कर लगाउन सक्नेछ ।
नियमावलीले गरेको व्यवस्था

नियम १४४ सम्पति कर

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने सम्पति करको न्यूनतम तथा अधिकतम दर अनुसूची - १२ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- उपनियम (१) बमोजिम कर लगाउने प्रयोजनको लागि नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र आवश्यकतानुसार क्षेत्र विभाजन गरी त्यस्तो क्षेत्र वा प्रत्येक वडाका वासिन्दाको सम्पतिको विवरण छुटटाछुटटै रूपमा लगत कायम गरी अनुसूची - १३ को ढाँचामा तयार गर्नु पर्नेछ ।
- उपनियम (२) बमोजिमको विवरण तयार भएपछि सम्पतिको मूल्याङ्कनका लागि नगरपालिकाले दक्ष र विशेषज्ञ समेत रहेको बढीमा ५ जनाको मूल्याङ्कन समिति गठन गर्नेछ ।
- उपनियम (३) बमोजिम गठित समितिको कार्यविधि बढीमा एक वर्षको हुनेछ ।
- मूल्याङ्कन समितिले सम्पति कर लगाउन योग्य मूल्य निर्धारण गर्न सिफारिश गर्दा देहायका आधारमा गर्नेछ:-

सम्पति कर लगाउन योग्य मूल्य निर्धारण गर्दा प्रचलित बजार भाउलाई आधार मान्ने ।

भौतिक संरचनाको मूल्य प्रचलित बजार भाउलाट कायम हुन आएको मूल्यमा छासकटी गर्ने ।

खण्ड (क) बमोजिम मूल्याङ्कन गर्ने प्रयोजनको लागि छासकटी गर्दा वार्षिक १० प्रतिशतदेखि ४० प्रतिशतसम्म गर्ने ।

जग्गा वाहेक अन्य भौतिक संरचनाको मूल्याङ्कन गर्दा अनुसूची-१४ मा उल्लेख भएको वर्णकरणको आधारमा मूल्य निर्धारण गर्ने,

भौतिक संरचनाको मूल्य निर्धारण गर्दा क्षतिग्रस्त वा भत्केको अवस्था भएमा क्षतिग्रस्त वा भत्केको भाग वरावरको मूल्य घटाउने ।

- सम्पत्तिमा कर लगाउने प्रयोजनको लागि सम्पत्तिको मूल्याङ्कन गर्ने फारामको ढाँचा अनुसूची-१५ बमोजिम हुनेछ ।
- उपनियम (५) बमोजिम सम्पत्तिको मूल्याङ्कन सिफारिश भइसकेपछि नगरपालिकाले सम्पत्तिको मूल्याङ्कन दर श्रावण महिनाभित्र निर्धारण गरि सक्नु पर्नेछ ।
- उपनियम (६) बमोजिम नगरपालिकावाट निर्धारित मूल्याङ्कन र त्यसमा लाग्ने नगर सभावाट निर्धारित करको दर अनुसूची-१६ बमोजिमको ढाँचामा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।
- उपनियम (८) बमोजिम प्रकाशित सम्पत्तिको मूल्यमा चित नबुझ्ने व्यक्तिले त्यस्तो सूचना प्रकाशन भएको मितिले पैतीस दिनभित्र पुनः मूल्याङ्कनका लागि प्रमुख समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

- उपनियम (९) बमोजिम पर्ने आएको निवेदन उपर नगरपालिकाले एक महिनाभित्र पुनः मूल्याङ्कनको कारबाही गरी दुङ्गो लगाउनु पर्नेछ ।
- उपनियम (१०) बमोजिम नगरपालिकाले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।
- उपनियम (७) वा उपनियम (१०) बमोजिम कायम गरिएको कर योग्य सम्पत्तिको मूल्याङ्कन र त्यसको दर पाँच वर्षसम्म परिवर्तन गरिने छैन ।
- उपनियम (७) वा उपनियम (१०) बमोजिम कायम गरिएको कर योग्य सम्पत्तिको मूल्याङ्कन र सो बमोजिम लागेको सम्पत्ति कर भुक्तानीको लागि नगरपालिकाले सम्बन्धित करदाता समझ भसिर महिनाभित्र विल पठाइ सक्नु पर्नेछ ।
- उपनियम (१३) बमोजिम प्राप्त विल बमोजिम बुझाउनु पर्ने कर सम्बन्धित करदाताले सोहीआर्थिक वर्षभित्र नगरपालिकामा बुझाउनु पर्नेछ ।
- उपनियम (१३) बमोजिम नगरपालिकाले पठाएको विल प्राप्त भएको मितिले ३० दिनभित्र करदाखिला गर्ने करदातालाई नगरपालिकाले निजले बुझाउनु पर्ने कर रकममा दशा प्रतिशत छूट दिन सक्नेछ ।
- यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको सम्पत्तिमा सम्पत्ति कर लाग्ने छैन :-
  - ❖ नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेको घर र जग्गा,
  - ❖ सरकारी अस्पतालको भवन र जग्गा,
  - ❖ गुठीको स्वामित्वमा रहेको जग्गा,
  - ❖ मुनाफाको उद्देश्य नराखी सञ्चालन गरिएको सरकारी शिक्षण संस्था र सरकारी संस्थानको भवन र जग्गा,
  - ❖ मुनाफाको उद्देश्य नराखी सञ्चालन भएका संघ, संस्थाको घर जग्गा,
  - ❖ धार्मिक संस्था (मन्दिर, गुम्बा, चर्च, मस्जिद आदि) को भवन र जग्गा,
  - ❖ खानेपानी सड्कलन पोखरी, विद्युतगृह, मसानघाट, विमानस्थल, बसपार्क, रंगशाला, उद्यान, पार्क जस्ता सार्वजनिक उपयोगका स्थलहरू,
  - ❖ राजदूतावास, वाणिज्य नियोग, कुट्टनैतिक नियोगका भवन र जग्गा ।
- यस नियम बमोजिम सम्पत्ति कर लागेको सम्पत्तिमा मालपोत, भूमिकर तथा घरजग्गा कर लाग्नेहो छैन ।
- ऐनको दफा १४० र नियमावलीको नियम १४४ ले नगरपालिकालाई नगर क्षेत्रभित्रको घर जग्गामा सम्पत्ति कर लगाउन सक्ने व्यवस्था गरेको छ । यस व्यवस्थामा नगरपालिकाले सम्पत्ति कर लगाउदा अपनाउनु पर्ने कार्यविधी सहित के कुन कस्ता सम्पत्तिमा कसरी कति कर लगाउन सक्ने भन्ने व्यवस्था समेत गरेको छ । करको न्युनतम तथा अधिकतम दर, प्रत्येक करदाताको लगत राख्ने व्यवस्था, मुल्याङ्कन समित, मुल्याङ्कनको तरिका, हास कट्टी, करको दर निर्धारणको समयावधि, करदातालाई विल दिनु पर्ने
- व्यवस्था, कर छुट गर्न सक्नेव्यवस्था लगायतका व्यवस्था सम्पत्ति करको सन्दर्भमा ऐन तथा नियमावलीले गरेको छ ।

दफा १४१ मनोरन्जन कर:

- नगरपालिका क्षेत्रमा रहेको स्वीकृत सिनेमाहल, भिडियोहल, सांस्कृतिक प्रदर्शनहल जस्ता मनोरन्जन साधनमा तोकिएवमोजिम मनोरन्जन कर लगाउन सक्नेछ ।

नियमावलीले गरेको व्यवस्था

नियम १४५ मनोरञ्जन करको दर

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र आवश्यकतानुसार क्षेत्र विभाजन गरी लगाउन सक्ने मनोरञ्जन करको अधिकतम तथा न्यूनतम दर अनुसूची-१७ मा उल्लेख भए वमोजिम हुनेछ ।
- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेको सिनेमाहल, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शनहल जस्ता मनोरञ्जनका साधनहरूमा नियमावलीले व्यवस्था गरे वमोजिम कर लगाउन सक्ने व्यवस्था ऐनले गरेको छ भने नियमावलीले नगर क्षेत्रभित्र आवश्यकता अनुसार क्षेत्र विभाजन गरी कुन क्षेत्रमा कर्ति कर लगाउन सक्ने भन्ने व्यवस्था नियमावलीको नियम १४५ मा गर्दै उक्त करको दर लाई अनुसूची १७ मा उल्लेख गरेको छ । नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र मनोरञ्जन कर लगाउँदा नियमावलीको नियम १४५ वमोजिम अनुसूची १७ मा भएको व्यवस्था वमोजिम कर लगाउन र असुल गर्न सक्ने गरी अधिकार प्रदान गरेको छ ।

ऐनले गरेको व्यवस्था

दफा १४२ व्यावसायिक भिडियो कर:

- नगरपालिकाले कुनै व्यक्ति वा संस्थाले व्यावसायिक प्रयोजनका लागि प्रयोगमा ल्याएको भिडियो, प्रोजेक्टर, केवुल आदिमा तोकिएवमोजिम कर लगाउन सक्नेछ ।

नियमावलीले गरेको व्यवस्था

नियम १४६ व्यावसायिक भिडियो करको दर :

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने व्यावसायिक भिडियो करको न्यूनतम तथा अधिकतम दर अनुसूची-१८ मा उल्लेख भए वमोजिम हुनेछ ।
- ऐनको दफा १४२ र नियमावलीको नियम १४६ ले व्यावसायिक भिडियो कर लिन सक्ने व्यवस्था गरेको छ । यस व्यवस्था अनुसार कुनै व्यक्ति वा संस्थाले व्यावसायिक प्रयोजनका लागि प्रयोगमा ल्याएको भिडियो, प्रोजेक्टर, केवुल आदिमा लगाउन सक्ने न्यूनतम तथा अधिकतम दर नियमावलीको नियम १४६ वमोजिम अनुसूची १८ मा व्यवस्था गरिए वमोजिम मात्र कायम गरी असुल गर्न पाउने अधिकार नगरपालिकालाई रहेको छ ।

ऐनले गरेको व्यवस्था

दफा १४३ विज्ञापन कर

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका सडक, चोक, सार्वजनिक स्थलमा विज्ञापन, प्रचारप्रसार आदिका लागि राख्न दिने साइनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा कर लगाउन सक्नेछ ।
- ऐनको दफा १४३ ले गरेको व्यवस्था अनुसार नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र गरीने विज्ञापनहरूमा उचित दर कायम गरी कर असुल गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ । यसमा करको दर समेत नगरपालिका आफैले निर्धारण गरी असुल गर्न सक्ने अधिकार नगरपालिकालाई प्रदान गरेकोछ ।

दफा १४४ पार्किङ शुल्क तथा दस्तूरः

- नगरपालिकाले आफूले व्यवस्था गरेको सवारी पार्कमा तोकिएवमोजिम पार्किङ शुल्क लगाउन सक्नेछ ।
नियमावलीले गरेको व्यवस्था

नियम १४७ पार्किङ शुल्क

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने पार्किङ शुल्कको न्यूनतम तथा अधिकतम दर अनुसूची-१९ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- गाउँ क्षेत्रभित्र नगरपालिका आफूले व्यवस्था गरेको सवारी पार्कमा नियमावलीले तोकिएवमोजिम पार्किङ शुल्क लगाउन पाउने अधिकार ऐनको दफा १४४ ले गरेको छ । यसै व्यवस्थाको स्पष्टिकरण स्वरूप नियमावलीको नियम १४७ मा पार्किङ शुल्कको व्यवस्था गर्दै अनुसूचि १९ बमोजिमको दरमा कर लगाउन र असुल गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

ऐनले गरेको व्यवस्था

दफा १४५ सेवा शुल्क तथा दस्तूरः

- कुनै नगरपालिकाले खानेपानी, विजुली, धारा, सार्वजनिक टेलिफोन र त्यस्तै अन्य सुविधा उपलब्ध गराए बापत सेवा शुल्क लगाउन सक्नेछ ।
- नगरपालिकाले नगर क्षेत्रमा फोहर मैला व्यवस्थापन, सरसफाइ, ढल निकास आदि सुविधा उपलब्ध गराए बापत सेवा शुल्क लगाउन सक्नेछ ।
- नगरपालिकाले बनाएका वा सञ्चालन गरेका शौचालय, पार्क, स्नानगृह, स्वीमिङ्पुल, व्यायामशाला, गेप्टहाउस, पर्यटकीय स्थल, होप्टेल, हाट बजार, पशु बधशाला, शव दाह व्यवस्था, धोवीघाट र त्यस्तै अन्य सुविधा उपलब्ध गराए बापत सो उपभोग गर्ने व्यक्तिबाट सेवा शुल्क लिन सक्नेछ ।
- उपदफा (१), (२) वा (३) मा उल्लेख भएवमोजिमका सुविधाहरू उपलब्ध गराउने र सो बापत लाग्ने सेवा शुल्क उठाउने काम नगरपालिकाले नेपाल सरकारको पूर्व-स्वीकृति लिई निजी क्षेत्र मार्फत वा निजी क्षेत्रलाई समेत सहभागी गराई गर्न सक्नेछ ।

- नगरपालिकाले निर्माण गरेको सडक, ढल, पुल, पेटी, चोक, गल्नी, नाली, बत्ती आदि मर्मत सुधार गर्न लाग्ने खर्च निर्धारण गरी सम्बन्धित उपभोक्ताहरूबाट वार्षिक रूपमा अगूल गर्न सक्नेछ ।
- नगरपालिकाले कसैको अचल सम्पति मूल्याङ्कन गर्दा तोकिएवमोजिमको गेवा शुल्क लिन सक्नेछ ।
- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र तोकिएको दरमा नवद्वने गरी गाउँगमावाट आ.व. २०७४/०७५ का लागि प्रस्तावित दरमा बक्सोनी तथा सिफारिस दस्तुर लगाउन सक्नेछ ।

दफा १४६ कर, दस्तुर, शुल्क, महसूल आदि छूट:

- यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार, वैदेशिक कुटनैतिक नियोग वा एजेन्सी तथा लाभको उद्देश्य नराखी संचालन हुने संघ संस्थालाई नगरपालिकाकाले सेवा उपलब्ध गराएबापत लाग्ने सेवा शुल्क बाहेक अन्यकर दस्तुर, शुल्क महसूल लगाउन पाउने छैन । तर त्यस्तो छूट नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संस्थान वा संघ संस्थाको व्यापारिक कारोबारलाई प्राप्त हुने छैन ।
- विदेशी क्रृष्ण वा सहायताबाट संचालित परियोजनाको लागि नेपाल सरकार वा कुनै विकास समितिले पैठारी गरेको माल सामानमा नगरपालिकाले कुनै कर, दस्तुर, शुल्क, महसूल लगाउन पाउने छैन ।

दफा १४७ ऐन, नियम विपरित कर, दस्तुर, शुल्क वा महसूल लिन नपाउने:

- नगरपालिकाले यो ऐन वा यस ऐनअन्तर्गत बनेका नियमहरू विपरित कुनै पनि प्रकारको कर, दस्तुर, शुल्क वा महसूल उठाउन पाउनेछैन र उठाएमा नेपाल सरकारले सो कार्यलाई रोक्न र त्यस्री उठाएको कर, दस्तुर, शुल्क वा महसूलको रकम सम्बन्धित व्यक्तिलाई फिर्ता बुकाउने आदेश दिन सक्नेछ ।

नियमावलीले गरेको व्यवस्था

नियम १४८ अचल सम्पति मूल्याङ्कन सेवा शुल्क

- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने अचल सम्पत्तिको मूल्याङ्कन गर्दा अनुसूची-२० मा उल्लेख भए बमोजिम सेवा शुल्क लगाउन सक्नेछ । अचल सम्पति मूल्याङ्कन गर्न नगरपालिकाले आवश्यकतानुसार विशेषज्ञ समेत रहेको कार्यटोली गठन गर्न सक्नेछ ।
- ऐन को दफा १४५ नगरपालिकाले खानेपानी, बिजुली, धारा, सार्वजनिक टेलिफोन र त्यस्तै अन्य सुविधा उपलब्ध गराए बापत, नगर क्षेत्रमा फोहर मैला व्यवस्थापन, सरसफाइ, ढल निकास आदि सुविधा उपलब्ध गराए बापत, नगरपालिकाले बनाएका वा सञ्चालन गरेका शौचालय, पार्क, स्नानगृह, स्वीमिङ्गपुल, व्यायामशाला, गेटहाउस, पर्यटकीय स्थल, होधेल, मर्मत सुधार गर्न लाग्ने खर्च निर्धारण गरी सम्बन्धित उपभोक्ताहरूबाट वार्षिक रूपमा मर्मत सुधार बापत, नगरपालिकाले कसैको अचल सम्पति मूल्याङ्कन गरे बापत, नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र तोकिएको दरमा नवद्वने गरी नगर सभाबाट आ.व. २०७४/०७५ का लागि

प्रस्तावित दरमा वक्सौनी तथा सिफारिस दस्तुर वापत, सो उपभोग गर्ने व्यक्तिवाट सेवा शुल्क लिन सक्नेछ ।

- नगरपालिकाले खानेपानी, बिजुली, धारा, सार्वजनिक टेलिफोन र त्यस्तै अन्य सुविधा, गाउँ क्षेत्रमा फोहर मैला व्यवस्थापन, सरसफाइ, ढल निकास आदि सुविधा, नगरपालिकाले बनाएका वा सञ्चालन गरेका शौचालय, पार्क, स्नानगृह, स्वीमिङ्गपुल, व्यायामशाला, गेटहाउस, पर्यटकीय स्थल, होटेल, हाट बजार, पशु वधशाला, शब दाह व्यवस्था, धोवीघाट र त्यस्तै अन्य सुविधाहरू उपलब्ध गराउने र सो वापत लाग्ने सेवा शुल्क उठाउने काम नगरपालिकाले नेपाल सरकारको पूर्व-स्वीकृति लिई निजी क्षेत्र मार्फत वा निजी क्षेत्रलाई समेत सहमार्गी गराई गर्न सक्नेछ ।
- नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने अचल सम्पत्तिको मूल्याङ्कन गर्दा अनुसूची-२० मा उल्लेख भए बमोजिम सेवा शुल्क लगाउन पाउने अधिकार नियमावलीले नगरपालिकालाई प्रदान गरेको छ । अचल सम्पत्तिको मूल्याङ्कन गर्न एक टोलि गठन गर्न सक्ने र उक्त टालिको आवश्यकतानुसार विशेषज्ञ समेतलाई राखि नगर क्षेत्रको अचल सम्पति मूल्याङ्कन गरी सोही अनुरूप मूल्याङ्कन गर्न सक्ने गरी नगरपालिकालाई अधिकार प्रदान गरेको छ ।
- ऐनको दफा १४६ को १ मा ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार, वैदेशिक कुटनैतिक नियोग वा एजेन्सी तथा लाभको उद्देश्य नराखी संचालन हुने संघ संस्थालाई नगरपालिकाकाले सेवा उपलब्ध गराएवापत लाग्ने सेवा शुल्क बाहेक अन्यकर दस्तुर, शुल्क महसूल लगाउन नपाउने तर त्यस्तो छूट नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संस्थान वा संघ संस्थाको व्यापारिक कारोबारलाई प्राप्त नहुने व्यवस्था गर्दै वैदेशिक कुटनैतिक नियोग वा एजेन्सी तथा लाभको उद्देश्य नराखी संचालन हुने नाफा रहित संघ संस्थाको हकमा सेवा शुल्क मात्र लिन पाउने व्यवस्था कायम गरेको छ भने नेपाल सरकारको हकमा यस्तो छूट प्रदान गर्नु नपर्ने व्यवस्था गरी नगरपालिकालाई कर लगाउन सक्ने अधिकार प्रदान गरिएको छ ।
- विदेशी क्रृष्ण वा सहायतावाट संचालित परियोजनाको लागि नेपाल सरकार वा कुनै विकास समितिले पैठारी गरेको माल सामानमा नगरपालिकाले कुनै कर, दस्तुर, शुल्क, महसूल लगाउन पाउने छैन ।
- ऐनको दफा १६५ ले दण्ड जरीवानाको सम्बन्धमा व्यवस्था गरेको छ । जसवाट पन्धहजार रूपैया सम्म जरीवाना गर्न सक्ने अधिकार नगरपालिकालाई ऐनले प्रत्यायोजन गरेको छ ।

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

अध्याय -८ (आठ)

दुहवी नगरपालिकामा हाल कार्यान्वयनमा रहेका राजश्वका क्षेत्रहरु

दुहवी नगरपालिकाको आफ्नो स्रोत परिचालन गर्नका लागि स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ते दिएको अधिकार प्रयोग गरी विभिन्न कर, दस्तुर, सेवा शुल्क आदि संकलन गर्ने गरीरहेको छ। जुन स्थानीय तह निर्माण र कार्यान्वयन सँगै परिवर्त हुने अवस्था भए ता पनि हालको संक्रमणकालिन सन्दर्भलाई मध्यनजर गर्दा नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई दिएको अधिकार र करायारहरुलाई आधार मानी करका दर अनी दायराहरु व्यवस्थापन गर्न सक्ने अवस्था समेत रहेको छ।

१. करहरु

- मालपोत कर
- वहाल कर
- व्यवसाय कर
- सवारी कर
- ठेक्का वापतको कर
- मनोरञ्जन कर (उल्लेख भए पनि कार्यान्वयनमा नआएको)
- सवारी दर्ता कर (उल्लेख भए पनि कार्यान्वयनमा नदेखीएको)

२. सेवाशुल्कहरु

- नगरपालिकाले दिने सिफारीसहरुमा
- अमिनले गर्ने घरवाटो प्रमाणीत
- अमिनले गर्ने दुरी प्रमाणीत लगायतका सेवाहरुमा

३. दस्तुर

- विभिन्न सिफारीस दस्तुर
- सरजमिन दस्तुर
- संस्था दर्ता सिफारीस दस्तुर
- विद्युत जडान सम्बन्धि सिफारीस दस्तुर
- घर कायम, प्रमाणीत सम्बन्धि दस्तुर
- नागरीकता सिफारीस दस्तुर
- पेन्सनपट्टा सच्चाउने सिफारीस सम्बन्धि दस्तुर

दुही नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

- जन्म, विवाह, बसाई सराई, मृत्यु प्रमाणीत दस्तुर
- उच्चोग दर्ता सम्बन्धि सिफारीस दस्तुर
- सम्पत्ति मूल्यांकन सम्बन्धि सिफारीस दस्तुर
- मोही नामसारी, मोही लगत कटा सम्बन्धित सिफारीस दस्तुर
- मेला सर्कसको अनुमति सम्बन्धि सिफारीस दस्तुर
- चारीविक प्रमाणपत्र सम्बन्धि दस्तुर
- निजी विद्यालय दर्ता सम्बन्धि सिफारीस दस्तुर
- चारकिल्ला कायम तथा प्रमाणीत सम्बन्धि सिफारीस दस्तुर
- उच्चोग नामसारी सम्बन्धि सिफारीस दस्तुर
- नाता प्रमाणीत सम्बन्धि सिफारीस दस्तुर
- घर सार्ने सिफारीस दस्तुर
- नम्वरी जग्गाको रुख काट्ने सम्बन्धि सिफारीस दस्तुर
- सहुलियतमा काठ उपलब्ध गराउँदा लिईने सिफारीस दस्तुर
- व्यवसाय बन्द गर्दा लिईने सिफारीस दस्तुर
- जाति/जनजाति प्रमाणीत सम्बन्धि दस्तुर
- घर/नक्सा पास सम्बन्धि लिने दस्तुर
- मुद्दा मिलापत्र दस्तुर
- नक्कल उतार सम्बन्धि दस्तुर
- हाट बजारबाट लिईने दस्तुर आदि स्थानीय निकायले गर्नु पर्ने सम्बन्धि सम्पूर्ण सिफारीस तथा दस्तुरहरू ।

४. दण्डजीवना

- व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धि जरीवाना ।
- विलम्ब व्यवसाय कर जरीवाना ।
- घर नक्सामा तोकिएको जरीवाना ।
- बक्यौता मालपोतमा जरीवाना ।
- छाडा चौपाया छोड्नेलाई लिईने जरीवाना ।
- जताभावि फोहोर फाल्लेलाई लिईने जरीवाना ।
- सडकमा जताभावि सामान राख्नेलाई लिईने जरीवाना ।

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

अध्याय -९ (नौ)

सम्पति करको सन्दर्भ, सम्भावना तथा अवस्था

नेपालको संविधान २०७२ को निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरूले जनतालाई शासन प्रक्रियामा अत्यधिक नागरिक सम्मिलित हुने अवसर जुटाई लोकतन्त्रका लाभहरूको उपयोग गर्न सम्म व्यवस्था कायम गराउने नायमका रूपमा संघीयतालाई लिईएको पाइन्छ। सोही अनुरूप स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ बेरुतमा गरी संघीयतालाई कार्यरूपमा रूपान्तरण गर्ने अभिप्रायका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ।

अतः, समूह र राष्ट्रीयीकरण अन्तरनिर्भरता आजको वास्तविकता हो। विश्वव्यापी अन्तर निर्भरतामा वृद्धि हुन जानुमा यातायात प्रविधिको विकास, भन्सार तथा करको दरमा भएका कटौती, अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूको दृष्टि, सञ्चार क्षेत्रको विकास आदिको महत्वपूर्ण योगदान रहेकोछ।

इनकै कलस्वरूप परस्परमा आर्थिक दूरी संकुचन हुँदै गएको र आर्थिक दूरीमा हुन गएको संकुचनका ज्ञातने राष्ट्रिय प्रशासनिक स्वायत्तताको प्रभावकारीतामा कमी आएको, व्यक्ति र वस्तुको अत्यधिक ज्ञातालन, सञ्चारको विकास तथा सूचनाको सरल पहुँच आदिले अधिकांश सार्वजनिक क्रियाकलापहरूमा स्थानीय सरकारको प्रभावकारी पहुँचमा वृद्धि हुन पुगेको छ। सार्वजनिक क्रियाकलापमा स्थानीय सरकारको पहुँच बढाउनमा सबल नागरिक समाज र जागरुकजनताको भूमिका पनि उल्लेख्य छ।

रूपस्वरूप केन्द्रलाई स्थानीय तहमा अधिकार तथा साधनस्रोत सार्न (Download) दिएको छ। संघीय शासन पद्धति सुशासनको महत्वपूर्ण आधार हो। केन्द्रमा रहेको अधिकार र त्यसको प्रयोगले राज्यका विभिन्न गर्ने र क्षेत्रको संतुलित विकास गर्ने कठिन हुने हुँदासंसारभर नै संघीयतालाई विशेष चासोका साथ लिने गरेको पाइन्छ।

गर्नीतिक, प्रशासनिक र वित्तीय संघीयता नै संघीय लोकतन्त्रको आधारभूत र महत्वपूर्ण पक्ष हो। नेपालको सन्दर्भमा अध्ययन गर्दा राजनीतिक तथा प्रशासनिक संघीयकरणमा बडी महत्व दिईएको देखिन्छ। वास्तवमा संघीयकरणको केन्द्र विन्दु वित्तीय विकेन्द्रीकरण हो।

संघीयताको कार्यान्वयनमा स्थानीयताको आभास गर्न सकिन्दै। अनिमात्र यसले नियमअनुसार मूर्तरूप हासिल गर्न सक्दछ। वित्तीय संघीयकरणका चार स्तम्भहरू छन्। जसमा खर्च आवश्यकता सहितको कार्य वित्तमंगारी (Expenditure Assignment), अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण (Intergovernmental Fiscal Transfer) तथा स्थानीय सरकारको ऋण (Local Borrowing) आदिपर्दछन्। प्रस्तुत अध्ययनको पाटो वित्तीय संघीयताको एउटा स्तम्भ राजस्व सम्बन्धी वित्तकार ब्रन्तीगतको एकीकृत सम्पति कररहेको छ।

स्थानीय तहको स्रोतहरुमा कर, सेवा शुल्क, दस्तुर, केन्द्रवाट प्रदत्त आर्थिक सहयोग र क्रृष्णहरुपर्छन् । स्थानीय तहको आफै स्रोत मूलतः कर, दस्तुर र सेवा शुल्क नै प्रमुख देखिन्छन् । स्थानीय तहलाई कर अधिकार दिवा मूलतः निम्न कुराहरु विचार गरिन्छ :

(क) आन्तरिक बजारको कुशलता (Efficiency)

(ब) स्थानीय तहबीच र जनतालाई पर्ने भारमा समता (Equity)

(ग) प्रशासनिक खर्च र सजिलोपन

(घ) पर्याप्तता (Adequacy) र निरन्तरता (Continuity) :।

सम्पत्तिमा आधारित कर स्थानीय तहको लागि सबैभन्दा उपयुक्त कर हो र यो नै संसारमरका स्थानीय तहको प्रमुख स्रोत पनि हो । स्थानीय तहको लागि उपयुक्त अन्य कर योतहरुमा प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर, व्यवसाय कर, मनोरञ्जन कर, सवारी कर, हाटबजार कर, र यस्तैअन्य स्थानीय प्रकृतीका करहरु पर्दछन् ।

सम्पति करको बारेमा :

वित्तीय संघीयकरणको सिद्धान्त अनुसार स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले नगरपालिकाहरुका लागि राजश्व सम्बन्धी विभिन्न अधिकार प्रदान गरेको छ । यस अन्तर्गत कर, दस्तुर, शुल्क, महसुल, सेवाशुल्क तथा भाडा आदि लागाउन पाउने अधिकार आदि छन् । यसरी प्रदान गरिएका अधिकारअन्तर्गत कर रकमहरु मध्ये सम्पति कर महत्वपूर्ण कर हो । सम्पत्ति कर मालपोत तथा घरजग्गाकरको सट्टालगाइन्छ । सम्पत्ति कर गाउँ क्षेत्रको जग्गा र त्यस्तो जग्गामा बनेका पर्खाल, भवन, गोदाम, टहरा, सेढ, घारेज जस्ता भौतिक संरचनाको मूल्याइनमा लगाइन्छ ।

सम्पत्तिको मूल्याइन गर्दा भवनको आन्तरिक सजावट र यन्त्र उपकरण आदि समावेश गरिदैन । यस्ता सजावट र यन्त्र उपकरण बाहेक जग्गा र भौतिक संरचनालाई मात्र मूल्याइनमा समावेश गरिन्छ । मूल्याइन गर्दा कानूनले तोके बमोजिम हास कट्टागरी मूल्याइन गर्नु पर्ने व्यवस्थालाई प्राप्त सम्पत्ति कर पूर्णतया नयाँ क्षेत्रको कर हो । सम्पत्तिको मूल्याइन गर्दा प्रत्येक वडाका घर तथा जग्गा धनीको सम्पत्तिको मूल्याइन गरिन्छ ।

सम्पत्ति कर लागेको घरजग्गामा मालपोत वा भूमिकर वा घरजग्गा करलाईन । भौतिक संरचनाको मूल्याइन प्रचलित दर भाउका आधारमा मूल्याइन गर्नु पर्छ । गाउँ क्षेत्रभित्रका सबै व्यक्तिको सम्पत्ति (घर जग्गा) मा करयोग्य सम्पत्तिको मूल्य दशलाखरूपैयासम्म भएकोमा न्यूनतम वार्षिक रुपचीस रूपैयादेखि दुईमय रूपैया सम्म, दश लाख एकरूपैयादेखि वीस लाख रूपैयासम्म दुई सय पचास रूपैयादेखि चार सय लाख रूपैया सम्म, वीस लाख एकरूपैयादेखि तीस लाख रूपैया सम्म पाँच सय रूपैयादेखि एक हजार रूपैयासम्म, तीस लाख एकरूपैयादेखि पचास लाख रूपैया सम्म एक हजार दुई सय रूपैयादेखि तीन हजार रूपैया सम्म, पचासलाख एकरूपैयादेखि एक करोड रूपैया सम्म तीन हजार पाँच सय रूपैयादेखि दश हजार रूपैयासम्म, एक करोड रूपैयादेखि दुई करोड रूपैयासम्म

बाहेहजार रूपैया देखि वीस हजार रूपैया सम्म, दुई करोड एक रूपैया देखि पाँच करोड रूपैया सम्म पचीस हजार रूपैयादेखि साठी हजार रूपैयासम्म, पाँच करोड एक रूपैयादेखि माथि दुई रूपैया प्रति हजार कर लाग्ने व्यवस्था छ ।

मूल्याइनसमितिले जग्गा तथा भौतिक संरचनाको मूल्याइन सिफारिस गर्नु पर्दछ र स्वयं घोषणा पढ्नुपर्ने घर जग्गा तथा भौतिक संरचनाको लगत लिन सकिने व्यवस्था छ । मूल्याइन समितिवाट भएको मूल्याइन सम्बन्धी दर रेट गाउँसभावाट आ.व. २०७५।७६ का लागि प्रस्तावित गरी सार्वजनिक पनि गर्नु पर्दछ । नगरपालिकाले करदातालाई लगाएका सम्पत्ति करको विल करदाताको घर घरमा पठाउनु पर्नेव्यवस्था यसपेत भएको देखिन्छ ।

याथै सम्पत्तिकर असूल गर्ने प्रयोजनका लागि गाउँ क्षेत्र भित्रका जमिनको प्रयोगको आधारमा नगरपालिकालाई आवश्यकता अनुसार विभिन्न क्षेत्रमा विभाजन गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस्तो विभाजन व्यापारिक क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, आवासीय क्षेत्र संस्थागत क्षेत्र, मिश्रित क्षेत्र र अन्यहुन सक्तछन् । क्षेत्र विभाजन गरेपछि सो क्षेत्रलाई नक्सामा अकित गर्नु पर्दछ । फलस्वरूप नक्सावाटै कुन क्षेत्र कुन वर्गीकरण वा उप क्षेत्रमा पर्को छ भन्ने कुरा सजिलै पत्ता लगाउन सकिन्छ ।

नगरपालिकाले सम्पति कर लगाउने कार्य प्रारम्भ गर्नु पूर्व सम्पति करको व्यवस्थापन सम्बन्धी भएका झार्नी व्यवस्थाहरु र यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका सम्बन्धमा नगरपालिकाका पदाधिकारीहरु, नागरिक तमाज सम्बद्ध कर्मचारीहरु र सम्बन्धित सरकारीकार्यालयका प्रमुखहरुलाई जानकारी गराउनु पर्दछ र सो को निमित नगरपालिकाले छोटो अवधिको अभिमूखिकरण कार्यक्रम समेत संचालन गर्नु पर्दछ। इहा कार्यक्रममा नगरपालिकाले लगाउने कर सम्पति कर सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था, सम्पतिको पहिचान रहना, सम्पतिको मूल्याङ्कन प्रक्रिया तथा सो करको दर निर्धारण, विलिङ, असूली र कर नवान्मे विषयका रहना, सम्पतिको अभिमूखिकरण गरिनु पर्दछ।

तरपै सम्पतिकर असूल गर्ने सम्बन्धमा सम्बद्ध कर्मचारीलाई सम्पत्तिकर प्रशासन सम्बन्धी छोटो अवधिको तातिम दिनु पर्ने र तालिममा नगरपालिकाको कर प्रणाली, करका अवधारणा र कानूनी प्रावधान, करको विचान, मूल्याङ्कन, निर्धारण, विलिङ, कर संकलन, लेखाङ्कन र प्रतिवेदन आदि विषयहरु समावेस गरिन्छ। सम्पत्तिकरको पहिचान गर्दा दुई प्रक्रियावाट गर्न सकिन्छ। पहिलो प्रक्रियामा घरदैलो सर्वेक्षण(Field Survey) देखो प्रक्रियामा स्वयं घोषणा पद्धतिवाट विवरण संकलन। कुन प्रक्रिया अवलम्बनगर्ने भन्ने कुरा गाउँ देखिको वोडवाट निर्णय हुनु पर्दछ।

सम्पति कर असूल गर्ने कार्यका लागि सम्पति पहिचान गर्नु महत्वपूर्ण कार्य हो। यसको लागि स्थलगत सम्पत्तिकर असूल गर्ने कार्य पहिलो प्रक्रिया हो। यसबाट नगरपालिकाले नगर क्षेत्रमा रहेको प्रत्येक सम्पत्तिको सर्वेक्षण दर्तु पर्दछ। यसको आधारमा कर योग्य सम्पत्तिको पहिचान र मूल्याङ्कन गरिन्छ। स्थलगत सर्वेक्षणका लागि बडागत दर्तो सूचना र तथ्याङ्को आधारमा सम्पत्तिको लगत तयार गरिन्छ। स्थलगत सर्वेक्षणका लागि बडागत दर्तो टोली तयार गर्ने, सम्पत्तिको लगत संकलन गर्दा आवश्यकता अनुसार सम्पत्तिको प्रमाण समेत संकलन दर्तु पर्दछ।

दूसरी बडागत सर्वे टोलीबाट संकलित सम्पति विवरणको व्यवस्थित तरीकाले बडागतरूपमा अभिलेख राख्नु पर्दछ। सम्पत्तिको पहिचान भई विवरण राख्ने कार्य सम्पन्न भएपछि करदाताको सम्पत्तिको मूल्याङ्कन गर्ने दर्ता गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। सम्पत्तिको मूल्याङ्कन गर्न स्थानीय स्थायत शासन नियमावली अनुसार दक्ष र विशेषज्ञहरु समेत रहेको सम्पत्ति मूल्याङ्कन समिति गठन गर्ने व्यवस्था छ।

सम्पत्तिको मूल्याङ्कन गदा प्रचलित बजार दर भाउ, भौतिक संरचनाको १० देखि ४० प्रतिशतसम्म डास दर्ता, गाउँ क्षेत्रको वर्गीकरण र संरचनामा प्रयोग भएको निर्माण सामाग्रीहरु तथा भत्केका संरचना भएमा दर्ता देखि गर्ने जस्ता कुरालाई आधार लिनु पर्ने व्यवस्था छ।

यी दुवा का अतिरिक्तजग्गाको मूल्याङ्कन गर्दा जग्गाको प्रयोगको आधारमा क्षेत्र विभाजन गरी त्यसलाई यस दस्तेवारा विभाजन गर्न समेत सकिन्छ। त्यसैगरी भौतिक संरचनाको मूल्याङ्कनमा बजारभाउलाई भार्यावतपाँयै तत्वहरु जस्तो संरचनाको वनोट, संरचना रहेको स्थान र संरचनाको आर्थिक महत्वलाई भार्यावतार गरी मूल्याङ्कन गर्न सकिन्छ।

यस मूल्याङ्कन गर्दा संरचनाको वर्गीकरण र मूल्याङ्कन दर, द्वास कट्टी दर निर्धारण गर्नुका साथसाथै करको दर आव. २०७५/०७६ का लागि प्रस्तावित गरी सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्नेकार्य समेत गर्न सकिने व्यवस्था छ।

यस घोषणा पद्धतिको प्रक्रिया अपनाएको अवस्थामा: सम्पूर्ण करदाताहरुले तोकिएको अवधि भित्रआ-आफ्नो सर्वान्तरको विवरण नगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने र करदाताले उपलब्ध गराएको विवरणको आधारमा गाउँ चालाकाले करदाताको सम्पत्तिको लगत तयार गर्नु पर्दछ। यस प्रक्रियाको लागि विवरण दाखिलाको लागि यसमा प्रकाशन गर्ने सो वमोजिम रीतपूर्वक दाखिला हुन आएका विवरणहरुको बडागत रूपमा विवरणको अभिलेखन गर्ने, दाखिला हुन आएको विवरणहरुको परीक्षणतथा मूल्याङ्कन गरी स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७८ ले निर्दिष्ट गरे वमोजिमको ढाँचामा सम्पति करको लगत तयारी गर्ने कार्य समेत सम्पादन गर्नुपर्दछ नगरपालिकाको सम्पत्तिकर स्वयं घोषणाको सार्वजनिक सूचना जारी गरेपछि विवरण दाखिला तगार्ने वा भुटो दिवार दिने उपर नगरपालिकाले निर्णय गरी त्यस्ता करदातालाई नगरपालिकाले उपलब्ध गराउने सेवा दर्तागत गर्ने कारबाही गर्न सक्छ।

यस घोषणाको लागि नगरपालिकाले अचल सम्पत्तिको मूल्याङ्कन सिफारिस सेवा उपलब्ध गराउनु पर्दा सम्पत्ति कर देखिएको लागि करदाता स्वयंले घोषणा गरी दाखिला गरेको विवरणका आधारमा अचल सम्पत्ति मूल्याङ्कन दर्ताको दर्ता सम्पत्ति मूल्याङ्कन दरका वारेका स्थानीय उच्चोग वाणिज्य संघ, बुद्धिजीवी, संघ सम्प्रति, गर्जावालकदलहरु, नागरिक समाज र करदाताहरु समिलित वैठकमा जानकारी गराई आवश्यक सुझाव

दुहवी नगरपालिका, सुनसरीको राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन २०७६

संकलन गरेपछि मात्र मूल्याङ्कन समितिले सम्पत्तिकरको दर निर्धारण गरी सार्वजनिक गर्नुपर्दछ । नगर सभावाट सम्पत्ति करको दर आ.व. २०७५/०७६ का लागि प्रस्तावित भै सकेपछि पनि नगरका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले त्यस्तो करको दर सार्वजनिक गर्नु पर्दछ ।

करदातावाट नगरपालिकाले कर संकलन गर्दा सम्पत्ति र सम्पत्तिको मूल्याङ्कन, विनिड रकम र छुट्टेया जरीवाना स्पष्ट देखिने गरी नगदी रसीद काटी करदातालाई झण्टट नहुने गरी बुझिनिनुपर्दछ । गाउँ पालिकाको आमदानी खाता र करदाताको व्यक्तिगत खातामा अभिलेख गर्नु पर्दछ ।

करदाताले पनि कम्तिमा आषाढ महिनासम्म यस्तो कर बुकाई सक्नु पर्दछ । साथै नगरपालिकाले पनि कर कार्यान्वयनका सम्बन्धमा नगरपालिकावाट भएका कार्य तथा निर्णयहरु समय समयमा स्थानीय रेडियो टिभी पत्र पत्रिका आदि संचार माध्यमबाट सूचना प्रचार प्रसार गरी करदाताहरुलाई सुसूचित समेत गर्नु पर्दछ ।

क) नगरपालिकापालिकाले लगाउन सक्ने सम्पत्तिको दर :

करयोग्य सम्पत्तिको मूल्य	दर (वार्षिक)
दश लाख रुपैया सम्म	पच्चीस रुपैयाँ देखि दुई सय रुपैया सम्म
दश लाख रुपैयादेखि बीस लाख रुपैया सम्म	दुईसय पचास रुपैया देखि चार सय पचास रुपैया सम्म
बीस लाख एक रुपैयादेखि तीस लाख सम्म	पाँच सय रुपैया देखि एक हजार रुपैया रुपैया सम्म
तीस लाख एक रुपैयादेखि पचास लाख रुपैया सम्म	एक हजार दुई सय रुपैयादेखि तीन हजार रुपैया सम्म
पचास लाख एक रुपैयादेखि एक करोड रुपैया सम्म	तीन हजार पाँचसय रुपैयादेखि दश हजार रुपैया सम्म
एक करोड एक रुपैयादेखि दुई करोड रुपैया सम्म	वाह हजार रुपैयादेखि बीस हजार रुपैया सम्म
दुई करोड एक रुपैयादेखि पाँच करोड रुपैया सम्म	पच्चीस हजार रुपैयादेखि साठी हजार रुपैया सम्म

स्थानीयमरकार संचालन ऐन २०७४अनुसर कर लगाउने प्रयोजनको लागि नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र आवश्यकतानुसार क्षेत्र विभाजन गरी त्यस्तो त्यस्तो क्षेत्र वा प्रत्येक बडाका वासिन्दाको सम्पत्तिको विवरण छुट्टा छुट्टै रूपमा लगत कायम गरी नियमावलीले निर्दिष्ट गरेको ढाँचामा तयार गर्नु पर्ने र सो वमोजिम विवरण तयार भएपछि सम्पत्तिको मूल्याङ्कनका लागि नगरपालिकाको दक्ष र विशेषज्ञ समेत रहेको बढीमा ५ जनाको मूल्याङ्कन समतिगठन गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

- यसरी गठित मूल्याङ्कन समितिले सम्पत्ति कर लगाउन योग्य मूल्य निर्धारण गर्नसिफारिस गर्ने र सिफारिस गर्दा नियमावलीमा निर्दिष्ट गरिए वमोजिमको फारामको ढाँचाम देहायका आधारमा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ ।
- सम्पत्तिकर लगाउन योग्य मूल्य निर्धारण गर्दा प्रचलित बजार भाउलाई आधार मान्ने
- भौतिक संरचनाको मूल्य प्रचलित बजार भाउलाट कायम हुन आएको मूल्यमा छासकटी गर्ने
- मूल्याङ्कन गर्ने प्रयोजनको लागि छासकटी गर्दा वार्षिक दस देखि २० प्रतिशत सम्म गर्ने

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

अध्याय -१० (दशा)

सिफारीस तथा निष्कर्ष

यो राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रक्षेपण प्रतिवेदन नेपालको संविधानले नेपाललाई संघीय संरचनामा लागि सके पछिको यस नगरपालिकाको पहिलो राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रक्षेपण प्रतिवेदन हो। यो प्रतिवेदन सम्भवत स्थानीय तह घोषणा भई साविकका नगर विकास समिति मिलि बनेको यो नगरपालिकाको आन्तरीक श्रोतको दुरगामी भविश्व चोकेको प्रक्षेपण प्रतिवेदन समेत हुने देखिन्छ।

स्थानीय तह संचालनका लागि पूर्ण ऐन कानून नआई सकेको सन्दर्भमा स्थानीय तह संचालन आदेशलाई आधार मानी स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ तथा नियमावली २०५६ ले तोकेको राजश्वका क्षेत्रहरु एवम् न्यूनतम र उच्चतम् दररेट समेतका आधारमा यस नगरपालिका क्षेत्रमा लगाउन सकिने राजश्वहरुका दर तथा दायराहरु यो अध्ययनमा समावेश गरीएको छ। साथै प्रस्ताव गरीएका दररेटका आधारमा राजश्व परामर्श समिति र नगर सभाले दररेटलाई स्वीकृत गरेमा उठन सक्ने राजश्वको प्रक्षेपण समेत उल्लेखित गरीएको छ।

राजश्व प्रक्षेपणको काम गरीरहँदा यस नगरपालिकाले विगत देखि गर्दै आएका अभ्यासका साथै सम्भावना समेतलाई मध्यनजर गरीएको छ। चालू आव मा गरीएको कर अभ्यास, छिमेकी नगरपालिकाहरुले गरेको कर अभ्यास, पुराना नगरपालिकाहरुले गरेको कर अभ्यास आदिलाई मध्यनजर गर्दै भोलिका दिनमा आफ्नो खुट्टामा आफै उभिन सक्ने नगरपालिकाको रूपमा स्थापित गराउन प्रस्ताव गरीएका राजश्वका क्षेत्र तथा दरहरुले सहयोग पुऱ्याउने कुरामा दुईमत हुनेछैन। राजश्वका दर तथा दायराका सन्दर्भमा सिफारीस गरीरहँदा गाउँवासीहरुको सामर्थ्य र नगरबासीहरुको विकास प्रतिको चाहना समेतलाई सम्यम हुने गरी प्रस्ताव गर्ने प्रयत्न गरीएको छ। उल्लेखित दररेटमा राजश्व संकलन गर्न सके प्रदेश नं. २ मा नै उत्कृष्ट नगरपालिकाको रूपमा यो नगरपालिका स्थापित हुने कुरामा दुई मत छैन।

सुफाव तथा निष्कर्ष

१) यस आव मा दैनिक हाटबजार कर संकलन गर्ने गरेको पाईएता पनि सो करलाई पूर्ण रूपमा व्यवस्थित र व्यवहारीक बनाईएको पाईएन। हाटबजार लाग्ने सबै ठाउँहरु कराधार भित्र समाहित भएको पाईएन। यसबाट नगरपालिकालाई आर्थिक रूपमा घाटा परेको देखिन्छ भने आफ्नो अधिकार हाट बजार व्यवस्थापन समितिहरुलाई दिंदा भविश्यमा समेत नकारात्मक प्रभाव पर्ने देखिन्छ। तसर्थ आव २०७५/०७६ देखि नगरपालिका आफैले हाटबजार कर ठेका लगाउनुपर्ने देखिन्छ।

- नगरपालिका क्षेत्रमा संचालित हाटवजारलाई नगरपालिकाको मातहतमा ल्याई ठेका संचालन गर्ने ।

२) यस नगरपालिका क्षेत्रबाट बालुवा, गिट्टी उठ्ने भएको हुँदा पटके सवारी कर लगाउनुपर्ने देखिन्छ ।

३) टोल विकास संस्थाहरु गठन गरी उनीहरुको सहकार्यमा बहाल कर व्यवस्थापन गर्ने नीतिलिनु उपयुक्त हुन्छ ।

४) व्यवसाय कर तिने वानी नपरी सकेको हुँदा टोली बनाई व्यवसाय कर असूली गर्दा अपेक्षीत राजश्व उठ्न सक्ने संभावना रहेको छ । उल्लेखित कार्य उद्योग वाणिज्य संघको सहकार्यमा गर्दा उपयुक्त हुने देखिन्छ । जसका लागि व्यवसाय करमा उठेको रकमको १५ प्रतिशत रकम नगरपालिका र उद्योग वाणिज्य संघलाई सहकार्यका लागि दिनु पर्ने सुझाव पेश गरीएको छ ।

५) फोहोरमैला शुल्क बापत सबै करदातासँग शुल्क लिनुको साटो सार्वजनिक साफेदारीमा फोहोर व्यवस्थापन गर्ने तर्फ पहल गर्नु पर्ने देखिन्छ । सोही कारण फोहोर मैला शुल्कको बारेमा प्रक्षेपण नगरीएको हो ।

६) नगरपालिका क्षेत्रभित्रका पर्यटकिय संभावनाका क्षेत्रहरु पहिचान गरी प्रवेश शुल्क र सरसफाई शुल्क व्यवस्था गरी नगरपालिकाको आम्दानी बढाउन सकिन्छ । ।

७) मालपोत वा घर जग्गा करको सट्टा सो लाई प्रतिस्थापन गरी सम्पत्ति कर लगाएमा वैज्ञानिक र प्रभावकारी कर हुने भएवाट करको क्षेत्र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न घरदैलो कर संकलन तथा करदाता तालिम संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

८) साविकमा गाविसहरुको आन्तरीक श्रोत अपेक्षित रूपमा कमजोर भएको सन्दर्भमा हाल प्रक्षेपण गरीको श्रोत ठूलो आकारको देखिए ता पनि कराधारमा खासै ठूलो अन्तर नभए पनि करको दायरा फराकिलो पारीएकोले यो कर लगाई आन्तरीक श्रोत तोकिए बमोजिम संकलन गर्न सक्ने देखिन्छ । यस प्रतिवेदनले दिएका सुझावहरु व्यवहारीक व्यवस्थापन गर्न सकेमा समुन्नत नगरपालिका निर्माण गर्न सकिने कुरामा दुई मत नै छैन ।

९) उद्योगहरुको अभिलेखिकरण गरी करको दायरमा ल्याउने ।

१०) व्यापारिक फर्महरुको अभिलेखिकरण गरी नियमित कर शुल्क तिने वातावरण शृजना गर्ने ।

११) उद्योग तथा व्यापार सहज ढंगले चल्ने वातावरण बनाइदिने ।

१२) कृषिलाई व्यवसायिक गरी कृषि उद्योगको विकास गर्ने ।

१३) प्राइमरी उद्योगका साथ साथै सेकेन्डरी उद्योगको पनि विकास गर्ने र करको दायेरामा ल्याउने ।

१४) घर बहाल करलाई अद्यावधिक गरी लागु गर्ने ।

१५) घर नक्सा शाखालाई व्यवस्थित गरी वनेका घरको अभिलेखिकरण गर्ने साथै घरनक्सा पास गरेर मात्र घर निर्माण गर्ने परम्पराको थालनी गर्ने ।

- १६) घरको क्षेत्र विस्तार गरी लागू गर्ने ।
- १७) चाक्लावन्दि खेतिलाई विस्तार गरी उत्पादन वृद्धि गरी करको क्षेत्र विस्तार गर्ने ।
- १८) प्लटींग व्यवसायलाई व्यवस्थित गरी कर तिनुपर्ने ।
- १९) सरकारी व्यवसायको विकास गरी करयोग्य व्यवसाय चनाउने ।
- २०) निवेदन सचिकृत गरेबापत करदस्तुर लिनुपर्ने ।
- २१) होम्स्टे संचालन गरेको खण्डमा राजश्व वहनेछ
- २२) रिसोर्ट पार्क निर्माण गर्न सकेमा
- २३) सिमसार क्षेत्रलाई संरक्षण गरी व्यवस्थित गरेमा
- २४) बधशाला निर्माण र व्यवस्थित
- २५) हटिया व्यवस्थित गरेमा
- २६) बसपार्क व्यवस्थित गरेमा
- २७) पर्यटकीय क्षेत्र विस्तार
- २८) रंगशाला व्यवस्थापन
- २९) सवारी पार्किङ निर्माण र व्यवस्थापन
- ३०) ऐलानी वा सार्वजनिक जमीन भाडामा लगाएमा ।
- ३१) निजी शैक्षिक संस्था
- ३२) नगरपालिकामित्र होडिङ बोर्ड राखेमा

राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन

प्रक्षेपित कर असुल र राजश्व संकलनको सम्भावना

क्र.सं.	शिर्षक	सम्भावित राजश्व (प्रक्षेपण) रु हजारमा
१	निवेदन तथा सूचिकृत वापत	२०००/-
२	होमस्टे संचालन गरे वापत	५००/-
३	रिसोर्ट पार्क	५००/-
४	सिमसार क्षेत्र	३००/-
५	बघशाला निर्माण	३००/-
६	बसपार्क निर्माण	५००/-
७	पर्यटकीय क्षेत्र	३००/-
८	रंगशाला	३००/-
९	सवारी पार्किङ	१००० /-
१०	सार्वजनिक जमीन भाडामा	१००० /-
११	निजी शिक्षण संस्था	१००० /-
१२	नगरपालिका क्षेत्र भित्र व्यवसायिक होडिङ बोर्ड	१००० /-
१३	कम्पनी वा संस्थाले विज्ञापन गेट	५००/-
१४	प्लटिंग व्यवसाय	३०००/-
१५	चाक्लावन्दि खेति	१५०० /-
१६	घरधुरी कर	१०,००० /-
१७	घरनक्सा	१५,००० /-
१८	उद्योग व्यवसाय	१५,००० /-
१९	कृषि उद्योग	१००० /-
२०	व्यापारिक फर्म	५००/-
२१	फोहेर मैला	२००/-
		जम्मा:- ५९९००/-

राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन बाट उपेक्षीत अनुमानित रकम रु. ५९९०० रहेकोछ । यसबाट यस नगरपालीकाले ११.६७ % राजश्व वृद्धि गर्न सकिनेछ ।

दुहवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुहवी, सुनसरी

प्रदेश नं. १, नेपाल

अध्याय -११ (एघार)

दुहवी नगरपालिकाको आगामी आ.व. २०७५ / ०७६ का लागि प्रस्तावित करका दररेटहरु

दुहवी नगरपालिका १ नम्बर प्रदेशको उदीयमान नगरपालिका हो तर विकासको दृष्टिकोणवाट यो नगरपालिका निकै पछि परेको छ। वत्ती मुनिको अध्यारो भएपनि यो नगरपालिकामा विकासका किरणहरु पर्न थालिसकेका छन्। निकै सम्भावना बोकेको नगरपालिका दुहवी नगरपालिका विकास र अग्रगमनको यात्रामा निरन्तर अगाडि बढिरहेको छ।

अव्यवस्थित सहरीकरण भई विकट बनेका अन्य नगरपालिका लगायत अन्य स्थानहरूवाट बसाईसरी शान्त र व्यवस्थित विकासको सम्भावनाको खोजीमा नागरीकहरुको आकर्षणको केन्द्रको रूपमा यो नगरपालिका बन्न गइरहेको छ। आन्तरीक आयको दीगोश्रोतको रूपमा रहेको हाटवाजर धेरै हुनु।

विभिन्न दिनमा लाग्ने बजार लागायतका प्रत्येक दिन लाग्ने हटिया तथा बजारहरु यो नगरपालिकाका प्रवल सम्भावना बोकेका आन्तरीक श्रोतका मूल आधार हुन्। तथापी यस्ता बजार र हटियाहरूलाई नगरपालिकाले व्यवस्थित गरी कर संकलन गरेको देखिएको छ।

मूलतः खेतियोग्य जग्गाहरूको क्षेत्र अत्यन्त बढी भएको भए ता पनि प्लटिङको सुरुवात यो नगरपालिका क्षेत्रमा समेत भएको पाईन्छ। जसलाई हाल नै व्यवस्थापन गर्न नसके भोली यो नगरपालिका समेत अव्यवस्थित सहरीकरणमा रूपान्तरीत हुने पक्का छ।

स्थानीय तहको निर्वाचन सँगै आएका जनप्रतिनिधिहरूले तपसिलमा उल्लेख भए बमोजिमका आधारहरूको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गरेमा नगरपालिका आन्तरीक श्रोतको हिसावले अच्छल नगरपालिका बन्ने कुरामा दुई मत नै छैन।

स्थानीय संभावना, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले दिएको अधिकार, यस नगरपालिका गठन हुनुपूर्व साविकका गाविसहरूको कर अभ्यास, छिमेकी नगरपालिका र नगरपालिकाहरूको कर अभ्याससंग तुलना, चालू आ.व. मा कार्यान्वयन भईरहेको राजश्वका दररेटहरु नगरवासीहरूको विकास प्रतिको ठूलो अपेक्षालाई पूरा गर्न मद्दत पुर्याउने अपेक्षा गरी देहाय बमोजिमको दरमा कर, दस्तुर, सेवाशुल्क र दण्डजरीवाना प्रस्ताव गरीएको छ।

यस नगरपालिकाले हटिया व्यवस्थापनको लागि जग्गा साथै अन्य पूर्वाधार तयार गरी कर संकलन गर्ने वातावरण मिलाउने।

दुहबी नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७६/७७

नगरसभाबाट स्वीकृत मिति: २०७६/०३/१५

प्रमाणिकरण भएको मिति २०७६/०३/१६

दुहबी नगरपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: दुहबी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, हुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाजद्वनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ वमोजिम दुहबी नगरसभाले यो आर्थिक ऐन २०७६ बनाएको छ ।

१. संज्ञिस नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “दुहबी नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७६” रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७६ साल श्रावण १ गतेदेखि दुहबी नगरपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा

क) प्रमुख भन्नाले दुहबी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको नगरप्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ ।

ख) कार्यपालिका भन्नाले संविधानको धारा २१६ वमोजिम गठित दुहबी नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकालाई सम्झनुपर्दछ ।

ग) सभा भन्नाले दुहबी नगरपालिकाको नगरसभा सम्झनु पर्दछ ।

घ) संविधान भन्नाले नेपालको संविधान सम्झनुपर्दछ ।

२. सम्पति कर: दुहबी नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) वमोजिम सम्पत्ति कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

३. भूमि कर (मालपोत): दुहबी नगरपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (२) वमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

४. घर बहाल कर: दुहबी नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, रयारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरे आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा अनुसूचि (३) वमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

५. व्यवसाय कर: दुहबी नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा अनुसूचि (४) वमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

६. जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर: दुहबी नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, बनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले नियेध गरिएको जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा

दुहबी नगरपालिका विकासको आधार, कृपि, उच्चोग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

- मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिड, प्लाँख, ढाला जस्ता वस्तुको व्यवसायिक कारोबार गरेवापत अनुसूचि (५) वमोजिम कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
७. सवारी साधन कर: दुहबी नगरपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि (६) वमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
८. विज्ञापन कर: दुहबी नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) वमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
९. मनोरन्जन कर: दुहबी नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (८) वमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ तर प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही वमोजिम हुनेछ ।
१०. बहाल विटौरी शुल्क: दुहबी नगरपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वा पसलमा सोही अनुसूचिमा भएको व्यस्था अनुसार बहाल विटौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
११. पार्किङ शुल्क: दुहबी नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूचि (१०) वमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
१२. ट्रेकिङ, कोयोकिङ, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र रङ्गाफटीङ शुल्क: नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ, कोयोकिङ, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र रङ्गाफटीङ सेवा वा व्यवसाय संचालन गरे वापत अनुसूचि (११) वमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
१३. सेवा शुल्क, दस्तुर: दुहबी नगरपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि १२ मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीवाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
१४. पर्टटनशुल्क: दुहबी नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने पर्टटकहरूवाट अनुसूचि १३ मा उल्लिखित दरमा पर्टटन शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ तर प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही वमोजिम हुनेछ ।
१५. कर छुट: यस ऐन वमोजिम कर तिनै दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरूलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।
१६. कर तथा शुल्क संकलन छुट सम्बन्धि कार्यविधि: यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन छुट सम्बन्धि कार्यविधि दुहबी नगरपालिकाले समय समयमा तोके अनुसार हुनेछ ।

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, विविध, खेतकुद र व्यापार

सम्पति कर (अनुसूची १)

सिन	विषय	विवरण	आ.व २०७६/७७ लागू परिव.	कैफियत
१	सम्पति कर	क. आवासीय प्रयोजनको भवन		पुस्तको घर, कक्षको घर, लापा काटको विलद समाइंटिनको छाना भएको घरको लागि सम्पति कर, सामने छैन
		१. आर.सी.सी. पड्कि घर	०.२० ज्ञते वर्ग मिट	काटको विलद समाइंटिनको छाना भएको घरको लागि सम्पति कर, सामने छैन
		२. सोड व्यारिंग पड्कि घर	०.१५ ज्ञते वर्ग मिट	
		३. सोड व्यारिंग टिनको छाना भएको घर	०.१० ज्ञते वर्ग मिट	
		४. ट्रस भवन	०.२५ ज्ञते वर्ग मिट	
२	सम्पति कर	ख. व्यापारिक प्रयोजनको भवन		
		१. आर.सी.सी. पड्कि घर	०.२५ ज्ञते वर्ग मिट	
		२. सोड व्यारिंग पड्कि घर	०.२० ज्ञते वर्ग मिट	
		३. सोड व्यारिंग टिनको छाना भएको घर	०.१५ ज्ञते वर्ग मिट	
		४. ट्रस भवन	०.५० ज्ञते वर्ग मिट	
३	सम्पति कर	ग. औषधीय प्रयोजनको भवन		
		१. आर.सी.सी. पड्कि घर	०.३० ज्ञते वर्ग मिट	
		२. सोड व्यारिंग पड्कि घर	०.३५ ज्ञते वर्ग मिट	
		३. सोड व्यारिंग टिनको छाना भएको घर	०.४० ज्ञते वर्ग मिट	
		४. ट्रस भवन	१.०० ज्ञते वर्ग मिट	

नोट:- घर नक्शा यास तथा अभिलेखीकरण नगराई जग्गाको शिक्कि/ नमस्रो स्प्रिरेस गर्ने चाहने छैन

कर शुल्क विवरण

१) सरफाई तथा ढल निकास मार्शिक शुल्क (अनुसूची १२)

२,३,४,५,६ र द को धरान विराटनगर सडकमा व्यवसाय गर्ने व्यावसायीहरूलाई तपसिल व्यमोजिमको सफाई शुल्क निर्धारण गरिएको छ ।

क्र.स.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१	घर बसोबास	५५	
२	हाँडवेयर पसल	३००	
३	किराना पसल	१५०	
४	फेनी/कपडा पसल	१५०	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
५	होटल	४००	
६	अस्पताल एवं सरकारी कार्यालय तथा संस्थान	७००	
७	औषधी पसल/क्लिनिक	३००	
८	फ्रेस हाउस	३००	
९	बैंक/सहकारी संस्था	३००	
१०	इलेक्ट्रोनिक/इलेक्ट्रिक पसल तथा मर्मांत	१५०	
११	फेन्सी स्टोरहरू	१५०	
१२	घरेलु सेलर उद्योग	३००	
१३	ठुला उद्योग	१०००	
१४	मझौला उद्योग	६००	
१५	ठेलामा नास्ता विक्री गर्ने पसल	१५०	
१६	फलफुल पसल	१५०	
१७	जुत्ता/चप्पल विक्री गर्ने पसल	१५०	
१८	सैनुल/व्युटी पार्लर	१५०	

**दुहवी १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०, ११ र १२ अन्य
सडकको घरजग्गा सरसफाई दस्तुर प्रति महिना**

१	घर वसोवास	७०
२	हाड्डेवयर पसल	१५०
३	किराना पसल	१००
४	फेन्सी/कपडा पसल	१००
५	होटल	३००
६	अस्पताल	४००
७	औषधी पसल/क्लिनिक	२००
८	फ्रेस हाउस	२००
९	बैंक/सहकारी संस्था	२००
१०	घर वसोवास	५०
११	हाड्डेवयर पसल	१५०

दुहबी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, बेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१२	किराना पसल	७५	
१३	ईलेक्ट्रोनिक/ईलेक्ट्रिक पसल तथा मर्मत	१००	
१४	फोन्सी स्टोरहरु	१००	
१५	घरेलु सेलर उद्योग	३००	
१६	दुला उद्योग	७००	
१७	मझौला उद्योग	४००	
१८	ठेलामा नास्ता विक्री गर्ने पसल	१००	
१९	फलफुल पसल	१००	
२०	जुता/चप्पल विक्री गर्ने पसल	१००	
२१	सैनुल/व्युटी पार्लर	१००	
२२	ईलेक्ट्रोनिक/ईलेक्ट्रिक पसल तथा मर्मत	७५	
२३	फोन्सी स्टोरहरु	७५	
२४	घरेलु सेलर उद्योग	१५०	
२५	फोन्सी/कपडा पसल	७५	
२६	होटल	१५	
२७	अस्पताल	३००	
२८	ओपधी पसल/क्लिनिक	१५०	
२९	फ्रेस हाउस	७५	
३०	बैंक/सहकारी संस्था	७५	
३१	दुला उद्योग	७५०	
३२	मझौला उद्योग	५००	
३३	ठेलामा नास्ता विक्री गर्ने पसल	७५	
३४	फलफुल पसल	७५	
३५	जुता/चप्पल विक्री गर्ने पसल	७५	
३६	सैनुल/व्युटी पार्लर	७५	
३७	न.पा. बाट कुनै किसिमका सिफारिस दिंदा प्रति सिफारिस वापत सेवा शुल्क (निवेदन र अन्य सेवा शुल्क)	१०	

पुहरी नगरपालिका विकासको आधार, कूमि, उच्चोग, प्रभिगी, बेलकुन र आपार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७५/७६ को दर	कैफियत
न.पा. शेत्रबाट काठ दाउरा विभिन्न सामान निकासी हुया निम्न दर रेटमा सेवा शुल्क लिनेछ ।			
१	सिसोको काठ निकासी गदा प्रति क्षू. फी	१२	
२	विभिन्न जातको कुकाठ निकासी गदा प्रति क्षू. फी	१०	
३	सालको दाउरा तिन फिट गोलाई चार फिट लम्बाई प्रति ट्रक	८००	
४	सालको दाउरा तिन फिट गोलाई चार फिट लम्बाई प्रति ट्रयाक्टर	५००	
५	कुकाठ को दाउरा तिन फिट गोलाई चार फिट लम्बाई प्रति ट्रक	६००	
६	कुकाठको दाउरा तिन फिट गोलाई चार फिट लम्बाई प्रति ट्रयाक्टर	४००	
७	सखुवा सिसो को मरिनो दाउरा निकासी गदा प्रति ट्रक	६००	
८	सखुवा सिसोको मरिनो दाउरा निकासी गदा प्रति ट्रयाक्टर	४५०	
९	विभिन्न जातको मरिनो दाउरा निकासी गदा प्रति पावर टेलर ट्रयाक्टर	२५०	
१०	विभिन्न जात कुकाठको मरिनो दाउरा निकासी गदा प्रति ट्रक	५५०	
११	विभिन्न जात कुकाठको मरिनो दाउरा निकासी गदा प्रति ट्रयाक्टर	४२०	
१२	विभिन्न जातको मरिनो दाउरा निकासी गदा प्रति पावर टेलर ट्रयाक्टर	१७५	
१३	विभिन्न जातको मरिनो दाउरा निकासी गदा प्रति बयल गाडी	७५	
१४	पराल निकासी गदा प्रति ट्रक	३००	
१५	पराल निकासी गदा प्रति ट्रयाक्टर दुलो	२००	
१६	पराल निकासी गदा प्रति गानो ट्रयाक्टर	७५	
१७	पराल निकासी गदा प्रति पावर टेलर ट्रयाक्टर	५०	
१८	पराल निकासी गदा प्रति बयल गाडी	२५	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, सेवकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१९	बास निकासी गर्दा प्रति ट्रक	३००	
२०	बास निकासी गर्दा प्रति द्याक्टर	२००	
२१	बास निकासी गर्दा प्रति सानो द्याक्टर	२००	
२२	बास निकासी गर्दा प्रति पावर टेलर	५०	
२३	बास निकासी गर्दा प्रति बयल गाडी	१००	
२४	स्थानीय खयर प्रति क्युन्टल	१०	
२५	धान प्रति क्वीन्टल	५	
२६	चामल प्रति क्वीन्टल	५	
२७	तोरी प्रति क्वीन्टल	१०	
२८	तोरी तेल प्रति टिन	२	
२९	मके प्रति क्वीन्टल	४	
३०	पाटा प्रति क्वीन्टल	७	
३१	चिउरा प्रति क्वीन्टल	५	
३२	मुष ब्राण्ड प्रति बोरा	३	
३३	पुन प्रयोग सामान वियर बोदल १०० गोटा को	१५	
३४	पुन प्रयोग सामान सानो सिशाको बोदल १०० गोटा को	७	
३५	पुन प्रयोग फलामको सामान प्रति के. जी.	८	
३६	अन्य खाद्यान्न प्रति क्वीन्टल	५	
३७	जडीबटी सबै खालको प्रति के.जी.	१	
३८	कवाढी सामान प्रति टक	२५००	
३९	फलाम रड प्रति टक	१५००	
४०	खाद्यमल प्रति द्याक्टर	८	
४१	खाली ड्राम प्रति गोटा	८	

पुरानी नगरपालिका निकासको आधार, कूपि, उच्चोग, प्रविधि, वेतकुन र व्यापार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७५/७६ को दर	मैत्रियत
४२	फ्याक्ट्रीबाट उत्पादित चाउचाउ प्रति टुक	७८.०	
४३	सावून विस्फूट चक्केट प्रति काठन	१	
४४	दाल प्रति बोरा	२	
४५	आलस प्रति बोरा	२	
४६	सुर्यमुखि दाना प्रति बोरा	२	
४७	गहु प्रति बोरा	२	
४८	लसुन, प्याज र आलू प्रति बोरा	१	
४९	चना मटर गेडागुडी प्रति बोरा	२	
५०	डेको मोविल प्रति छाम	२	
५१	टायर दयुवको टुका प्रति टुक	३००	
५२	घिउको जार प्रति ट्रयाकटर	२००	
५३	छुट पुट अन्य सेवा शुल्क सामान हेरी लिने । ५० पैसादेहि १ रुपैयासम्म		

पशु चौपाया निकासी भै जाँदा निम्न अनुसार कर लिइने छ ।

१	रांगा भैसी प्रति गोटा विक्रीको	३०	
२	गाई गोरु प्रति गोटा	२०	
३	खसी बाखा बोका भेडा प्रति गोटा	२०	
४	सुगुरु बंगुर प्रति गोटा	१०	
५	घोडा खच्चर प्रति गोटा	२५	

१.३.१ दस्तुर :

क सिफारिस दस्तुर

जग्गा नामसारी

१	जग्गा नामसारी सिफारिस ०-१-० कठासम्मको	२००	
२	जग्गा नामसारी सिफारिस ०-५-० कठासम्मको	३२५	
३	जग्गा नामसारी सिफारिस ०-१०-० कठासम्मको	४००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कूपि, उच्चोग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
४	जग्गा नामसारी सिफारिस १-०-० एक विगाहासम्मको	४२०	
५	जग्गा नामसारी सिफारिस २-०-० दुई विगाहासम्मको	२२०	
६	जग्गा नामसारी सिफारिस ३-०-० तिन विगाहासम्मको	३००	
७	जग्गा नामसारी सिफारिस ४-०-० चार विगाहासम्मको	३२०	
८	जग्गा नामसारी सिफारिस ५-०-० पाँच विगाहासम्मको	३३०	
९	जग्गा नामसारी सिफारिस ६-०-० छ विगाहासम्मको	३३०	
१०	जग्गा नामसारी सिफारिस ६-०-० छ विगाहा भन्दा माथीको	३००	
११	अपुतली जग्गा नामसारी सिफारिस ०-१-० एक कट्टासम्मको	४००	
१२	अपुतली जग्गा नामसारी सिफारिस ०-५-० पाँच कट्टासम्मको	५००	
१३	अपुतली जग्गा नामसारी सिफारिस ०-१०-० दश कट्टासम्मका	१००	
१४	आपुतली जग्गा नामसारी सिफारिस १-०-० एक विगाहासम्मका	१४००	
१५	आपुतली जग्गा नामसारी सिफारिस १-०-० विधा भन्दा माथिको प्रति विधा	१५००	

मोही सम्बन्धी सिफारिस

१	जग्गा धनि र मोही एके व्यक्ति भएको सिफारिसको प्रति कट्टा	१००	
२	जग्गा धनि र मोही फरक भएको सिफारिसको प्रति कट्टा	१००	
३	बेपत्ते मोही भएको सिफारिसको प्रति कट्टा	१००	
४	मृतक मोहीको लगत कट्टा सिफारिसको प्रति कट्टा	१००	
५	मोही नामसारी सिफारिसको प्रति कट्टा	१००	
६	जग्गा धनि र मोही मन्जुरी लगत कट्टा सिफारिसको प्रति कट्टा	१००	
७	मोहीले जोतभोग गरेको सिफारिसका प्रति कट्टा	१००	
८	जग्गा धनीले जोत भोग गरेको सिफारिस प्रति कट्टा	१००	
९	मोही वाडफांड सिफारिस ०-१-० एक कट्टासम्मको	३००	
१०	मोही वाडफांड सिफारिस ०-५-० पाँच कट्टासम्मको	१३००	

दुहरी नगरपालिका विकासको आधार, कूषि, उद्योग, परिवहि, बेसकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/ शुल्क विवरण	२०७५/७६ को दर	कैरियत
११	मोही बाँडफाँड सिफारिस ०-५-० पाँच कट्टा भन्दा माथिको प्रति कट्टा	३००	
१२	एकै परिवारको जग्गाधनी र मोही सिफारिस पति कट्टा	२००	

मूल्याङ्कन सिफारिस

१	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस दश हजारसम्मको	१००	
२	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस एक लाखसम्मको	२००	
३	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस पाँच लाखसम्मको	३००	
४	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस दश लाखसम्मको	१५००	
५	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस पन्थ लाखसम्मको	२२५०	
६	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस पचीस लाखसम्मको	३०००	
७	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस पैतीस लाखसम्मको	३५००	
८	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस पैतालीस लाखसम्मको	४५००	
९	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस साठी लाखसम्मको	६०००	
१०	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस साठी लाख भन्दा माथी प्रति लाख	७५	
११	आय श्रोत प्रमाणित एक लाखसम्म	२००	
१२	आय श्रोत प्रमाणित एक लाख भन्दा माथी प्रति लाख	१००	
१३	सम्पत्ति मूल्याकृत सेवा शुल्क प्रति हजार	१	

चार किला सिफारिस

१	जग्गाको चारकिला प्रमाणितको एक कट्टासम्मको	३००	
२	जग्गाको चारकिला प्रमाणितको पाँच कट्टासम्मको	३५०	
३	जग्गाको चारकिला प्रमाणितको दश कट्टासम्मको	४००	
४	जग्गाको चारकिला प्रमाणितको एक विघासम्मको	३००	
५	जग्गाको चारकिला प्रमाणितको एक विघा भन्दा माथि प्रति कट्टा	५०	
६	जग्गा छुटको दर्ता सिफारिसको ०-१-० एक कट्टासम्मको	१५००	
७	जग्गा छुटको दर्ता सिफारिसको ०-५-० पाँच कट्टासम्मको	३०००	

दुहबी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, सेवकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
८	जग्गा छुटको दर्ता सिफारिसको ०-५-० पाँच कट्टा भन्दा माथी प्रति कट्टा	१००	

साविकको दुहबी गा.वि.स. को जग्गामा गुम्ती खरीद विक्री को मुल्याङ्कन दर रेट :-

१	धरान विराटनगर रोडको गुम्ती पक्की घर प्रति १ तल्ला	४५००००	
२	धरान विराटनगर रोडको पक्की गुम्ती प्रति २ तल्ला	५०००००	
३	धरान विराटनगर रोडको गुम्ती अन्य पक्की गुम्ती	३०००००	
४	सहायक रोडको पक्की गुम्ती प्रति १ तल्ला	३५००००	
५	सहायक रोडको पक्की गुम्ती प्रति २ तल्ला	४५००००	
६	सहायक रोडको पक्की अन्य गुम्ती	२५००००	
७	साविक दुहबी गा.वि.स.को जग्गामा बनेको (गुम्ती)पक्की घर खरीद विक्री गर्दा प्रमाणित दस्तुर सयकडा	१५	
८	साविकको दुहबी गा.वि.स.को जग्गामा बनेको गुम्ती अंश बण्डा बक्स पत्रमा मुल्यको सयकडा	१०	
९	साविक दुहबी गा.वि.स.को गुम्ती नामसारी दस्तुर	१००००	

घर जग्गा विक्री सिफारिस

१	दुहबी न.पा. बडा नं. २, ३, ४, ५, ६, र ८ को कालोपत्रे भएको सडकको जग्गाहरूको सिफारिस प्रति कट्टा	३००	
२	दुहबी न.पा. १, ७, ९, १०, ११ र १२ को कालोपत्रे भएको सडकको जग्गाको सिफारिस प्रति कट्टा	२५०	
३	दुहबी न.पा बडा नं. २, ३, ४, ५, ६ र ८ को अन्य सडकको जग्गाहरूको सिफारिस प्रति कट्टा	२५०	
४	दुहबी-१, ७, ९, १०, ११ र १२ को अन्य सडकको जग्गाहरूको सिफारिस प्रति कट्टा	२००	
५	दुहबी-१ देखि १२ को खेति योग्य जग्गा १ घुरदेखि ५ कट्टासम्मको सिफारिस प्रति कट्टा	२००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र आपार

क्र.सं.	कर/ शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
६	दुहवी १-१२सम्मको खेतियोग्य जग्गा ५ कट्टादेखि माथि सिफारिस दस्तुर प्रति कट्टा	५०	
७	माथी दफामा उल्लेख भएको सङ्क वाटोको जग्गा वाहेक न.पा.का वाकी जग्गाहरूको प्रति विधा	८००	
८	जग्गामा वाटो कायम गर्ने सिफारिस	८००	

ऐलानी पर्तिजग्गाको सुकुम्बासी पहिचान सिफारिस

१	ऐलानी जग्गा सिफारिस ०-०-१ एक धुरदेखि ०-५-० पाँच कठासम्म को	२००	
२	ऐलानी जग्गा सिफारिस ०-५-० पाँच कठादेखि ०-१०-० दश कठासम्म	३००	
३	ऐलानी जग्गा सिफारिस ०-१०-० दश कठादेखि १-०-० एक विधासम्म को	४००	
४	ऐलानी जग्गा सिफारिस १-०-० एक विधादेखि माथी प्रति विधाको धप	४००	
५	ऐलानी जग्गा सिफारिस मुस्हर, सदा, चमारको लागि जग्गा जति भए पनि	५०	

ऐलानी पर्तिजग्गाको धनीपुर्जा लिने सिफारिस

१	जग्गा सिफारिस ०-०-१ एक धुरदेखि ०-१-० एक कठासम्मको	८००	
२	जग्गा सिफारिस ०-१-० एक कठादेखि ०-५-० पाँच कठासम्म को	१३००	
३	जग्गा सिफारिस ०-५-० पाँच कठादेखि ०-१०-० दश कठासम्मको	१६००	
४	जग्गा सिफारिस ०-१०-० दश कठादेखि १-०-० एक विधासम्मको	३०००	

युहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, बेलकुद र व्यापार

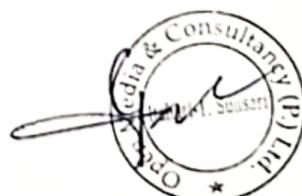
क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
५	जग्गा सिफारिस मुसहर, सदा, चमारको लागि ०-०-१ एक धुरदेखि ०-५-० कठासम्म	३००	
६	जग्गा सिफारिस मुसहर, सदा, चमारको लागि ०-५-० पाँच कठादेखि भाष्य	३००	

विद्युत र खानेपानी जडान सिफारिस

१	व्यक्तिगत पुरानो र साधारण घरको विजुली तथा पानी जडान सिफारिसको	३००	
२	व्यक्तिगत नया पक्की घरको विजुली तथा पानी जडान सिफारिसको	४००	
३	व्यक्तिको विधुत तथा खानेपानी नामसारी सिफारिसको	४००	
४	संघ संस्थाको विधुत तथा खानेपानी नामसारी सिफारिसको	४००	
५	उद्योगको विजुली (ध्रि फेज) र खानेपानी, जडान गर्ने सिफारिसको ठुलो	३०००	
६	उद्योगको विजुली (ध्रि फेज) र खानेपानी जडान गर्ने सिफारिसको सानो (व्यक्ति तथा कम्पनी)	२२५०	
७	उद्योगको विधुत तथा खानेपानी नामसारी सिफारिसको	४५००	
८	संग संस्थाको विजुली जडान सिफारिसको	३००	
९	ऐलानी जग्गामा घर बनाई बसोबास गरेको व्यक्तिको विधुत र खा.पा. बहाल विटौरी/सिफारिस दस्तुर	५००	
१०	विधुत तथा खानेपानी मिटर ठाउसारी सिफारिस	३००	
११	३ फेज विद्युत मिटर जडान	२०००	

घर प्रमाणित सिफारिस

१	बसोबास प्रमाणित गरिएको सिफारिसको	२५०	
२	पक्की घर प्रमाणित सिफारिसको	७००	
३	पक्की घर कायम गर्ने सिफारिसको	३००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	क्रैफियत
४	घर मुल्याङ्गनमा प्रति सयकडा	०.१३	
५	कच्ची घर प्रमाणित सिफारिसको	३००	
६	कच्ची घर कायम गर्ने सिफारिसको	३००	

काठको सिफारिस

१	घरकाज सहुलीयत दरको काठको सिफारिसको		
२	खैरको सिफारिस गोलाईको प्रति फिटको दरले		
३	पुरानो काठको घर सार्वे सिफारिसको		
४	नम्बरी जग्गाको सिसौको सिफारिस गोलाईको प्रति फिटको दरले		
५	नम्बरी जग्गाको कुकाठको सिफारिस गोलाईको प्रति फिटको दरले		
६	पुरानो घरको साखु काठ चिरान गर्न गोलाईको प्रति स्वाईर फिट		
७	पुरानो घरको कु-काठ चिरान गर्न गोलाईको प्रति स्वाईर फिट		

नागरिकता प्रमाणपत्र तथा अन्य सिफारिस

१	नागरिकता सिफारिस	निशुल्क	
२	जन्म दर्ता, मृत्यु दर्ता, विवाह दर्ता सिफारिस	निशुल्क	
३	बसाईसराई सिफारिस	निशुल्क	
४	सम्बन्ध विच्छेद सिफारिस	१००	
५	दैवी प्रकोप सिफारिस	निशुल्क	
६	आपाधी उपचार सिफारिस	निशुल्क	
७	प्रतिलिपि नागरिकता सिफारिस	५०	
८	छात्रवृत्ति सिफारिस	निशुल्क	
९	महिला हिसा विरुद्धको निवेदन दर्ता दस्तुर	निशुल्क	
१०	पञ्जिका (जन्म दर्ता, मृत्यु दर्ता, विवाह दर्ता, बसाईसराई, सम्बन्ध विच्छेद) सिफारिस प्रतिलिपिको दस्तुर	२५	

उहवी नगरपालिका विकासको आधार, कूपी, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/मुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
११	नागरिकता फारम दस्तुर अनुसंधी १ र प्रतिलिपि	२०	
१२	नागरिकता फारम दस्तुर अनुसंधी ३	३।	
१३	न.पा.को कागज पत्रहरूको प्रतिलिपिको प्रति पाना दिदाको दस्तुर	५	
१४	अन्य कागजातको प्रतिलिपि प्रति पेज	५	
१५	नाता प्रमाणित सिफारिसको प्रति व्यक्ति	३।	
१६	कुनै पनि रकम खुलेको कागजात प्रमाणित गराउँदा प्रति १०० को	२	
१७	व्यवसाय प्रमाणपत्र प्रतिलिपि दस्तुर	२००	
	नोट: ३५ दिन पछि जन्म दर्ता, मृत्यु दर्ता, विवाह दर्ता, वसाइसराई सिफारिसको दस्तुर	५०	

सर्जिन दस्तुर

१	विभिन्न व्यक्ति विषयको सर्जिन दस्तुर	३००	
२	घरेलु तथा सानो उद्योग सर्जिन दस्तुर	७००	
३	बैंक तथा संघ संस्था सर्जिन दस्तुर	५००	
४	सबै सैनिकको सर्जिन समेत गरि गरिने सिफारिसको घप	३००	
५	अन्य ठुलो उद्योगको सर्जिन दस्तुर	१५००	
६	घर नम्सा सर्जिन दस्तुर	१५००	

अन्य सिफारिस

१	नेपालमा सेवा गरेको सैनिकको पेन्सन पट्टा र नामसारी सिफारिसको	१५०	
२	भारतमा सेवा गरेको सैनिकको पेन्सन पट्टा र नामसारी सिफारिसको	३००	
३	वृटिश तथा अन्य देशको सैनिकको पेन्सन पट्टा र नामसारी सिफारिसको	३००	
४	चालचलन चारित्रिक सिफारिसको	२००	
५	नाम, उमेर, ठेगाना आदिमा सच्याउने सिफारिस	२००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृपि, उचोग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/ शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैरियर
६	संघ संस्था दर्ता गर्ने सिफारिस	१०००	
७	अस्थायी वसोवास तथा गैर नागरीक सिफारिस	२५०	
८	कृपि कार्यक्रमको दयाकटर, थेसर, पम्पी मेट आदीको सिफारिस	३००	
९	विदेश जाने प्रयोजनको हैसियत प्रमाणित सिफारिसको रु.१ करोडसम्म	२५००	
१०	विदेश जाने प्रयोजनको हैसियत प्रमाणित सिफारिस रु.१ करोड भन्दा माथि प्रतिलाख	१००	
११	पूर्व प्राविद्यालय खोल्ने अनुमती सिफारिसको सरकारीलाई रु.२५०/ निजि विद्यालय	२५००	
१२	पूर्व प्राविद्यालय स्वीकृत अनुमती सिफारिसको सरकारीलाई रु.४००/ निजि विद्यालय	४५००	
१३	विद्यालय कक्षा थप स्वीकृत अनुमती सिफारिसको सरकारी विद्यालय	१५००	
१४	विद्यालय कक्षा थप स्वीकृत अनुमती सिफारिसका निजि विद्यालय	३०००	
१५	न.पा. को स्वीकृत विना जग्गा प्लटिङ गरेमा लान्ने जरिवाना प्रति कट्टा	५०००	
१६	दाईजोबाट पाएको चौपाया लाने सिफारिसको	५००	
१७	नेपाल राज्य वाहेकको सिफारिसको / अन्य देशका लागि सिफारिस	५००	
१८	न.पा. बाट जग्गा रेखाङ्गण गर्ने अमिन दस्तुर	१५००	
१९	कुनै पनि व्यवसाय लगत कट्टा गर्ने सिफारिस दस्तुर	५००	
२०	न.पा. को सभा कक्ष प्रति दिन	१०००	
२१	इ-रिक्सा दर्ता सिफारिस	५०००	
२२	इ-रिक्सा नामसारी तथा मोडल न. परिवर्तन सिफारिस सिफारिस	३०००	
२३	सचार सम्बन्धी टावर राख्ने सिफारिस	१५०००	
२४	एफ एम रेडियो दर्ता शुल्क	१५०००	

पुरानी नगरपालिका विकासको आयार, कृषि, उद्योग, प्रौद्योगिकी व बैंकका दस्तावेज

क्र.सं.	कार/धूनक विवरण	२०७५/७६ को वर	विवरण
आगलाई सिफारिस दस्तावेज			
१	भिमा भएको साना घरेलु उद्योग	२०००	
२	भिमा भएको मकौला उद्योग	२०००	
३	भिमा भएको दूलो उद्योग	१००००	
उद्योग स्थापना गर्ने सिफारिस			
४	घरेलु तथा साना उद्योग सञ्चालन नामसारी गर्ने सिफारिसको	२०००	
५	कृषि सञ्चालन तथा नामसारी गर्ने सिफारिसको	१०००	
६	पशु सञ्चालन तथा नामसारी गर्ने सिफारिसको	१०००	
७	महिला समूहको संस्था सञ्चालन तथा नामसारी गर्ने सिफारिसको	१०००	
८	दिवित वर्गले कृषि वा पशु सञ्चालन तथा नामसारी गर्ने सिफारिसको ३०% छुट	१००० मा ३० प्रतिशत छुट	
९	मकौला उद्योग सञ्चालन नामसारी गर्ने सिफारिसको	२०००	
१०	दूलो उद्योग सञ्चालन नामसारी गर्ने सिफारिसको	२००००	
११	दुड्हा कुट्टने क्रसर उद्योग सञ्चालन नामसारी गर्ने सिफारिसको	१००००	
१२	मेला सञ्चालनगर्ने अनुमती सिफारिसको	१२०००	
१३	इटा, मिङाटी, टायल उद्योग सञ्चालन र नामसारी सिफारिसका	२००००	
१४	सिनेमा हल खोल्ने सिफारिसको	२००००	
१५	अन्य छुटफुट सिफारिसको	२००	
१६	उद्योगले कुनैपनि सिफारिस गर्दा सिफारिस दस्तुरतथा, घरेलु उद्योगको लागि रु.२५००, साना उद्योगको लागि रु.५०००। मकौला उद्योगको लागि रु.४५०० र दूला उद्योगको लागि रु.८,०००।	४००० / ८०००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रशिक्षण, बेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/३३ ओ दर	टैक्सित
	नोट : माथी शिर्पंकवाहेक वर्गिंकरणमा नपरेको अन्य परस्त कारोबार हेरी माथि उल्लेखित शिर्पंकमा मिन्ने गरी नगर प्रमुखले तोके वमोजिमको दस्तुर लिन सकिने छ ।		

प्रदूषण नियन्त्रण प्रमाणपत्र वापतको शुल्क

क	अस्थायी प्रदूषण नियन्त्रण प्रमाणपत्रको हकमा	दस्तुर	
१	घरेलु उद्योगको लागि	५०००	पहिलो पटक
		२५००	नवीकरण
२	साना उद्योगको लागि	१००००	पहिलो पटक
		५०००	नवीकरण
३	मफौला उद्योगको लागि	१२५००	पहिलो पटक
		६०००	नवीकरण
४	ठुला उद्योगको लागि	१५०००	पहिलो पटक
		७५००	नवीकरण
ख	स्थायी प्रदूषण नियन्त्रण प्रमाणपत्रको हकमा	दस्तुर	
१	घरेलु उद्योगको लागि	१००००	पहिलो पटक
		५०००	नवीकरण
२	साना उद्योगको लागि	२००००	पहिलो पटक
		१००००	नवीकरण
३	मफौला उद्योगको लागि	२५०००	पहिलो पटक
		१२५००	नवीकरण
४	ठुला उद्योगको लागि	३००००	पहिलो पटक
		१५०००	नवीकरण

नोट :-

- (क) यस न.पा. क्षेत्र भित्रको जग्गालाई प्लाटिङ गर्दा न.पा. बाट स्वीकृत लिनु पर्ने छ । यदी स्वीकृत ननिहालै प्लाटिङ भएको जग्गाको भिकारिस लिन आएमा थप जरिवाना लाग्ने छ ।

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, बेतकुद र व्यापार

- (ख) पूर्ण अपाङ्ग लाई नागरिकता जग्गा नामसारी लगायत अन्य सिफारिसमा सबै छुट दिँडनेछ।
 (ग) जेष्ठ नागरीक, एकल विधुवा महिला, आणि अपाङ्ग दलितहरुको नाउंयाट नागरिकता, जग्गा मोर्ही नामसारी, जग्गा विक्री आदीको सिफारिस दिदा लाग्ने दस्तुरको १०% छुट दिँडनेछ।

१.५.१ श्रोत उपयोगबाट प्राप्त बाँडफाँडः

न.पा. क्षेत्रको नदीनालाबाट दुङ्गा गिटी बालुवा माटो विक्रीबाट निम्न कर लिईने छ।

क्र.स.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१	बालुवा प्रति घन फिट	२.५	
२	मिक्स गिटी प्रति घन फिट	३	
३	माटो प्रति घन फिट	१.२५	

कान्जीहाउस :-

छाडा चौपाया नियन्त्रण गर्न न.पा. वा वडाहरुमा कान्जीहाउसको व्यवस्था गरी कानुन वमोजिम विगोवाली भराउन सम्भव छ। पकाउ परेको चौपायालाई ढाटमा दर्ता भएमा निम्न अनुसार कर असुल गरिनेछ।

क्र.स.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१	रागा भैसी प्रति दिन प्रति गोटा	११५	
२	गाई गोरु प्रति दिन प्रति गोटा	१००	
३	खसी वाखा बोका भेडा प्रति दिन प्रति गोटा	६५	
४	सुगुर वंगुर प्रति दिन गोटा	२००	
५	घोडा खच्चर आदी प्रति दिन प्रति गोटा	१००	

पुनरुच :- चौपायाको खाना खर्चमा लागेको रकम र चौकिदारलाई दिने रकम धनीले नै तिर्नु पर्न छ।

भूमि कर अनुसूची (२)

क्र.स.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१	मालपोत कर		
	औद्योगिक क्षेत्रको लागि	रु.३०० प्रति कट्ठा	
	दुहवी न.पा. वाड न. २, ३,४,५,६ र द शहरी क्षेत्र (वजार क्षेत्र)	रु.१०० प्रति कट्ठा	

दुहबी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उच्चोग, परिविधि, खेतकुद र व्यापार

दुहबी न.पा. बडा नं. १,३,५,१०,११,१२ गामीण थोऱ	रु.४० प्रति कटठा
घरजग्गाको बहाल कर (अनुसूचि ३) :	
१) न.पा थेब्र भित्र कुनै व्यक्तीको घर, आवासिय, व्यवसायिक वा अन्य कुनै प्रयोजनको लागि पुरे वा भारीक तवरले बहालमा दिएकोमा वार्षिक बहाल कर रकम १२ प्रतिशतका दरले बहाल कर असुल गरिने।	

सवारी साधन कर (अनुसूची ६)

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१	१. सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर		
	बस, टक, लहरी र अन्य हेभी गाडी	२७००	
	भाडाका कार र जीपमा	६००	
	भाडाका टेम्पोमा	३००	
	भाडाका मिनिवसमा	१३००	
	निजि कार, टेम्पो, मिनिवस	५००	
	स्कूटर, मोटरसाइकल तथा अन्य सवारी साधन	२००	
	ठेलागाडा तथा रिक्सा	५०	
	इलेक्ट्रोनिक्स रिक्सा (सिटि सफारी)	३०००	
	२. पटके सवारी कर		
	निजि तथा भाडका बस, टक र टिपर	४०	
	मिनिवस र ट्याक्टर	२५	
	निजि तथा भाडका कार, टेम्पो र अन्य सवारी	२०	
	अन्य सवारी साधनमा	३०	
२	दर्ता र सचालन इजाजत दस्तुर		
	न.पा. थेब्रमा ठेला, रिक्सा, टागा दर्ता गरी नम्बर दिए वापत	१५०	
विज्ञापन कर (अनुसूचि ७)			
१	होर्डिङ बोर्ड प्रति स्क्वायर फिट	७०	
२	डिपि.सि.बोर्ड प्रति स्क्वायर फिट	६०	
३	व्यवसायी भित्ति लेखन प्रति स्क्वायर फिट	२५	
४	विद्युत टेलिफोन पोलमा राखेको विज्ञापन सामग्री प्रति पोल	६५	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, सेवकुद र व्यापार

क्र.सं.	कर/शुल्क विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
५	सावंजनिक स्थानमा व्यवसायिक व्यानर प्रति हप्ता	३००	
६	इलेक्ट्रोनिक्स रिम्स (सिटि सफारी)	३०००	

मनोरंजन कर (अनुसूची ८)

१	सिनेमाहल, भिडियोहल, थियेटर	७ प्रतिशत	
२	जादु, सर्कस, चटक	७००	
३	व्यवसायिक भिडियो कर		
	प्रति भिडियो वार्षिक	७००	

बहाल विटौरी कर (अनुसूची ९)

१	घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छापरा, कारखाना, जग्गा वा पोखरी बहाल दिएमा रु. १००। को	४ प्रतिशत	
२	आफ्ले निर्माण रेखदेख वा संचालन गरेको हाटबजार सावंजनिक स्थल, ऐलानी जग्गा, वाटोको छेउमा अस्थायी पसल थापन दिए वापत	रु. ७ प्रति वर्ग फुट मासिक	
३	व्यवसाय कर असुल उपर गर्दा प्रति व्यवसायी	२५०	

पार्किङ शुल्क (अनुसूची १०)

१	बस, भिनिवस, टक, ट्याक्टर	३०	
२	टेम्पो, कार	३०	
३	मोटर साइकल तथा अन्य	१०	
४	साइकल	५	

१.१.३ हाट, बजार पसल, तथा मेला कर रु. :-

सि.न.	विवरण	हाटकर रकम	मेला कर	दैनिक गुदी	पशुचौपाया हाटकर
१	कपडा दोकान (क)	२५।-	३५।-	२५।-	२५।-
२	कपडा दोकान (ख)	२०।-	२५।-	२०।-	२०।-
३	रेडिमेट कपडा दोकान (क)	३०।-	३५।-	३०।-	३०।-

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

सि.न.	विवरण	हाटकर रकम	मेला कर	दैनिक गुदरी	पशुचौपाया हाटकर
४	रेडिममेट कपडा दोकान (ख)	२०।-	२५।-	२०।-	२०।-
५	मनिहारी पसल (क)	१५।-	२०।-	१५।-	१५।-
६	मनिहारी पसल (ख)	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
७	किराना पसल (क)	२५।-	३५।-	२५।-	२५।-
८	किराना पसल (ख)	१५।-	२५।-	१५।-	१५।-
९	तस्वीर किताबकापी पसल-क	१५।-	२०।-	१५।-	१५।-
१०	तस्वीर किताबकापी पसल-ख	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
११	काटेको खशी प्रति गोटा	४०।-	४५।-	४०।-	४०।-
१२	काटेको बंगुर सुंगुर प्रति गोटा	७०।-	८५।-	७०।-	७०।-
१३	काटेको राँगा प्रति गोटा	१५०।-	१५०।	१५०।	१५०।-
१४	हाँस कुखुरा काटी मासु विक्री प्रति पसल	३०।-	४०।-	३०।-	३०।-
१५	ढुलो माछा पसल	३५।-	४५।-	३५।-	३५।-
१६	सानो माछा पसल	३५।-	४०।-	३५।-	३५।-
१७	मःम मासु पकाई बेच्ने ठेला पसल	४०।-	५०।-	४०।-	४०।-
१८	मःम माछा मासु पकाई बेच्ने पसल	४५।-	५०।-	४५।-	४५।-
१९	मः म भेज पकाई विक्री पसल	१०।-	२०।-	१०।-	१०।-
२०	काठको भाँडा बेच्ने पसल	२५।-	३५।-	२५।-	२५।-
२१	भेडा, खसी, बोका, बंगुर सानो प्रति गोटा	१०।-	१५।-	१०।-	१००को३६
२२	राँगा, भैसी, गाई गोरु प्रति गोटा	२५।-	३०।-	२५।-	१००को३६
२३	गधा, खच्चर, घोडा प्रति गोटा	३०।-	३५।-	३०।-	१००को३६
२४	बन र घर तरुल प्रति पसल	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
२५	सठुनी पसल	५।-	१०।-	५।-	५।-
२६	सुन्तला पसल	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
२७	स्याउ पसल	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
२८	मिठाई पसल - क	१५।-	२५।-	१५।-	१५।-
२९	मिठाई पसल - ख	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
३०	खेल तमासा देखाउने	२०।-	३०।-	२०।-	२०।-

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कूपि, उच्चोग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

सि.न.	विवरण	हाटकर रकम	मेला कर	शैनिक गुदरी	पशुपौपाया हाटकर
३१	साग सब्जी बेच्ने	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
३२	फलफुल पसल	१५।-	२०।-	१५।-	१५।-
३३	छाता लाईट मर्मत गर्ने	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
३४	जुता पालिस जुता चप्पल मर्मत पसल	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
३५	जुता चप्पल पसल	३०।-	४०।-	३०।-	३०।-
३६	भेडा खसी वाखाको काँचो छाला प्रति गोटा	५।-	१०।-	५।-	५।-
३७	राँगा भैसी गोरुको काँचो छाला प्रति गोटा	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
३८	औषधी प्रचार गाडीमा	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
३९	औषधी पसल	३०।-	४०।-	३०।-	३०।-
४०	माटोका भाँडा वर्तन	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
४१	फेन्टा वियर पसल	२०।-	३०।-	२०।-	२०।-
४२	सर्वत पसल १ को	१५।-	२५।-	१५।-	१५।-
४३	बरफ वाक्स १ को	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
४४	काँचतामा पितल सिल्वर स्टिल भाँडापसल	३०।-	४०।-	३०।-	३०।-
४५	कासाको थाल बटुको भाँडा पसल	१५।-	२५।-	१५।-	१५।-
४६	गाडीमा कपडा, औषधी, सावुन विकी गर्ने प.	२५।-	३५।-	२५।-	२५।-
४७	सामान ओसार पसार गर्ने गोरु गाडी	२०।-	३०।-	२०।-	२०।-
४८	सामान ओसार पसार गर्ने राँगा गाडी	२५।-	३५।-	२५।-	२५।-
४९	सामान ओसार पसार गर्ने गाडी तिन चक्के	३०।-	४०।-	३०।-	३०।-
५०	सामान ओसार पसार गर्ने गाडी चार चक्के	४०।-	५०।-	४०।-	४०।-
५१	फलामको पसल	२५।-	३०।-	२५।-	२५।-
५२	चिया नास्ता पसल १ को -क	२५।-	३५।-	२५।-	२५।-
५३	चिया पसल १ को -ख	१५।-	२०।-	१५।-	१५।-
५४	पान विडी पसल १ को	२०।-	२५।-	२०।-	२०।-
५५	चाटू पसल	१५।-	२५।-	१५।-	१५।-
५६	हजाम सैनुल पसल	१०।-	२०।-	१०।-	१०।-
५७	जुलफी पसल १ को	१५।-	२५।-	१५।-	१५।-

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, सेलकुद र व्यापार

सि.न.	विवरण	हाटकर रकम	मेला कर	दैनिक गुदरी	पशुचौपाया हाटकर
५८	लुगा सिउने मिसिन प्रति १ मेशिनको	१५।-	२०।-	१५।-	१५।-
५९	विस्कुट पसल १ को	१५।-	२५।-	१५।-	१५।-
६०	ठेलावाट चटपटे विक्री पसल १ को	१०।-	२०।-	१०।-	१०।-
६१	चितुरा/भुजा पसल १ को	१५।-	२०।-	१५।-	१५।-
६२	पापर कचडी पसल	१०।-	२०।-	१०।-	१०।-
६३	ढुक्कीमा जुन सुकै सामान विक्री पसलको	७।-	१५।-	७।-	७।-
६४	फुल घडा बेच्ने पसल	१०।-	२०।-	१०।-	१०।-
६५	परेवा १ जोडीको	५।-	१०।-	५।-	५।-
६६	हाँस कुखुरा प्रति गोटा	५।-	१०।-	५।-	५।-
६७	अदुवा खोसांनी पसल	२०।-	३०।-	२०।-	२०।-
६८	५ के.जी. भन्दा माथीको सब्जी पसल	१०।-	२०।-	१०।-	१०।-
६९	फाटा कम्पनी पसल	३०।-	३०।-	३०।-	३०।-
७०	५ के.जी. भन्दा घटी बेच्ने सब्जी पसल	५।-	१०।-	५।-	५।-
७१	विभिन्न जातको विउ विजक पसल	२०।-	२५।-	२०।-	२०।-
७२	साईकल स्टेण्ड तर्फ	२५।-	३५।-	२५।-	२५।-
७३	उल्लेख नभएको खाद्य पदार्थ पसल	१५।-	२५।-	१५।-	१५।-
७४	गाडीमा सब्जी विक्री गर्ने पसल	२०।-	३०।-	२०।-	२०।-
७५	काटा राखी सामान खरिद विक्री गर्ने पसल	५०।-	७०।-	५०।-	५०।-
७६	चट्टी माथि सामान खरिद विक्री गर्ने पसल	२५।-	३५।-	२५।-	२५।-
७७	भार र साईकलमा सब्जी विक्री गर्ने पसल	१०।-	२०।-	१०।-	१०।-
७८	फलफुल साग सब्जी बेच्ने प्रति १ डोको	१०।-	१५।-	१०।-	१०।-
७९	छटपुट सामानको पसल	१०।-	२०।-	१०।-	१०।-
८०	ने.स.को स्वदेशी तथा विदेशी डिस्टीलरी मदीरा पसल	२५।-	३५।-	२५।-	२५।-
८१	नेपाल सरकारको स्थानीय इंजाजत प्राप्त मदीरा भट्टीमा उत्पादन पसल	२०।-	३५।-	२०।-	२०।-
८२	माछा मासु पकाई विक्री पसल	३०।-	४०।-	३०।-	३०।-

दुहरी नगरपालिका विकासको आधार, क्रूप, उद्देश, पर्वति, बेलकुट र व्यापार

सि.न.	विवरण	मासुकाटी विक्री रकम	क्रैक्चित
८३	मंगलवारे हटीयामा गाइगोन, भैसी-राँगा, पाडा-पाडी, बाढा-बाढी, घोडा-घोडी, गधा खचर खरीद कर्तालाई मुल्यको १००को ३%	३	प्रतिशत
८४	मंगलवारे हटीयामा गाइगोन, भैसी-राँगा, पाडा-पाडी, बाढा-बाढी, घोडा-घोडी, गधा खचर विक्रीकर्तामंग प्रति गोटा रु. १५.००	१५.००	
८५	मंगलवारे हटीयामा भेडा-भेडी, भैसी-बाढा, सुगुर-बगुर खरीद कर्तालाई मुल्यको रु. १००को ३%	३	प्रतिशत
८६	मंगलवारे पशु हटीयामा खरीद विक्री हुने गाइगोन, भैसी-राँगा, पाडा-पाडी, बाढा-बाढी, घोडा-घोडी, गधा खचर खरीद विक्री कर्तालाई मुल्यको रु. १००को १५.००	१५.००	
८७	मंगलवारे मवेशी हाटमा मवेशी चौपाया खरीद विक्री कर नतिरी छर्नी लाने केला परेमा खरीद कर्तावाट सय कडा रु. १०० र विक्री कर्ता संग सयकडा रु. ५५ ले दण्ड जरिबाना लिने र अमानतमा भए स्वास्थ्य मेवा गुल्क कोपमा आम्दानी बाट्ने वा ठेक्कामा ठेकेदारको हुने छ।		
८८	शौचालयको कर सम्बन्धमा क. पिसाव गरेको	२००	
	ख. दिशा पिसाव गरेको	५००	
	ग. वायरुम प्रयोग गरेको	३००	
८९	गुदरी र अन्य कुनै हाट पसल थाप्दा प्रति पसल १० फिट भन्दा बढी ठाउँ ओगट्न पाउने छैन		
९०	बालुवा प्रति क्यु फिट	रु. २.५०	
९१	भरौट प्रति क्यु. फिट	रु. १.२५	

युहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रशिक्षण, बैंकिंग र व्यापार

दण्ड जरिवाना

नदिजन्य पदार्थ चोरी निकासी गरे प्रति टिपर रु १००००/- प्रति दयाकटर रु ५०००/- सोको जानकारी दिइ राहयोग गर्ने व्यक्ति तथा निकायलाई जरिवाना रकमको २० प्रतिशत प्रोत्साहन दिइने ।

व्यवसाय तथा मालपोत जरिवाना

- व्यवसाय तथा मालपोत कर १ वर्ष नतिरे २०%, २ वर्ष नतिरे ३०%, ३ वर्ष नतिरे ४०%, ४ वर्ष नतिरे ५०%, ५ वर्ष नतिरे ६०%, ६ वर्ष नतिरे ७०%, ७ वर्ष नतिरे ८०%, ८ वर्ष नतिरे ९०%, ९० वर्ष पुगे १००% प्रतिशतले जरिवाना लग्ने ।

१. व्यवसाय कर (अनुसूची ४)

वार्षिक रु.

क्र.स.	लेढो कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
	क	होटल, लज		
१	क०१	होटल, लज, गोट, हाउस	५०००	
२	क०२	फास्टफुड, कफिलाउस (मदिरा बाहेक)	२०००	
३	क०३	रेष्टुरेण्ट	५०००	
४	क०४	दोहोरी, डान्स सेन्टर, मसाज पालंग	३०००	
५	क०५	होटल सानो	१०००	
६	क०६	मिठाई तथा चिया नाम्ना पसल	१०००	
७	क०७	मःम, युक्ता, छाउ पसल	१०००	
८	क०८	लज मात्र	२५००	
९	क०९	जुस सेन्टर	९००	
१०	क१०	विवर मदिरा, कोक फेन्टा खुशा पसल	२५००	
११	क११	कोल्ड ड्रिंक्स पसल	२०००	
१२	क१२	मदिरा (रक्सी मात्र) डिलर	५०००	

पुढी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उच्चोग, प्रविधि, सेवकूद र व्यापार

क्र.सं.	सेतो कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१३	क१३	विवर डिलर	६०००	
१४	क१४	कोक, फेन्टा डिलर	५०००	
१५	क१५	मरिश र विवर तथा पेयपदार्थ समुक्त डिलर/ कोल्ड डिलर	१००००	
१६	क१६	चिया नास्ता पसल (क)	१००००	
१७	क१७	गुर्जिन्य बस्तु डिलर वा सप्लायर्स वा थोक व्यापार	३०००	
१८	क१८	गुर्जिन्य बस्तुको खुद्रा व्यापार	१०००	
१९	क१९	मात्रा मासु मकदिरा नास्ता पसल	३०००	
२०	क२०	पार्टी प्लान्स	५०००	
२१	क२१	किराना तथा मरिश होटल	४०००	
	ख	खाद्यान्न तथा किराना		
२२	ख०१	खाद्यान्न तथा किरानाको डिलर	३०००	
२३	ख०२	खाद्यान्न तथा किरानाको खुद्रा पसल	१५००	
२४	ख०३	गुम्मीमा खुद्रा पसल	७५०	
२५	ख०४	दुध दही तथा घिउ आदि विक्की	१०००	
२६	ख०५	डिपार्टमेन्ट स्टोर	७०००	
२७	ख०६	खाद्यान्न तथा पेयपदार्थको खुद्रा पसल	३०००	
२८	ख०७	सम अचार उत्पादन	१५००	
२९	ख०८	किराना पसल तथा गल्वा काटा	२०००	
३०	ख०९	किराना तथा पेय पदार्थ पसल	४०००	
	ग	कपडा तथा रेढीमेड कपडा पुसल		
३१	ग०१	यान कपडाको (रेडिमेट सहित) थोक	३५००	
३२	ग०२	यान कपडाको खुद्रा पसल रेडिमेड सहित	२०००	
३३	ग०३	रेढीमेट कपडाको खुद्रा पसल	१५००	
३४	ग०४	स्वेदशी हाते कपडा पसल	७५०	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कूपि, उच्चोग, प्रविधि, सेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	लेण्ठो कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
३५	ग०५	दाका टोपी पसल	७५०	
३६	ग०६	उनी धागो डिलर	२०००	
३७	ग०७	सुती धागो डिलर	२०००	
३८	ग०८	धागो टाँक पसल	१०००	
३९	ग०९	रेडिमेड व्याग पसल	१०००	
४०	ग.१०	रेडिमेट तयारी पोशाक हाट बजारमा घुमी व्यवसाय गर्ने	१०००	
४१	ग११	थान पोशाक हाट बजारमा घुमी व्यवसाय गर्ने	१०००	
	घ	फेन्सी सप, शृंगार पसल		
४२	घ०१	फेन्सी सप	२०००	
४३	घ०२	शृंगार तथा सजावटका सामग्रीको पसल	१५००	
४४	घ०३	खेलौना वा गिफ्ट हाउस	१०००	
४५	घ०४	चुडी पोते होल सेलर	१५००	
४६	घ०५	कस्मेटिक होलसेल पसल	३०००	
४७	घ०६	कस्मेटिक तथा व्यूटी पालर	२५००	
	ड	जुता चप्पल डिलर		
४८	ड०१	जुता चप्पलको पसल, डिलर	२५००	
४९	ड०२	जुता चप्पलको खुद्रा पसल	१५००	
५०	ड०३	छाला जुता बनाउने पसल	१०००	
५१	ड०४	छाला जुता मर्मत पसल	७००	
५२	ड०५	जुताको सोल, अन्य सामाग्री विक्छी गर्ने	१०००	
	च	हार्ड बेयर पसल		
५३	च०१	हार्डबेयरको पसल	८०००	
५४	च०२	हार्ड बेयर पसल (छड, कक्टपाता, सिमेन्ट नभएको)	३०००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृपि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

क्र.स.	लेज्ने कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	क्रमिकता
५५	च०३	मोटर पार्ट्स पसल	२५००	
५६	च०४	हार्ड वेयर तथा अन्य सामानको सप्लायर	१००००	
५७	च०५	कवाडी सामानको थोक विक्रेता	२५००	
५८	च०६	कवाडीसामानको खुद्रा विक्रेता ड्राम समेत	१५००	
५९	च०७	फ्रेमिङ्ग हाउ, शिशा, पोष्टर पसल	१०००	
६०	च०८	फ्रेमिङ्ग मात्र गर्ने पसल	३००	
६१	च०९	पेट्रोल पम्प (पेट्रोल, डिजल)	६०००	
६२	च०१०	पेट्रोल पम्प (पेट्रोल वा डिजल कुनै एक)	३५००	
६३	च०११	माटितेल पम्प वा डिपो वा डिलर	२०००	
६४	च०१२	साईंकल विक्री गर्ने पसल	१५००	
६५	च०१३	ल्यूब (मोविल) विक्री पसल	१५००	
६६	च०१४	कारपेट तथा फर्निचुरका सामान र फोम रेक्सीन आदी	३०००	
६७	च०१५	मोटर साईंकल विक्री पसल (शो-रुम)	५५००	
६८	च०१६	पुरानो मोटर साईंकल खरिद विक्री	३०००	
६९	च०१७	टेम्पु वा मोटर साईंकलको सामानको विक्री पसल	२०००	
७०	च०१८	कारजीप, टेक्टर, पावर टेलर विक्री पसल	१२०००	
७१	च०१९	सेनेटरी सामाग्री (खानेपानीका सामानहरू)	१०००	
७२	च०२०	सिमेन्टको डिलर	५०००	
७३	च०२१	हाउर्जिङ कम्पनी	२०००	
	छ	टिभिफ्रिज तथा ईलेक्ट्रोनिकस		
७४	छ०१	ईलेक्ट्रोनिक समान(टिभिफ्रिज, कम्प्युटर आदी) विक्री थोक डिलर वा सप्लायर	१००००	
७५	छ०२	ईलेक्ट्रोनिक समान(टिभिफ्रिज, कम्प्युटरआदी) खुद्रा विक्री	५०००	
७६	छ०३	सिटरबवन्ने, मिलाइ, टाइप लिथो मेशिन मर्मेत	८००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

क्र.स.	लेखे कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
७७	छ०४	घडी मर्मत पसल तथा विक्री	१०००	
७८	छ०५	सिलाई मेशिन विक्री तथा मर्मत	२०००	
७९	छ०६	घडी रेडियो मोबाईल विक्री तथा मर्मत पसल	१५००	
८०	छ०७	इलेक्ट्रोनिक सामान मर्मत	१५००	
८१	छ०८	इलेक्ट्रिकल सामान विक्री गर्ने पसल	१५००	
८२	छ०९	किचेन सामग्री खरिद विक्री गर्ने (ग्यास चुलो खुदा पसल)	२५००	
	ज	उद्योग, मिल, फ्याक्ट्री		
८३	ज०१	लघु उद्योग १०,००,०००सम्मको पूँजि भएको	५०००	
८४	ज०२	लघु उद्योग १०,००,०००-२०,००,००० सम्मको पूँजि भएको	७०००	
८५	ज०३	लघु उद्योग २०,००,०००-३५,००,०००सम्मको पूँजि भएको	९०००	
८६	ज०४	लघु उद्योग ३५,००,०००-५०,००,०००सम्मको पूँजि भएको	१००००	
८७	ज०५	घरेलु उद्योग ५०,००,०००-१ करोडसम्मको पूँजि भएको	२००००	
८८	ज०६	साना उद्योग १ करोडदेखि १० करोडसम्मको पूँजि भएको	५१०००	
८९	ज०७	मफौला उद्योग १० करोडदेखि २५ करोडसम्मको पूँजि भएको	६५०००	
९०	ज०८	दुला उद्योग २५ करोड भन्दा माथी पूँजि भएको	७५०००	
९१	ज०९	मदिरा उत्पादन गर्ने २० लाखसम्मको	३००००	
९२	ज०१०	मदिरा उत्पादन गर्ने २० लाख भन्दा माथी	५१०००	
	झ	धातु, प्लाष्टिक सम्बन्धी कारोबार		
९३	झ०१	तामापितल पाता रोलिङ गर्ने मिल	१००००	
९४	झ०२	तामा, पितल, आल्मुनियमको भाँडा बनाउने	५०००	
९५	झ०३	फलामका घरेलु सामान बनाउने	२०००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रशिक्षण, खेलकुद र व्यापार

क्र.स.	लेज्ने कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	क्रमिकता
१६	भ०४	तामापितल आल्मुनियमको भाडा थोक डिलर सप्लायर्स	५०००	
१७	भ०५	तामापितल आल्मुनियमको भाडा विक्की पसल	२०००	
१८	भ०६	तामा पितल आल्मुनियमको भाडा बनाउने कालिगढ	१०००	
१९	भ०७	फलामको घरेलु सामान विक्की गर्ने	१०००	
१००	भ०८	टिनको वाक्सा लालटिन स्टोभ मर्मत पसल	७००	
१०१	भ०९	ताला चावी, छाता, लालटिन, स्टोभ मर्मत पसल	७००	
१०२	भ१०	स्टील तथा टिनको दराज, वाक्स विक्की पसल	२०००	
१०३	भ११	प्लास्टिकको भांडाकुडा पसल	२०००	
	ब्र	स्टेशनरी सामान		
१०४	ब्र०१	स्टेशनरी सामान तथा पुस्तक विक्की पसल	२०००	
१०५	ब्र०२	पत्रपत्रिका पसल	८००	
१०६	ब्र०३	स्पोर्ट्स (खेलकुद) सामग्री विक्की पसल	१५००	
	ट	औषधी उत्पादन विक्की पसल		
१०७	ट०१	औषधी उत्पादन उद्योग एलोपेथिक	२००००	
१०८	ट०२	औषधी उत्पादन उद्योग होमियोपेथीक, आयुर्वेदीक	५०००	
१०९	ट०३	केमिकल्स वक्स, औषधी प्याकेजिङ	५०००	
११०	ट०४	नासिङ्ह होम/सहकारी अस्पताल	१०००००	
१११	ट०५	अल्ट्रासाउण्ड, इण्डोस्कोपी, सहित किलनिक पोलि किलनिक	५०००	
११२	ट०६	किलनिक समेतको औषधी पसल	२०००	
११३	ट०७	औषधी खुद्रा पसल	१०००	
११४	ट०८	औषधी थोक विकेता	३०००	
११५	ट०९	ल्याब	१०००	
११६	ट१०	आयुर्वेदीषीय पसल / होमोपेथिक औषधी पसल	१५००	

दुहरी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रयोगिकी, सेवकुद र व्यापार

क्र.सं.	लेखो कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
११७	ट११	पशु औपची पसल	१५००	
११८	ट१२	पशुओपची, दाना अण्डा वा अन्य समान भिशीत पसल	२०००	
११९	ट१३	एम्सरे, दिशापिशाव, रगत आदी चेक गर्ने ल्याव	१५००	
१२०	ट१४	डेन्टल हाउस	२०००	
१२१	ट१५	आँखा क्लिनिक सहितको चश्मा पसल	१५००	
१२२	ट१६	चश्मा पसल	१०००	
१२३	ट१७	अस्पताल जन्य उपकरण वा सामार्यीहरु विकी पसल	२०००	
१२४	ट१८	चिकित्सक विशेषज्ञ	२०००	
१२५	ट१९	चिकित्सक	१८००	
१२६	ट२०	स्वास्थ्य सहायक	१०००	
	ठ	सुन चाँदी तथा गहना		
१२७	ठ०१	सुनचाँदी विकी पसल/गहना बनाउने	५०००	
१२८	ठ०२	साधारण सुनचाँदी विकी पसल	३०००	
१२९	ठ०३	चाशीको सामान बनाउं विकी गर्ने	१५००	
१३०	ठ०४	नक्कली गहना विकी पसल	१५००	
१३१	ठ०५	सुनचाँदी बनाउने औजार पसल	१०००	
	ड	टेलर्स		
१३२	ड०१	टेलरिङ्ग व्यवसाय सानो, ४ वटासम्म	८००	
१३३	ड०२	टेलरिङ्ग व्यवसाय साना, १० वटासम्म	२०००	
१३४	ड०३	कपडामा फुल बुटा भर्ने बनाउने	२५००	
१३५	ड०४	कपडा बुटिक पसल तथा प्रशिक्षण दिने	३५००	
१३६	ड०५	बुटिक	२०००	
	ड	सिनेमा स्टुडियो, फोटो कपी आदी		
१३७	ड०१	ड्रेक तथा भिडियो क्यासेट विकी तथा भाडामा	७००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, सेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	लेबले कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१३८	ठ०२	अडियो क्यासेट विकी पसल	७००	
१३९	ठ०३	कलर ल्याव	१०००	
१४०	ठ०४	डिजिटल कलर ल्याव, फ्लेक्स प्रिन्ट	१५००	
१४१	ठ०५	फोटो कपी सेन्टर	५००	
१४२	ठ०६	फोटो स्टुडियो	१५००	
१४३	ठ०७	ए टु साईंड फोटो कपी, स्टुडियो, एमोनिया	१५००	
	ण	फल फुल, माछा मासु, सागसब्जी आदी		
१४४	ण०१	फलफुल पसल	१०००	
१४५	ण०२	सागसब्जी, आलुप्पाज पसल	१०००	
१४६	ण०३	फलफुल डिलर	२०००	
१४७	ण०४	सागसब्जी, गेडागुडी आदीको डिलर	२०००	
१४८	ण०५	मासु पसल (खसी, कुखुरा, वंगुर रांगा आदी)फ्रेस हाउस	१५००	
१४९	ण०६	माछा पसल	१०००	
१५०	ण०७	सिद्रा तथा माछाको सुकुटी पसल	७५०	
	त	अन्य विभिन्न कम्पनी तथा डिलर		
१५१	त०१	साल्ट टेडीइ, नेशनल ट्रे. आदीको प्रति डिलर	२०००	
१५२	त०२	ग्यास डिलर	५०००	
१५३	त०३	गोवर ग्यास कम्पनी	२५००	
१५४	त०४	शोलार पावर सप्लायर्स	५०००	
१५५	त०५	इन्सुरेन्स (विमा) कम्पनी प्र. का. वा सम्पर्क शाखा	१५००	
१५६	त०६	साईनान्स कम्पनी प्र.का.किस्ता बन्दी कार्यक्रम	१०००	
१५७	त०७	विमा एजेन्ट	१५००	
१५८	त०८	हवाई सेवा प्रदायक कम्पनी (मुख्य कार्यालय)	२५००	
१५९	त०९	हवाई सेवा प्रदायक कम्पनी -शाखा कार्यालय)	१५००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृपि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

क्र.स.	लेखे कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१६०	त१०	अन्य डिलर, एजेन्ट तथा जनरल सप्लायर्स	५०००	
१६१	त११	ट्रा. एजेन्टी, टिकट वुकिङ्फोन फ्याक्स स.ए.स.करीयर	१५००	
१६२	त१२	दुवानी सेवा	३०००	
१६३	त१३	कागज, चक्केट, साबुन, व्याट्री, आदीको डिलर	३०००	
१६४	त१४	चाउचाउउको डिलर	५०००	
१६५	त१५	मेनपावर सप्लायर्स (विदेशी) प्रधान कार्यालय	४०००	
१६६	त१६	मेनपावर सप्लायर्स (विदेशी) शाखा कार्यालय	३०००	
१६७	त१७	मेनपावर सप्लायर्स (विदेशी) सम्पर्क कार्यालय	४०००	
१६८	त१८	मणि एक्सचेन्ज र मणि ट्रान्सफर	२०००	
१६९	त१९	परामर्श केन्द्र	१५००	
१७०	त२०	एक्वेरियम दुलो किसिमको	९००	
१७१	त२१	छात्रावास	१२००	
१७२	त२२	नोटरी पब्लिक	९००	
१७३	त२३	प्रि आर्मी तालिम	१०००	
१७४	त२४	काटुन बनाउने	२०००	
	थ	वैक तथा वित्तीय शाखा तथा सम्पर्क कार्यालय		
१७५	थ०१	नेपाल सरकारको पुर्ण स्वामित्वमा रहेको वाहेक आर्थिक कारोबार गर्ने वाणिज्य वैक	१००००	
१७६	थ०२	आर्थिक कारोबार समेत गर्ने वित्तीय कम्पनीका मुख्य कार्यालय	१५०००	
१७७	थ०३	वित्तीय कम्पनी (सहकारी) शाखा कार्यालय वर्ग अनुसार	क. ३०००	
			ख. २५००	
			ग. २०००	
			घ. १५००	
१७८	थ०५	विमा कम्पनी	७०००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कूपि, उद्योग, प्रविधि, सेवकुद र व्यापार

क्र.सं.	लेखे कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
१७९	ध०६	विदेशी मुद्रा सटही	१२००	
१८०	ध०७	धितोपत्र कारोबार	१५००	
१८१	ध०८	सहकारी बैंक	३०००	
	द	सेवा सम्बन्धी फर्महरु		
१८२	द०१	कन्सलटेन्सी फर्म	६०००	
१८३	द०२	ईन्जिनियर	५०००	
१८४	द०३	जु. ईन्जिनियर	२०००	
१८५	द०४	ठेकेदार श्रेणी क	२५०००	
१८६	द०५	ठेकेदार श्रेणी ख	२००००	
१८७	द०६	ठेकेदार श्रेणी ग	६०००	
१८८	द०७	ठेकेदार श्रेणी घ	३०००	
१८९	द०८	स्थानीय भवन निर्माण व्यवसायी संघ	२०००	
१९०	द०९	ल फर्म	१०००	
१९१	द१०	अधिवक्ता	१०००	
१९२	द११	लेखा परिक्षण फर्म	१५००	
१९३	द१२	लेखा परिक्षण (व्यक्ति)	१०००	
१९४	द१३	स्थानीय भवन निर्माण कर्मी	१०००	
१९५	द१४	रेडियो तथा एफएम	३०००	
१९६	द१५	इन्टरनेट सेवा प्रदायक, नेटवर्किङ	२५०००	
१९७	द१६	केवल संचालन (दुर संचार प्रशारण)	१००००	
	घ	निज विद्यालय तथा प्रशिक्षण केन्द्रहरु		
१९८	ध०१	निज लगानीमा खोलिएको १२ कक्षासम्मका मा.वि.	२५००	
१९९	ध०२	निज लगानीमा खोलिएको १० कक्षासम्मका मा.वि.	२०००	
२००	ध०३	निज लगानीमा खोलिएको आधारभूत वि.	१५००	

तुहारी नगरपालिका विकासको आधार, कूमि, उच्चोग, प्रविधि, बेलकुद र व्यापार

क्र.सं.	लेडो कोड	विवरण	२०७५/७६ को दर	कैफियत
२०१	ध०४	निजि लगानीमा खोलिएको पूर्व प्राप्ति,	१०००	
२०२	ध०५	निजि लगानीमा खोलिएका दयुगन, ल्याङ्गने इन्स्टर्च्युट	१०००	
२०३	ध०६	कम्प्युटर प्रशिक्षण केन्द्र ५ वटा कम्प्युटर	१२००	
२०४	ध०७	कम्प्युटर प्रशिक्षण केन्द्र १० वटासम्म कम्प्युटर	२०००	
२०५	ध०८	कम्प्युटर प्रशिक्षण केन्द्र १५ वटासम्म कम्प्युटर	२५००	
२०६	ध०९	कम्प्युटर प्रशिक्षण केन्द्र २० वटासम्म कम्प्युटर	४०००	
२०७	ध०१०	टाईपिङ प्रशिक्षण केन्द्र	१५००	
२०८	ध०११	सिलाई युनाई, कटिङ, पेन्टीइंग प्रशिक्षण केन्द्र	२०००	
२०९	ध०१२	अन्य प्रशिक्षण केन्द्र	१५००	
२१०	ध०१३	रेडियो, टि. भि. मर्मत प्रशिक्षण	१५००	
२११	ध०१४	डाईमिङ प्रशिक्षण	२०००	
२१२	ध०१५	इन्टरनेट सेवा प्रदायक (आई. एस. पी.)	२५०००	
२१३	ध०१६	साईबर क्याफे	१०००	
	न	विज्ञापन व्यवसाय तथा प्रचार प्रसार		
२१४	न०१	पेन्टर तथा आर्ट्स कन्सर्न केन्द्र	१०००	
	प	वर्क शप सम्बन्धी		
२१५	प०१	भारी सवारी साधन इंजीन मर्मत	२५००	
२१६	प०२	हेमी मेकानिक	१२००	
२१७	प०३	हलुका सवारी साधन मर्मत	१०००	
२१८	प०४	वडी मेकर तथा लाईट मेकानिक	१०००	
२१९	प०५	डेन्टीइंग पेन्टीइंग गर्ने	७००	
२२०	प०६	रिसोलिङ गर्ने वा कलेक्शन गर्ने	९००	
२२१	प०७	टायर हावा भर्ने	७००	
२२२	प०८	सिट स्प्रिङ मिलाउने सिलाउने वा टायर मर्मत	७००	

तुहरी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, सेलकुद र व्यापार

क्र.स.	लेजो कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	क्रेडित
२२३	प०९	मोटर साइंकल वा टेम्पु मर्मत गर्ने	१५००	
२२४	प१०	साइंकल मर्मत गरी भाडामा लगाउने	३००	
२२५	प११	मोटर साइंकल स्पेयर पाट विक्री गर्ने पसल	१०००	
२२६	प१२	रिक्सा विक्री सां रुम	३००	
२२७	प१३	रिक्सा मर्मत	३००	
२२८	प१४	साइंकल मर्मत	३००	
२२९	प१५	रेडिवाटर विक्री तथा व्यादी मर्मत	१००	
२३०	प१६	डाईनामा मर्मत पसल	३००	
२३१	प१७	५ वटा लेद मेशिन भन्दा बढी भएको वर्कशप	३५००	
२३२	प१८	इंडेखि ५ लेद मेशिन भएको वर्क शप	२५००	
२३३	प१९	२ वा साँ भन्दा कम लेद मेशिन भएको वर्क शप	१२००	
२३४	प२०	स्प्रिङ पति मर्मत गर्ने	३००	
२३५	प२१	पम्प मर्मत गर्ने	३००	
२३६	प२२	मिल मेशिनरी मर्मत	३००	
२३७	प२३	डिजिटल क्यामरा मर्मत	३००	
२३८	प२४	फ्रिज मर्मत	१००	
२३९	प२५	इं-रिक्सा मर्मत सामान खरिद विक्री	१०००	
२४०	प२६	कार, बाइक वासिङ	१०००	
२४१	फ	जडीबुटी		
२४२	फ०१	अनेचि तथा अन्य जडीबुटी विक्री गर्ने	१०००	
२४३	फ०२	घरेलु जडीबुटी, सिप्पिक, धुप, छुर्पी आदी विक्री गर्ने	१०००	
	ब	अन्य विविध		
२४४	ब०१	टेन्ट हाउस	२५००	
२४५	ब०२	पशु आहार विक्री	१५००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, सेवकुद र व्यापार

क्र.स.	लेब्ले कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
२४६	ब०३	जिम खाना	१२००	
२४७	ब०४	बाँस विकी पसल	३००	
२४८	ब०५	चियापती थोक विक्रेता	१५००	
२४९	ब०६	चियापती खुद्रा विक्रेता	३००	
२५०	ब०७	ज्योतिष, रुद्राक्ष, पत्थर, मखुनडा, आदी विविध पसल	१०००	
२५१	ब०८	अचार पाउ, गुदपाक, जस्ता सामग्री पसल	१०००	
२५२	ब०९	पान पसल	१०००	
२५३	ब०१०	ड्राई क्लिनर्स	१०००	
२५४	ब०११	परम्परागत धोवी	३००	
२५५	ब०१२	माटोको भाँडा कुँडा पसल	३००	
२५६	ब०१३	बेण्ड बाजा	२०००	
२५७	ब०१४	नर्सरी तथा फुलका विरुवा विकी वितरण	१०००	
२५८	ब०१५	स्नुकर तथा पुल हाउस	१०००	
२५९	ब०१६	रबर स्ट्याम्प	७५०	
२६०	ब०१७	स्विमिङ पुल	२०००	
२६१	ब०१८	हस्तकला सम्बन्धी व्यवसाय	१०००	
२६२	ब०१९	मिडियो गेम	३००	
२६३	ब०२०	संग्रित प्रशिक्षण	३००	
२६४	ब०२१	आल्मोनियमको भयाल ढोका फिटिङ गर्ने	२५००	
२६५	ब०२२	धर्मकाटा	१२००	
२६६	ब०२३	टेलिसापिङ्ग, स्कार्फ शप	१२००	
२६७	ब०२४	खानेपानी विकी सेवा	३००	
२६८	ब०२५	शेयर दलाल	१०००	
२६९	ब०२६	सटही काउण्टर	३००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रशिक्षण, सेवकाद र व्यापार

क्र.स.	लेख्ने कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
२७०	व२७	सुरक्षा गार्ड सेवा प्रदायक	१५००	
२७१	व२८	बहुउद्देशीय प्रशिक्षण प्रदायक तथा भेलोसिटिकलेज	१५००	
२७२	व२९	दुंगा, बालुवा, गिरी, इंटा डिपो, केन्द्र डिलर, सप्लायर्स	३५००	
२७३	व३०	दुंगा, बालुवा, गिरी, इंटा खुद्रा विक्री गर्ने	२०००	
२७४	व३१	दयादु बनाउने	५००	
	भ	फर्निचर		
२७५	भ०१	वेनशो र फर्निचर तथा काठको सामान विकेता	२०००	
२७६	भ०२	काप्ट सामाग्री तथा फर्निचर पसल	२०००	
२७७	भ०३	टोलक मर्मत पसल	३००	
	म	सैलुन तथा व्युटी पार्लर	-	
२७८	म०१	व्युटी पार्लर एवं व्युटी पार्लर प्रशिक्षण सेन्टर	२५००	
२७९	म०२	स्तरीय व्युटी पार्लर	१२५०	
२८०	म०३	साधारण व्युटी पार्लर	१००	
२८१	म०४	साधारण शैनुल	१०००	
२८२	म०५	जेन्स पार्लर	१५००	
	य	पशुपंक्षि पालन व्यवसाय		
२८३	य०१	पशु पंक्षि पालन व्यवसाय तथा कृषि उत्पादन भण्डारण विक्री वितरण	२५००	
२८४	य०२	पशुपंक्षि पालन व्यवसाय, सानो	१०००	
२८५	य०३	पशुपंक्षि पालन व्यवसाय, दुलो	२०००	
२८६	य०४	कृषि उत्पादन व्यवसाय, सानो	१०००	
२८७	य०५	कृषि उत्पादन व्यवसाय, दुलो	१५००	
२८८	य०६	कृषि भण्डार (कोल्ड स्टोर)	१००००	
२८९	य०७	वित्र भिजन	१०००	

इहांकी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, दूदोल, चुंडीजि, खेलकुद र छातार

क्र.सं.	सेवने कोट	विवरण	२०५६/५७ को दर	कैम्पबल
२९०	८०८	एयोपेट	१०००	
	८	रिचार्ज सिमकार्ड, रिचार्ज कार्ड		
२९१	८०९	सिमकार्ड, रिचार्ज कार्ड थोक विकेता	११००	
२९२	८०२	सिमकार्ड, रिचार्ज कार्ड खुदा विकेता	१०००	
	८	बन्य व्यवसाय गर्ने		
२९३	८०१	प्रिकानिक स्टट	५००	
२९४	८०२	काठ डिपो तथा विक्री	११००	
२९५	८०३	रड शोक्न	१०००	
२९६	८०४	ढाँको मोबाइल चुरिद विक्री पसल	२५००	
२९७	८०५	मिल भेंशनरी र दयाल्कुङ्को घाटे पुँजी विक्री पसल	१३००	
२९८	८०६	मुल हाउस खेल	१०००	
२९९	८०७	चिटारा भुरी विक्री पसल	३००	
३००	८०८	भक्त्ता खुदा विक्री पसल	३००	
३०१	८०९	ज्यासल खोली व्यापार	३००	
३०२	८१०	हाट बजारमा टेलामा व्यावसाय गर्ने	३००	
३०३	८११	प्रॅलिटिक सेट गार्डको हार्डहो	३००	
३०४	८१२	ट्रॅलिकोन फ्याक्स सेवा	३००	
३०५	८१३	विलासिताका सामान विक्री	१००	
३०६	८१४	भक्त्ता चुरिद विक्री पसल हाट बजारमा विक्री गर्ने	१००	
३०७	८१५	गल्ता काटा भल खाद विक्री	१००	
३०८	८१६	दयाल्कुर बस व्यवसाय सघ	२०००	
३०९	८१७	व्याट्री चार्ज सर्भिस	३००	
३१०	८१८	विड विजन विधारी विक्री गर्ने पसल कृषि सामान	१०००	

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

क्र.स.	लेच्छे कोड	विवरण	२०७६/७७ को दर	कैफियत
३११	ल१९	खडकी कपडा हाट बजारमा विक्री गर्ने	३००	
३१२	ल२०	प्लास्टिकको भोला विक्री गर्ने व्यवसाय	५००	
३१३	ल२१	भोला सप्लायर्स, थोक विक्रेता	१०००	

जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करः (अनुसुचि ५)

सि.नं.	विवरण	करको दररेट २०७६/०७७
१	खालि सिसि वियर बोतल लगायत सम्पुर्ण किसिमका बोतल प्रति गोटा	२५ पैसा
२	प्लास्टिक बोतल, भाडाकुडा पुराना जुत्ता चप्पल ग्यालन जर्किन प्रति केजि	५० पैसा
३	५० के.जि.सम्म खाद्यान्न अद्दने प्लास्टिकका बोरा प्रति गोटा	२५ पैसा
४	५० के.जि.सम्म खाद्यान्न अद्दने जुटका बोरा प्रति गोटा	५० पैसा
५	१०० के.जि.सम्म खाद्यान्न अद्दने जुटका बोरा प्रति गोटा	रु.१
६	तेलको टिन प्रति गोटा	रु.१
७	प्राकृतिक र कृतिम उनका टुका (फिण्डु) प्रति केजि	रु.१
८	गार्मेन्टको कपडाको टुका प्रति केजि	५० पैसा
९	जलेको मोबिल प्रति लिटर	५० पैसा
१०	कार्पेटका टुका प्रति केजि	५० पैसा
११	टायर ट्यूब प्रति केजि	५० पैसा
१२	थोक्रो टिन प्रति के.जि.	५० पैसा
१३	पुरानो इम प्रति के.जि.	रु.१
१४	पुराना कागज (अखबार, न्युजप्रिन्ट, कार्टन जैसा समेत) प्रति केजि	५० पैसा

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

सि.नं.	विवरण	करको दररेट २०७६/०३३
१५	धातुका टुकाहरू र पत्रभइ काम नलाग्ने भएका धातु सामानहरू कलाम प्रतिकेजि	रु.१
१६	धातुका टुकाहरू र पत्रभइ काम नलाग्ने भएका अन्य धातु (मितल, तामा आदि) प्रतिकेजि	रु.२.५
१७	थोक्चिएर काम नलाग्ने मेशिनरी औजार, पोलिथिन पाइपका टुका, सिसा, लिडका टुका, काचको धूलो र टुका प्रति केजि	५० पैसा
१८	प्रचलित कानुनले निर्धारित गरेको जीवजन्तु वाहेक अन्य मृत वा मार्सिएका जीवजन्तुको हाड, प्वाख, छाला	
१	हास कुखुरा जस्ता पक्षिहरूको प्वाख प्रति केजि	रु.२.५
२	हाड प्रति केजि	रु.१
३	सिंग प्रति केजि	५० पैसा
४	बुर प्रति केजि	५० पैसा
५	छाला(दुलो) प्रति गोटा	रु.१५
६	छाला(सानो) प्रति गोटा	रु.३

घर नक्सा

सि.न	विवरण	वर्गफिट	वर्गफिट	प्रति वर्गफिट दस्तुर रु.
१	भूमिगत आर.सी.सी. छाना (सबै)			४।००
२	भुई तला आर.सी.सी. छाना	१०००सम्म		५।००
	भुई तला आर.सी.सी. छाना	१००१ देखि	१५००सम्म	५.५
	भुई तला आर.सी.सी. छाना	१५०१ देखि	माथि	६।००
३	प्रथम तला आर.सी.सी. छाना	१०००सम्म		६.५
	प्रथम तला आर.सी.सी. छाना	१००१ देखि	१५००सम्म	७।००
	प्रथम तला आर.सी.सी. छाना	१५०१ देखि	माथि	७।५

दुहबी नगरपालिका विकासको आधार, कूपि, उचोग, प्रविधि, खेतकुद र व्यापार

सि.न	विवरण	बर्गफिट	बर्गफिट	प्रति बर्गफिट दस्तुर रु.
४	दोश्रो तला आर.सी.सी छाना	१०००सम्म		८।००
	दोश्रो तला आर.सी.सी छाना	१००१ देखि	१५००सम्म	९।००
	दोश्रो तला आर.सी.सी छाना	१५०१ देखि	माथि	९।५०
५	तेस्रो तला आर.सी.सी छाना	१०००सम्म		९।००
	तेस्रो तला आर.सी.सी छाना	१००१ देखि	१५००सम्म	९।२
	तेस्रो तला आर.सी.सी छाना	१५०१ देखि	माथि	९।००
६	चौथो तला आर.सी.सी छाना	१०००सम्म		१०।५
	चौथो तला आर.सी.सी छाना	१००१ देखि	१५००सम्म	१।।।००
	चौथो तला आर.सी.सी छाना	१५०१ देखि	माथि	१।।।५
७	पाँचौ तला आर.सी.सी छाना	१०००सम्म		१२।००
	पाँचौ तला आर.सी.सी छाना	१००१ देखि	१५००सम्म	१२।५
	पाँचौ तला आर.सी.सी छाना	१५०१ देखि	माथि	१३।००
८	छैठौ तला आर.सी.सी छाना	१०००सम्म		१३।५
	छैठौ तला आर.सी.सी छाना	१००१ देखि	१५०० सम्म	१४।००
९	छैठौ तला आर.सी.सी छाना	१५०१ देखि	माथि	१४।५
१०	सो भन्दा माथि (प्रतिवर्ग फिट)			१५।००
	टिनको छाना भएको			
१	भुइ तला छाना टिन	१०००सम्म		४।००
	भुइ तला छाना टिन	१००१ देखि	१५००सम्म	४।५
	भुइ तला छाना टिन	१५०१ देखि	माथि	५।००

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उथोग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

सि.न	विवरण	बर्गफिट	बर्गफिट	प्रति बर्गफिट दस्तुर रु.
२	प्रथम तला छाना टिन	१०००सम्म		५.५
	प्रथम तला छाना टिन	१००१ देखि	१५००सम्म	६।००
	प्रथम तला छाना टिन	१५०१ देखि	माथि	६.५
३	त्यसभन्दा माथि (प्रतिवर्ग फीट)			७।००
४	कम्पाउण्ड वाल र.फि.	१०००सम्म	१०००सम्म	४।००
५	कम्पाउण्ड वाल र.फि.		१००१देखि माथि	५।००
१४	निर्माण कार्य सम्पन्न ईजाजत दस्तुर			१५०।००
१५	तल्ला थप ईजाजत दस्तुर			१५०।००
१६	घर नक्सा म्याद नविकरण दस्तुर			१५०।००
१७	चार किल्ला छुट्याउने दस्तुर			१५००-२५००

नक्सापासको प्रकृया अधि बढाईने छ ।

१. नया घर निर्माणका लागि नक्सा पेश हुँदा लाग्ने दस्तुरका अतिरिक्त दस्तुर वरावरको रकमको ५०% रकम धरौटी वापत लिईनेछ । स्वीकृत मापदण्ड अनुरूप निर्माण कार्य सम्पन्न गरी निर्माण कार्य सम्पन्नको प्रमाण पत्र दिंदा उक्त धरौटी रकम फिर्ता गरिनेछ ।
२. नया घरको नक्सा पास गर्दा सुरुमा प्लिन्य (चर)सम्मको मात्र स्वीकृती दिईनेछ । प्लिन्य (चर)सम्मको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको जानकारी प्राप्त भएपछि प्राविधिकद्वारा निरीक्षण गराई वाँकी निर्माणको स्विकृती दिईनेछ ।
३. नक्सा पास हुन वाँकी रहदै कुनै व्यहोराले नक्सा पास नगराउने भई सम्बन्धित व्यक्तिले नक्सापास वापतको बुझाएको दस्तुर फिर्ता माँग गरेमा बुझाएको दस्तुरको २५ प्रतिशत रकम सेवा शुल्क वापत कटाए गरी वाँकी रकम फिर्ता दिईनेछ । तर सोही रकमबाट दस्तुर मिलान गरी अर्को व्यक्तिको नाउंबाट नक्सा पास गरि पाउँ भनि जग्गा रजिस्ट्रेशन भएको १५ दिन भित्र निवेदन पर्न आएमा साविक रकममा थप २५ प्रतिशत रकम लिई रकम मिलान गरि नक्सा पास गरि दिईनेछ । यसरी रकम मिलान गर्नुपर्दा साविक जग्गाधनि समेत स्वयं उपस्थित भई निवेदन दिएको हुनुपर्नेछ ।

पुहरी नगरपालिका विकासको आधार, कूष्ठि, उचोग, प्रविधि, खेतकुद र व्यापार

४. नक्सा पास भएको २ बर्षको म्याद भित्र भवन निर्माण कार्य समाप्त गरियसक्नु पर्ने, सो अवधिमा निर्माण सम्पन्न हुन नसको भएमा म्याद बाँकी रहेदै म्याद थप गराउनु पर्ने ऐनको व्यवस्था रहेकोमा कुनै अदालतमा घर जम्माको विषयलाई लिएर मुहु चलि कारबाही भईरहेको अवस्थामा बाहेक २ बर्ष भित्र निर्माण कार्य पनि समाप्त नगरेको म्याद थप पनि नगरेको अवस्थामा सम्बन्धित व्यक्तिले राखेको धरीटी जफत गरी सदरस्थाहा गरिनेछ । फिर्ता हुने छैन । तर युरु म्यादै भित्र निर्माण सम्पन्न गरी सम्पन्न प्रमाण पत्र लिएको वा म्याद थप गरी थप भएको म्याद भित्र निर्माण सम्पन्न गरी प्रमाण पत्र लिएको अवस्थामा त्यसरी निर्माण सम्पन्न प्रमाण पत्र लिएको ६ महिना भित्र धरीटी रकम फिर्ता खिन आए प्रचलित कानूनको रित पुऱ्याई फिर्ता दिईनेछ । सो अवधि पश्चात धरीटी रकम फिर्ता हुने छैन ।
५. घर नक्सा पास (नया भवन, तल्ला थप, मर्मत गर्न) निर्माण कार्यमा तालिम प्राप्त डुकर्मीको प्रमाण पत्र अभिवार्य पेश गर्ने पर्ने छ ।
६. नापी नक्शामा बाटो नकाटिएमा तर फिल्डमा बाटो भएता पनि त्यहाँ भएका घर नक्शा पास छ/छैन प्रत्येक चरण (इंजाजत) सम्पन्न भएको स्थल बाट फोटो तथा फाउण्डेशन निर्माण गर्दा अनिवार्य रूपमा न.पा.को प्रतिनिधि कन्सलटेन्सी प्रतिनिधि तथा घर धनी हुनु पर्नेछ ।
७. नया घर नक्शा पास गर्दा प्रत्येक चरणको निर्माण सम्पन्न भए पछि त्यस चरणको निर्माण सम्पन्न प्रतिवेदन कन्सलटेन्सीले दिनु पर्ने र घर नक्शा साईड प्लान परिवर्तन गर्न नपाइने भनि नक्शा पास नक्शा पास गरीने छ ।
८. नक्सा संशोधन गर्दा, नक्सा पास गर्दा लाग्ने दस्तुरको २५ प्रतिशत संशोधन दस्तुर तथा अतिरिक्त क्षेत्रफलको नियमानुसार दस्तुर वापत थप दस्तुर लिईनेछ ।
९. नगरपालिकाबाट निवेदकका संधियारहरुको सही, नाम, ठेगाना खोजन सम्बन्ध नहुने हुंदा निवेदक स्वयलेनै संधियारहरुको सहि नाम, ठेगाना उल्लेख गर्नुपर्ने तथा संधियारले १५ दिने सूचना प्राप्त गरी सर्जिमिनको समयमा उपस्थित नभएमा पनि सर्जिमिन गर्न रोक्नु नपर्ने सम्बन्धित संधियारहरुले १५ दिने सूचना प्राप्त गर्न नसकेको अवस्था भएमा सम्बन्धित संधियारहरुका नाममा १५ दिने हक दावी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना राप्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित गर्ने र सोको म्याद भुक्तान भए पछि नक्सा पास सम्बन्धी बाँकी कारबाही अगाडी बढाई नक्सा पास गरिदिने । यसरी राप्ट्रिय पत्रिकामा १५ दिने हक दावी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्दा लाग्ने खर्च निवेदक वा घर बनाउने घरधनीले व्यहोनु पर्नेछ ।

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उद्योग, प्रविधि, खेलकुद र व्यापार

घर नक्सा नामसारी दस्तुर : (घर नक्सा पास भएको अवस्थामा)

सि.न	विवरण	व्यापारिक तथा औद्योगिक प्रयोजनमा दस्तुर	आवासीय प्रयोजनमा दस्तुर
१	स्वच्छाले विक्री गरेमा प्रति वर्गफिट	४००	३००
२.	अंशवण्डा भै आएको संरचनाको नक्सा नामसारी प्रति वर्गफिट	३००	२००
३.	घर जग्गाधनीको मृत्यु भई नामसारी भएमा प्रति वर्गफिट	२००	१५०

घर नक्सा नामसारी दस्तुर : (घर नक्सा अभिलेखीकरण भएको अवस्थामा)

सि.न	विवरण	व्यापारिक तथा औद्योगिक प्रयोजनमा दस्तुर	आवासीय प्रयोजनमा दस्तुर
१	स्वच्छाले विक्री गरेमा प्रति वर्गफिट	२५०	२००
२.	अंशवण्डा भै आएको संरचनाको नक्सा नामसारी प्रति वर्गफिट	२००	१५०
३.	घर जग्गाधनीको मृत्यु भई नामसारी भएमा प्रति वर्गफिट	१५०	१००

यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका पुराना कच्ची तथा पक्की घरहरुको हकमा पुरानो घर अभिलेखीकरण गर्नु पर्ने भएकोले सो अनुसारको दर रेट तोकिएको छ ।

सि.न	विवरण	व्यापारिक तथा औद्योगिक प्रयोजनमा दस्तुर	आवासीय प्रयोजनमा दस्तुर
१	पक्की घर	३५०	३००
२.	टिनको छाना हाली ट्रस घर	४००	२००
४	इंटाको वाल लगाई पिलर ढलान गरी टिन छाना भएको	२५०	१५०
३	कच्ची घर	२००	१५०

दुहवी नगरपालिका विकासको आधार, कृषि, उच्चोग, प्रविधि, बेलकुद र व्यापार

राष्ट्रिय भवन संहिता (NATIONAL BUILDING CODE)

मिति २०७४/७/१ गतेदेखि लागू हुने गरी दुहवी नगरपालिका अन्तर्गत राष्ट्रिय भवन संहिता (NATIONAL BUILDING CODE) लागू गरिने निर्णय गरियो। सोही अनुसारको भवन नियन्त्रण थोकल १५०१ वरिए देखि माथि **structure analysis report** पेश गर्नु पर्नेछ। तपसिल वमोजिमको (N.B.C) CODE हरु लागू हुनेछ।

- (a) International State Of Art
- (b) Professionally Engineered Building
- (c) Mandatory Rules Of Thumb
- (d) Guideline For Remote Rule Building (Low Strength Masonry/Earthen Building)

 # N.B.C. कोडहरु निम्नप्रकारका छन्।

1. N.B.C 101	6. N.B.C 106	11. N.B.C 111	16. N.B.C 116
2. N.B.C 102	7. N.B.C 107	12. N.B.C 112	17. N.B.C 201
3. N.B.C 103	8. N.B.C 108	13. N.B.C 113	18. N.B.C 202
4. N.B.C 104	9. N.B.C 109	14. N.B.C 114	19. N.B.C 203
5. N.B.C 105	10. N.B.C 110	15. N.B.C 115	20. N.B.C 204
			21. N.B.C 205